

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

BROJ
622

Subotica, 13. ožujka 2015. Cijena 50 dinara

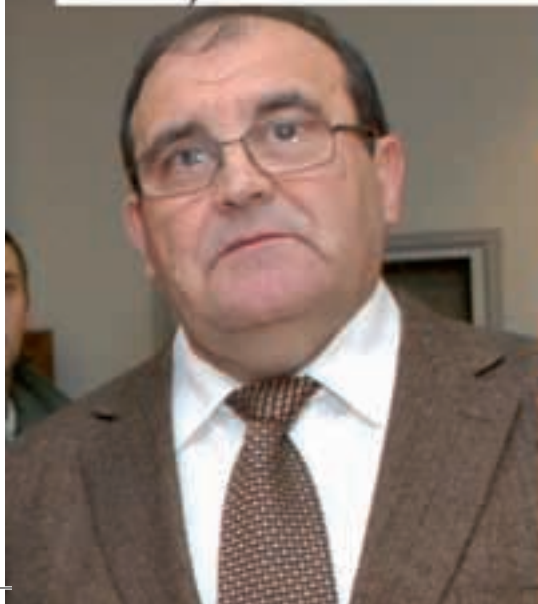

HNV - USVOJENA IZVJEŠĆA
O POSLOVANJU

SURADNJA MLADIH
SRPSKE I HRVATSKE MANJINE

NEZADOVOLJNI STOČARI

INTERVJU
JOSIP HORVAT

Cjelodnevni program
na hrvatskom jeziku

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

[illegible]

www.svastara.rs

VOJVODANSKA Svaštara

AKCIJA!

5G

internet

već od

649 din

KARADORDEV PUT 2.
SUBOTICA
TEL:024/555765
WWW.TIPPNET.RS

U DSHV-U ZA DAN ŽENA

Tražite svoja prava!

Medunarodni dan žena, 8. ožujka, obilježen je u prostorijama Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini prigodnim programom.

Predsjednica Foruma žena DSHV-a **Hrvojka Stantić** obratila se nazočnima u ime svih žena koje su kroz povijest odlučile da neće trpjeti i šutjeti. »Ni ja kao članica DSHV-a neću šutjeti – obraćam se svima s porukom da uživamo prava i slobodu koje su žene prije 100 godina počele ostvarivati. One su stale ispod parole kruha, mira i ruža. Nije se ta parola ni danas istrošila, samo sad neke druge žene traže posao, sigurnost i život bez nasilja. Tražite svoja prava! Nemamo prava šutjeti, ne samo zbog njih nego onih koje dolaze! Djevojčicom ili dječakom se rađaš, a ljudskim bićem postaješ.«

Organizatorica **Katarina Čeliković** je također pozdravila nazočne žene i skrenula pažnju na ženu, aktivnu članicu DSHV-a koja je protekloga tjedna izgubila svoje dijete. U prigodnom programu pjesme su recitirale **Karla Rudić** i **Petra Stantić**, a **Nedeljka Šarčević** je pročitala pjesmu iz svoje najnovije knjige. Ženama se s čestitkama obratio i predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić**.

svakoj ženi darivan je cvijet ruže, čestitka, sjeme cvijeća i mala saksija, a najstarijoj gošći **Jeleni Borković** uručen je posebni dar.

N. Sudarević

AKTUALNO

Srbijanski ministar vanjskih poslova u posjetu Hrvatskoj

Dačić u Zagrebu 6

TEMA

Suradnja nacionalnih vijeća nacionalnih manjina i lokalne samouprave

Od segregacije k multikulturalnosti... 10-11

Suradnja mladih srpske i hrvatske manjine

Međuetnički dijalog – izgradnja novih pristupa 14-15

INTERVJU

Josip Horvat, predsjednik Hrvatske likovne udruge CROART

U umjetnosti nema granica..... 11-13

SUBOTICA

Sve veće nezadovoljstvo stočara,

Uh naš svagdašnji..... 18-19

ŠIROM VOJVODINE

Sjetva počinje, a licitacije državne zemlje u Somboru još nema

U njive tek krajem ožujka..... 24-25

Zlatko Kolarić, četvrti počasni doživotni predsjednik HKPD Matija Gubec, Ruma

Vjeran i u najtežim vremenima 26

KULTURA

Jugoslav Sivić izrađuje neobične lampe, svijećnjake, dijelove namještaja...

Umjetnički predmeti od metalnog otpada..... 32-33

SPORT

Davis cup: Srbija – Hrvatska 5:0

Sve izuzev rezultata je bilo pozitivno... 55

Idemo dalje

Prvi broj obnovljenog tjednika *Hrvatska riječ* izišao je početkom 2003. godine. Te godine sam se i zaposlila u NIU *Hrvatska riječ*. Radila sam kao novinarka, urednica, pisala sam o politici, poljoprivredi, društvenim temama i svemu što je zahtijevao život hrvatske zajednice i tadašnji glavni urednik. Godine 2007. po prvi puta sam izabrana za odgovornu urednicu, 2011. godine izabrana sam drugi put i u ponedjeljak ovoga tjedna izabrana sam po treći puta za glavnu i odgovornu urednicu. Zahvalna sam svima koji su me podržali a drago mi je i da nitko nije bio izričito protiv a četvero je bilo uzdržanih. Željela bih da u sljedećem mandatu *Hrvatsku riječ* učinimo još boljom i prepoznatljivijom i da se više čita nego do sada. U tome je svakako potrebna pomoć svakoga angažiranog Hrvata bilo u hrvatskim institucijama ili udrugama. Učinimo da ovaj naš tjednik bude još bolji. Pri tome bih istaknula (iako će mi možda netko zamjeriti da se bavimo samim sobom) da posao koji radimo nije ni malo lak, o tome govori i činjenica da se nitko drugi za posao urednika nije kandidirao a i broj onih koji rade na njegovoj izradi nije velik. Osim profesionalnih zahtjeva i opterećenja tu su još i razne političke začkoljice, napadi i kritike ponekad utemeljene a ponekad i ne. Ali i to je dio našega posla. Naime, istina je da NIU *Hrvatska riječ* za svoje funkcioniranje dobiva značajnu sumu sredstava, najvišu od svih profesionalnih institucija Hrvata u Srbiji (kojih je tek tri) ali je istina i da vrlo mali broj novinara i urednika obavlja ovaj zahtjevan posao, a time je i njima a i meni teže zadržati i razvijati kvalitetu našeg tjednika, ispratiti sve događaje značajne za hrvatsku zajednicu i uz to pisati analitičke, istraživačke tekstove. Odmah treba reći – za iole ozbiljno istraživačko novinarstvo potrebno je puno vremena, znanja i novca a uredništvo *Hrvatske riječi* za sada, dok se ne proširi broj novinara, za to nema uvjeta. Ovom prigodom bih podsjetila naše čitatelje na novinare i tehničare koji svakoga tjedna skupa sa mnom »proizvedu« novi broj tjednika. To su zamjenik i pomoćnik urednice **Zvonko Sarić** koji je uz to i novinar, a vrši i dužnost urednika nakladničke djelatnosti, zatim šef dopisništva koji je i redaktor i korektor svih naših izdanja **Mirko Kopunović**, urednik rubrike kultura, novinar **Davor Bašić Palković** je i urednik mjesečnika za mladež *Kužiš*, urednica rubrike društvo novinarka **Željka Vukov** je ujedno i urednica mjesečnika za djecu *Hrcko*, urednik rubrike sport i zabava je novinar **Dražen Prčić** koji je ujedno i urednik internetskih stranica *Hrvatske riječi*. Za vizualni dojam i prijelom tjednika zaslužni su tehnički urednik **Thomas Šujić**, grafička urednica **Jelena Ademi** i fotoreporterka **Nada Sudarević**. Osim pobrajanih dvostrukih urednika i novinara redakciju čine tri novinarke – u Subotici **Slavica Mamužić**, u Somboru **Zlata Vasiljević** i u Šidu **Suzana Darabašić**. Naravno tu su i naši brojni vanjski suradnici od kojih su neki od prvih brojeva prisutni u tjedniku kao što su dopisnici iz Sonte **Ivan Andrašić**, iz Plavne **Zvonimir Pelajić**, zatim pisci različitih feljtona i mnogi drugi. Bilo je tijekom ovih godina brojnih drugih suradnika koje nisam navela imenom i prezimenom, nemojte mi zamjeriti, nadam se bit će ih i dalje i starih i novih a osobito bi svi željeli i smatramo to neophodnim pomlađivati uredništvo. Svi mi koji smo već više od deset godina u *Hrvatskoj riječi* u istoj smo priči dokumentiranja, bilježenja fotografijom i riječju svega onoga što čini život Hrvata u Vojvodini to jest Srbiji nastojeći pri tome da svaki problem s kojima se suočavaju u svome životu artikuliramo na pravi način. Pozivamo sve one koji žele *Hrvatsku riječ* učiniti boljom i bogatijom da nam se u tome pridruže.

J. D.

NAPREDAK SRBIJE PREMA EUROPSKOJ UNIJI

Balansirano izvješće

Hrvatski zastupnici u Europskom parlamentu iz redova Europske narodne stranke, ublažili su svoje stavove prema izvješću o napretku Srbije, i više ne uvjetuju Srbiju njenim odustajanjem od zakona koji joj omogućava da sudi za ratne zločine počinjene u Hrvatskoj. Kako piše zagrebački *Jutarnji list*, u kompromisnu verziju amandmana oko kojih su se trudili hrvatski zastupnici iz redova stranaka desnog centra, ušao je poziv Srbiji da »pojača suradnju sa susjednim zemljama i pojača napore u pronalasku nestalih osoba i da u potpunosti podijeli sve relevantne podatke«. Zastupnik HDZ-a **Andrej Plenković** je uoči početka rasprave u Strasbourgu izjavio da ne smatra da su hrvatski zastupnici ublažili svoje zahtjeve, prenosi Tanjug.

»Ovo je šansa da Europski parlament pošalje određene poruke vodstvu Srbije koji su ključni za dalji napredak Srbije prema Europskoj uniji. Izvješće je balansirano, a kao poslanici iz Hrvatske zadovoljni smo zato što smo uspjeli naglasiti pitanja kao što su zaštita manjina, založili smo se za poštivanje čitavog niza bilateralnih sporazuma, a naravno, posebno nam je drago što je u rezoluciji naglašeno pitanje nestalih osoba«, rekao je Plenković.

Kada je riječ o zakonu koji se odnosi na proširenje jurisdikcije, Plenković kaže da smatraju kako je to pitanje koje mora biti na dnevnom redu između EU i Srbije, jer je riječ o zakonu bez presedana.

»Želimo da se omogući politički prostor Europskoj komisiji da se taj problem riješi u vrijeme otvaranja Poglavlja 23 pregovora, koje se bavi pravosuđem«, rekao je Plenković.

Odbio je kritiku da su se amandmani mogli pripremiti i očekuje da će se to pitanje, kako je rekao, »kvaziselektivne jurisdikcije« Srbije za područje cijele bivše Jugoslavije rješavati u narednim mjesecima.

»I dalje stojim kod svog mišljenja da pojedini predstavnici Europske komisije nisu razumjeli problem i pogrešno ga interpretirali, a potom ga i javno iskazali. Mi smo tu materiju mnogo bolje proučili, znamo o čemu se radi i odgovorno tvrdimo da takvog primjera nigdje nema, rekao je europski zastupnik iz Hrvatske.

SRBIJANSKI MINISTAR VANJSKIH POSLOVA U POSJETU HRVATSKOJ

Dačić u Zagrebu

Ivica Dačić, potpredsjednik Vlade Srbije i srpski ministar vanjskih poslova, u srijedu je posjetio Zagreb gdje je u Banskim dvorima planiran susret s hrvatskim premijerom **Zoranom Milanovićem**, javlja HRT. Podsjetimo, Dačić je još u studenom prošle godine trebao posjetiti Hrvatsku međutim do toga nije došlo jer su mu hrvatske vlasti zamjerile što se nije ogradio i distancirao od provokativnih izjava **Vojislava Šešelja**. Ovaj put, Dačić dolazi na poziv ministrice **Vesne Pusić** koja će se također sastati s njime. Tijekom susreta razgovarat će o neriješenim pitanjima Hrvatske i Srbije te o unapređenju odnosa dviju zemalja. Uz Pusić i Milanovića, Dačića očekuju susreti i s predsjednikom države **Kolindom Grabar-Kitarović** te predsjednikom Hrvatskog sabora **Josipom Lekom**.

Očekuje se kako će jedna od najvažnijih tematika Dačićeva dolaska u Zagreb biti slučaj hrvatskog branitelja **Veljka Marića**, a na dnevnom redu se nalaze i srpski zakon o univerzalnoj nadležnosti za suđenje za ratne zločine na teritoriju bivše Jugoslavije, koji je u

zadnje vrijeme narušio odnose Hrvatske i Srbije. Prema najavama, dotaknut će se i druga neriješena pitanja poput problema nestalih. Hrvatska traga za još 1642 osobe. O tome su već kratko razgovarali srpski premijer **Aleksandar Vučić** i hrvatska predsjednica **Kolinda Grabar-Kitarović**.

Obilježavanje
blagdana sv. Josipa

Jedan od četirijupraznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji – Blagdan sv. Josipa, zaštitnika hrvatskoga naroda, bit će obilježen u četvrtak 19. ožujka, u Tavankutu. Sveta misa bit će služena u crkvi Srca Isusova u Tavankutu s početkom u 18 sati, poslije čega će u Galeriji Prve kolonije naive u tehnici slame (Marka Oreškovića 3) biti upriličen domjenak.

Prezentacija »Kako ostvariti
potpore iz IPARD programa«

Udruga *Krov* i Regionalna kancelarija za ruralni razvoj Subotice organiziraju prezentaciju *Kako ostvariti potpore iz IPARD programa* koju će u utorak 17. ožujka održati **Ružica Šimon**, dipl.oec., projekt asistentica Regionalne razvojne agencija Slavonije i Baranje iz Osijeka. Prezentacija će biti održana u dvorani gostionice *Dukat* u okviru Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo*, s početkom u 11 sati.

Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje ima višegodišnje iskustvo u sudjelovanju u procesima odobravanja potpora poljoprivrednicima iz IPARD programa i ovom edukacijom želi pomoći našim poljoprivrednim proizvođačima pristup europskim fondovima.

Javni natječaji za financiranje
i sufinanciranje prometne
infrastrukture

Uprava za kapitalna ulaganja Autonomne pokrajine Vojvodine objavila je dva poziva za sudjelovanje u javnim natječajima za financiranje i sufinanciranje projekata u oblasti prometne infrastrukture i projekata u oblasti vodoopskrbe i zaštite voda. Javni natječaj je otvoren od 9. do 19. ožujka 2015. godine do 16 sati. Pravo sudjelovanja na javnom natječaju imaju jedinice lokalne samouprave na teritoriju APV. Javni natječaj za financiranje i sufinanciranje projekata u oblasti prometne infrastrukture namijenjen je za financiranje i sufinanciranje projekata izgradnje, rekonstrukcije i sanacije prometnica i prometnih objekata u javnoj svojini na teritoriju Autonomne pokrajine Vojvodine. U skladu s Pokrajinskom skupštinskom odlukom o proračunu Autonomne pokrajine Vojvodine za 2015. godinu, za financiranje i sufinanciranje projekata u oblasti prometne infrastrukture predviđena su sredstva u iznosu od 300.000.000,00 dinara, 150.000.000,00 dinara za projekte vodoopskrbe i 550.000.000,00 dinara za projekte zaštite voda.

Detaljne informacije o natječajima, načinu i rokovima prijave, mogu se pronaći na internet prezentaciji Pokrajinske vlade www.vojvodina.gov.rs/sr/dokumenta/konkursi.

PRIOPĆENJE PROF. TOMISLAVA ŽIGMANOVA, RAVNATELJA ZAVODA ZA KULTURU VOJVOĐANSKIH HRVATA

Dodatno neutemeljeno optuživanje žrtve

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao organizator subotičkog predstavljanja i sunakladnik dviju kapitalnih publikacija za ovdašnje bunjevačke Hrvate – zbornika radova *Bunjevci u vremenskom i prostornom kontekstu* i znanstvene monografije *Tradicijska baština i etnokulturni identitet podunavskih Hrvata Bunjevaca* – nalazi razloga, radi obrane vlastitog dostojanstva i dostojanstva svojih suradnika, reagirati na priopćenje **Mirka Bajića** od 5. ožujka 2015., u kojemu se nalazi niz neutemeljenih optužbi. Tim prije, jer je riječ o višegodišnjem međunarodnome programu suradnje između znanstveno-obrazovanih institucija iz Republike Hrvatske i kulturne ustanove čiji su osnivači Hrvatsko nacionalno vijeće i Skupština AP Vojvodine.

Kao prvo, »visoki dužnosnici DSHV-a i hrvatske zajednice u Subotici« nisu nosili nikakav, kako je navedeno, »flor šahovnice«, jer se dobro zna što šahovnica jest te kada se i na koji način u javnosti ističe ili nosi. Čini se kako Mirko Bajić spada u red onih koji u svakoj »kockastoj šari« vide nacionalni simbol Republike Hrvatske, ali i hrvatske zajednice u Srbiji, ali ne u pozitivnom kontekstu.

Kao drugo, Mirko Bajić ima pravo, kao i svaki drugi građanin, donositi prosudbe o tome što može biti »navodna diskriminacija«, no upitno je smije li kao visoki dužnosnik lokalne samouprave donositi ocjene o tome što je »druga adekvatna dvorana« te je li neki čin »vrhunski izraz licemjerja«. Napose, jer je nekoliko dana prije u istoj toj Gradskoj kući on bio domaćinom sličnoga skupa, istina grupacije kojoj on pripada, to jest one koju protežira predsjednik Republike, a kojoj nije trebala »druga adekvatna dvorana«. Ono što hrvatska zajednica u Subotici očekuje samo je jednakost u dostupnosti javnog prostora za iznošenja vlastitih stajališta, što je gradonačelnikovom odlukom o dodjeli »druge adekvatne dvorane« onemogućeno.

Kao treće, Hrvati u Subotici, osobito bunjevački Hrvati, niti »otvoreno« niti na bilo koji drugi način ne »provode akte asimilacije«, jer im za tako što nedostaje čak i elementarne moći – asimilacija se uvijek vezuje uz državu i one strukture, državi bliskima, koje raspolazu moćima! Ukoliko se pogledaju demografski trendovi Hrvata u Vojvodini može se o njima govoriti kao objektima asimilacije. S druge

strane, ovdašnji Hrvati, osobito mi koji se osjećamo bunjevačkim Hrvatima, ne želimo pristati na to da se o našem identitetu govori i postupa na način autoritarnih država – arbitrarnim miješanjem državnih dužnosnika u identitetske prijepore nacionalnih zajednica, i uz primjenu nedemokratskih uzusa – zabranom održavanja znanstvenih skupova. Napose nas na tako što obvezuju oni bunjevački Hrvati koji su svoje nacionalno uvjerenje na ovim prostorima u povijesti plaćali uzništvom (npr. preč. **Blaško Rajić**, biskup **Lajčo Budanović** ili **Bela Gabrić**), pa čak i životima (npr. **Pajo Išpanović**)!

Kao četvrto, potpisnik spomenutog priopćenja nema niti jedan ni obrazovni ni profesionalni kvalifikativ da 50-ak objavljenih radnji u dvjema navedenim knjigama ocjenjuje kao tzv. znanstvene, a njihove autore kao »kvazi naučnike«. Javnost je, naime, ostala uskraćena za podatak da većinu radnji, koje su prošle redovitu proceduru recenziranja, potpisuju sveučilišni profesori i znanstveni djelatnici sa znanstvenih instituta iz Hrvatske i Mađarske, a među kojima ima i onih srpske nacionalnosti, te da je njihov primarni interes znanstveno istraživanje radi spoznaje istine. Zato Bajićeva insinuacija da »kvazi naučnici« u ovim djelima »određuju kako se tko mora izjašnjavati« ne korespondira sa stvarnošću.

Na koncu, iskazujemo i posebnu zabrinutost zbog medijskog tretiranja najnovijeg slučaja »Bajić« – niti jedan medij koji izvještava na srpskom ili mađarskom u gradu, osim portala www.subotica.info, nije bio na predstavljanju spomenutih publikacija niti su o njemu izvještavali, što također nije novost za hrvatsku zajednicu u Subotici, a većina je objavila Bajićevo priopćenje, kojega, recimo i to, ovdašnji mediji preredovito prate. Na taj su način njihovi konzumenti dobili ne samo jednostranu nego i veoma opasnu sliku, u kojoj su Hrvati, sukladno već uvriježenoj predodžbi u Srbiji, opet prikazani kao negativni. Dodatni je problem taj što je na, za subotičke medije neinteresantnome, skupu nazočio i obratio se riječima potpore nastojanjima Zavoda i veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu **Gordan Markotić**, što cijelom slučaju daje apsurdnu crtu. Jer, veleposlanici, osobito oni iz država Europske unije, u Suboticu ne dolaze svaki dan. Štoviše, ni mjesečno!

PRIOPĆENJE SAVEZA BAČKIH BUNJEVACA

Ugrožavanje prava na nacionalno osjećanje

»Postupak visokih dužnosnika DSHV i hrvatske zajednice u Subotici, koji su stavljanjem flora šahovnice oko rukava iskazivali da su navodno diskriminirani jer im nije dana Velika vijećnica Gradske kuće, nego druga odgovarajuća dvorana za svoje aktivnosti, je ustvari vrhunski izraz licemjerja. Taj skup je ustvari jedan u nizu kojim predstavnici hrvatske zajednice u Subotici otvoreno provode akte asimilacije građana pripadnika bunjevačke nacionalne manjine u Republici Srbiji u Hrvate«, navodi se u prošlotjednom priopćenju Saveza bačkih Bunjevaca kojega potpisuje predsjednik te stranke **Mirko Bajić**.

»Sakupljajući 'kvazi znanstvenike' koji svojim 'znanstvenim rado-

vima' određuju tko se kako mora izjašnjavati, ustvari se vrši ugrožavanje prava na nacionalno osjećanje, diskriminiranje, vrijeđanje i omalovažavanje na nacionalnoj osnovi, onih građana koji se izjašnjavaju kao Bunjevci. Bunjevci su se identificirali kao nacionalna manjina u Republici Srbiji, kao i sve druge nacionalne zajednice, pa i Hrvati, jer imaju konstituirano nacionalno vijeće i druge institucije u skladu s Ustavom i zakonom. Vrhunac tog licemjerja je u činjenici da se ove aktivnosti financiraju iz proračuna Republike Srbije, odnosno Autonomne pokrajine Vojvodine, putem Zavoda za kulturu Hrvata u Vojvodini«, zaključuje se u priopćenju SBB-a.

ODRŽANA SJEDNICA HNV-A

Usvojena izvješća o poslovanju Hrvatske riječi, ZKVH-a i Vijeća

Za glavnu i odgovor-

nu urednicu tjednika

Hrvatska riječ imeno-

vana je Jasminka Dulić

iz Subotice, koja je ovu

dužnost obnašala i u

protekle četiri godine

Izvješće o poslovanju NIU Hrvatska riječ te Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata za 2014., usvajanje Završnog računa i izvješća o utrošku sredstava Hrvatskog nacionalnog vijeća za prošlu godinu, kao i izbor glavne urednice tjednika Hrvatska riječ, bile su središnje točke dnevnog reda 5. sjednice HNV-a koja je održana u ponedjeljak, 9. ožujka u Subotici. Sjednici je nazočilo 24-ero od ukupno 29-ero vijećnika. Pojedininim odlukama pretходила je rasprava oštrijeg tona.

NEKOREKTNO PROZIVANJE NAKLADNIKA

Vijeće je dalo suglasnost na Izvješće o poslovanju NIU

Hrvatska riječ za 2014. godinu. Ukupni rashodi ustanove u prošloj godini bili su 36,5 milijuna. Povodom ove točke, vijećnik **Mata Matarić** je pitao – što će biti sa sredstvima koja su izdvojena za knjigu **Mile Markov Španović** objavljenu prošle godine u nakladi NIU Hrvatska riječ, a koja je zbog plagijata povučena iz distribucije. Hoće li to biti gubitak ustanove i kako će ta sredstva biti refundirana, upitao je Matarić.

Ravnatelj NIU Hrvatska riječ **Ivan Karan** je kazao kako je Zakonom o autorskim pravima za plagijat odgovoran autor, a ne nakladnik. »Prozivanje nakladnika je apsolutno nekorektno, i to se radi zbog nekih unutarnjih sukobljavanja u

hrvatskoj zajednici koja nemaju veze s književnošću«, rekao je Karan dodavši da prema ugovoru, svaku eventualnu štetu koja je nanijeta NIU Hrvatska riječ kao nakladniku, nadoknađuje autor.

POSLOVANJE ZKVH-A

HNV je dalo pozitivno mišljenje na Izvješće o poslovanju te Završni račun i izvješće o financijskom poslovanju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u 2014. godini. Ukupni rashodi Zavoda u 2014. iznosili su 13,47 milijuna dinara.

Vijećnik **Tomislav Stantić** je nelogičnim ocijenio to što je prvo usvojen plan rada ZKVH-a za 2015., a da se tek kasnije

usvaja izvještaj o radu te ustanove za 2014. godinu. Zavodu je zamjerio i što skrbi samo o kulturi Hrvata u Vojvodini, a ne u cijeloj državi.

Glede dinamike podnošenja planova i izvješća, ravnatelj ZKVH-a **Tomislav Žigmanov** je ukazao kako je takva praksa normalna za sve ustanove čiji je osnivač ili suosnivač pokrajina. On je naveo da se Zavod bavi i kulturom Hrvata u Srbiji, iako mu je Statutom određeno voditi brigu o kulturi Hrvata na području Vojvodine. »Ukoliko odluka osnivača bude promijenjena u tom smislu da ne bude eksplicitno navedeno u svim našim temeljnim programskim i osnivačkim aktima da se mi bavimo očuvanjem i razvojem kulture Hrvata u Vojvodini, mi ćemo se rado početi baviti i Hrvatima u Srbiji«, kazao je Žigmanov.

Vijećnik **Mata Matarić** je izrazio nezadovoljstvo eksplicitnim sadržajima u kratkoj priči **Delimira Rešickog** koja je objavljena u časopisu za književnost i umjetnost *Nova riječ* kojega je pokrenuo ZKVH. Odgovarajući na ovu zamjerku, Žigmanov je rekao kako *Nova riječ* nije pokrenuta da objavljuje »te iz konteksta izvađene dijelove« dodavši

kako se radi o tekstu nagrađivanog hrvatskog književnika kojega je za potrebe panoramskog prikaza kratke priče u Hrvatskoj odabrao jedan drugi ugledni hrvatski književnik.

ZAVRŠNI RAČUN HNV-A

Na sjednici je usvojen i Završni račun te Izvješće o utrošku sredstava HNV-a za 2014. godinu. Rashodi HNV-a u prošloj godini bili su 23,6 milijuna dinara. Vijećnik **Ivan Karačić** je u raspravi po ovom pitanju naveo kako je, prema izvješću, HNV lani izdvojio 624.126 dinara za troškove organizacije *Prela mladeži DSHV-a*, te time financirao tu političku stranku. Predsjednik HNV-a **Slaven Bačić** je pojasnio kako je navedeni novčani iznos dotacija iz Hrvatske koja je uplaćena ne od, već preko HNV-a. »Financijsko poslovanje HNV-a je bez ikakvih financijskih mrlja, što ranije nije bio slučaj. To je prepoznato od raznih donatora iz Hrvatske i mi im pomažemo da preko nas ostvare pomoć projektima, manifestacijama ili obrazovanju u hrvatskoj zajednici«, pojasnio je Bačić u izjavi novinarima nakon sjednice.

REIZABRANA UREDNICA HRVATSKE RIJEČI

Vijeće je imenovalo **Jasminku Dulić**, diplomiranu sociologinju iz Subotice, na mjesto glavne i odgovorne urednice tjednika *Hrvatska riječ*, a na mandatno razdoblje od četiri godine. Ona je bila jedina osoba koja se javila na ovaj natječaj, a tu je dužnost obnašala i u protekle četiri godine. Vijećnik **Ivan Karačić** je kritizirao *Hrvatsku riječ* zbog navodne objave »puno neistinitih tekstova«, dok je vijećnik **Mata Matarić** naveo kako se u tjedniku informacije objavljuju selektivno, te da je Dulić kao »revnosna službenica DSHV-a« potpala pod utjecaj predsjednika te stranke **Petra Kuntića**. Kuntić, koji je vijećnik HNV-a, demantirao je ovaj Matarićev navod, kazavši da Dulić nije članica DSHV-a i da on »ne naređuje glavnoj urednici što će se pisati, a što neće«.

HNV je dalo pozitivno mišljenje na imenovanje **Spartaka Dulića**, akademskog slikara-grafičara za ravnatelja Zavičajne galerije *Dr. Vinko Perčić* u Subotici. Također, dano je i pozitivno mišljenje za dodjelu sredstava iz proračuna grada Srijemska Mitrovica Hrvatskom kulturnom centru

Srijem-Hrvatski dom Srijemska Mitrovica za projekte *Izrada i održavanje internetske stranice i Turnir u malom nogometu*.

U točki dnevnog reda razno, vijećnici sa Zajedničke liste hrvatskih udruga dr. **Tomislav Stantić** osudili su to što je vijećnica **Snežana Periškić**, u svojstvu predstavnice HNV-a, nazočila obilježavanju 25. obljetnice Prvog općeg sabora Hrvatske demokratske zajednice. Po riječima vijećnice **Vesne Zelenika**, time se HNV kao nepolitičko tijelo opredjelilo za jednu političku opciju u Republici Hrvatskoj. Predsjednik HNV-a **Slaven Bačić** je odgovorio kako je on dobio poziv nazočiti tom događaju, ali da je zbog njegove zauzetosti, tamo išla vijećnica i dopredsjednica HNV-a za somborsku regiju **Snežana Periškić**.

Također, dio vijećnika sa Zajedničke liste hrvatskih udruga dr. **Tomislav Stantić** izrazio je neslaganje s gestom dužnosnika HNV-a koji su na nedavnoj promociji dviju knjiga u Subotici u znak prosvjeda protiv odluke gradske uprave kojom se taj događaj nije mogao održati u subotičkoj Gradskoj kući, na rukavu svojih odijela nosili crveno-bijeli flor.

D. Bačić Palković

PRIOPĆENJE UDRUGE BUNJEVAČKIH HRVATA DUŽIJANCA

Neprimjerena reakcija čelnika hrvatske zajednice

Udruga bunjevačkih Hrvata *Dužijanca* na godišnjoj skupštini održanoj 5. ožujka 2015. godine, donijela je odluku da se ogradi od postupaka pojedinih čelnika hrvatskih institucija, koji su prigodom predstavljanja zbornika radova *Bunjevci u vremenskom i prostornom kontekstu* i znanstvene monografije *Tradicijska baština i etnokulturni identitet podunavskih Hrvata Bunjevaca* koja je održana u utorak 3. ožujka u Subotici u HKC *Bunjevačko kolo*, na rukave okačili flor kojim, navodno, pros-

vjeduju protiv diskriminacije i omalovažavanja Gradske uprave.

»Stavljanje flora na rukav kod ljudi u cijelom svijetu izaziva duboke, emocije i podsjeća na holokaust koji predstavlja najtamnije stranice povijesti ljudskog roda. Smatramo da je sasvim neprimjereno bilo na taj način prosvjedovati u slučajevima poput ovoga«, navodi se u priopćenju kojega potpisuje msgr. dr. sc. **Andrija Anišić**, predsjednik UBH *Dužijanca*.

Udruga izražava podršku gradonačelniku Subotice **Jenőu**

Maglajiu i smatra da Gradska uprava ima pravo odrediti kome će na zahtjev za korištenje gradskih dvorana odgovoriti pozitivno odnosno negativno. »Stoga čelnike DSHV-a, HNV-a, ZKVH-a i 'Hrvatske riječi' pozivamo da se, zbog neprimjerenih reakcija na odbijanje zahtjeva za korištenje Velike vijećnice za promociju spomenutih knjiga, ispričaju građanima Subotice, a posebice našim sugrađanima židovske vjeroispovijesti. Također smatramo da je neumjesno svečanu ili veliku

dvoranu HKC 'Bunjevačkog centra' nazvati neprimjerenim prostorom za predstavljanje izdanja koja su te večeri predstavljena, što je izričito učinio predsjednik HNV-a dr. sc. **Slaven Bačić**«, navodi se u priopćenju.

UBH *Dužijanca* poziva vodstvo hrvatske zajednice u Republici Srbiji da se ubuduće suzdrži od sličnih nepromišljenih reakcija i da svoje djelovanje podredi interesima svih Hrvata koji žive u Subotici i Srbiji, a u čije ime, kako ističu, istupaju i reagiraju.

Marijana Pajvačić, Aleksandar Popov i Goran Bašić

SURADNJA NACIONALNIH VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA I LOKALNE SAMOUPRAVE

Od segregacije k multikulturalnosti

Naš cilj je vršiti pritisak na vlast u Srbiji u smjeru izgradnje manjinske politike koje će biti integrativna. Cilj nam je također i decentralizacija točnije decentraliziran pristup zaštiti prava manjina i očuvanja kulturnog identiteta», kazao je Aleksandar Popov

Hrvatsko nacionalno vijeće, u srijedu, 4. ožujka bilo je domaćin predstavnicima nacionalnih vijeća nacionalnih manjina i predstavnicima lokalnih samouprava u Vojvodini. Tema skupa bila je suradnja između nacionalnih manjina i lokalnih samouprava, s ciljem unapređenja položaja pripadnika nacionalnih manjina na teritoriju Vojvodine. Više nego aktualna tema pored Hrvatskog nacionalnog vijeća privukla je i predstavnike nacionalnih vijeća Slovaka, Rusina, Bunjevaca, Nijemaca, Ukrajinaca, i Makedonaca, predstavnike lokalnih samouprava i nevladinih organizacija. U ime domaćina goste je pozdravio predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. sc. **Slaven Bačić**, kao i **Aleksandar Popov** ispred Mreže za interkulturalnost. Organizator

ovoga skupa je Centar za istraživanje etniciteta i Mreža za interkulturalnost u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem, a razgovor je dio projekta *Od segregativne k integrativnoj politici multikulturalnosti u Srbiji* koji uz podršku Fondacije za otvoreno društvo sprovodi Centar za istraživanje etniciteta.

PROBLEMI I NEDOSLJEDNOSTI

Lokalne samouprave su dužne starati se o ostvarivanju i zaštiti ljudskih i manjinskih prava, a u svezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina imaju obveze propisane kako zakonom o lokalnoj samoupravi tako i drugim zakonima i propisima. Česta izmjena zakona i naročito podzakonskih akata zahtijevaju prilagodbu lokalnih samoupra-

va položaju i radu »manjinskih samouprava«. Kako se moglo čuti na ovome susretu u vezi s tim su i najavljene promjene Ustava Republike Srbije. O ovoj temi govorili su: Aleksandar Popov ispred Mreže za interkulturalnost, prof. dr. **Marijana Pajvančić** i dr. **Goran Bašić**, ispred Centra za istraživanje etniciteta.

Aleksandar Popov direktor Centra za regionalizam i član Mreže za interkulturalnost govorio je o pitanjima zaštite nacionalnih manjina te je između ostalog rekao: »Manjinske politike u Srbiji zapravo nisu integrativne nego segregativne i najviše pogoduju i odgovaraju većim i organiziranim manjinama. Naš cilj je vršiti pritisak na vlast u Srbiji u pravcu izgradnje manjinske politike koje će biti integrativna. Cilj nam je također i decentralizacija

točnije decentraliziran pristup zaštiti prava manjina i očuvanja kulturnog identiteta», kazao je u svom obraćanju Popov.

Na temu Ustavno pravni položaj nacionalnih vijeća nacionalnih manjina i odnos s lokalnom samoupravom govorila je prof. dr. Marijana Pajvančić profesorica Ustavnog prava, koja je između ostalog kazala kako je za suradnju i djelovanje manjinskih zajednica i lokalnih samouprava potrebno puno dobre volje i dobar normativni okvir koji u Srbiji nije prisutan. Prof. Pajvančić je također naglasila kako je po njoj izvor problema u Ustavu Republike Srbije, te je navela nekoliko primjera gdje Ustav i zakon nisu usklađeni, gdje postoje terminološke nedosljednosti i gdje se u Ustavu koristi različita terminologija.

Dr. **Goran Bašić** govorio je o lokalnim samoupravama, kolektivnim pravima i manjinskim samoupravama. »Poslije godinu dana istraživanja problema manjina ohrabrujuća je činjenica da o tim problemima i razgovaramo. Naš cilj nije da vas educira-

problema s kojima se susreću predstavnici ostalih manjina. Svoj komentar na nedolazak predstavnika Mađarske nacionalne manjine dao je i predsjednik IO HNV-a **Darko Sarić Lukendić**. »Oni koji danas nisu došli, nisu došli jer imaju zastu-

HRVATSKA ZAJEDNICA I LOKALNA SAMOUPRAVA

Na pitanje koliko je Hrvatsko nacionalno vijeće zadovoljno suradnjom s lokalnom samoupravom Darko Sarić Lukendić je rekao: »U određenim segmen-

nastavu na jezicima nacionalnih manjina. Imamo i drugih primjera koji i nisu primjereni, osobito mislim na ono što se ovih dana događalo«, kazao je Lukendić i dodao: »Hrvatska nacionalna manjina je geografski vrlo disperzirana i pripadnici naše manjine žive na područjima različitih lokalnih samouprava, gdje ova praksa suradnje s lokalnim samoupravama nije ovako razvijena. Nadamo se da će praksa iz Subotice biti prenesena i na Sombor, Apatin... Subotica potpomaže i sufinanciranje rada nacionalnih vijeća iz proračuna grada Subotice, a to je rijetkost, jer samo još jedna lokalna samouprava, na području Srbije ima u svom proračunu sredstva za financiranje rada nacionalnih vijeća.«

PROBLEMI NEJEDNAKOG POLOŽAJA MANJINA

O svojim problemima govorili su predstavnici svih manjina koji su prisustvovali ovome skupu, a neki od navedenih problema su financiranje, nejednaka prava, a jedno od pitanja je i aktualna problematika oko privatizacije lokalnih radio postaja, pa je pitanje gdje će manjine biti uključene i hoće li imati svoje medije?

Od lokalnih samouprava ovome sastanku nazočili su predstavnici Subotice i Vrbasa.

Na kraju prije samog zaključka prof. Pajvančić je iznijela svoje gledište: »Čini mi se da je jako važno otvoriti problem nejednakog položaja manjina u odnosu na ista pravila koja se primjenjuju na nejednake situacije, te je jako važno osigurati eventualni sinergijski efekt kao pritisak na izmjenu propisa. Elementarna stvar je međusobna komunikacija nacionalnih vijeća« kazala je prof. Pajvančić i dodala da se nacionalna vijeća moraju boriti za ostvarivanje svojih ciljeva na razne načine. Taj posao nije lagan, ali se moraju udružiti i zajedničkim snagama krenuti u ostvarivanje svojih prava.

Ž. Vukov

Domaćin skupa: Slaven Bašić

mo, vi ste izabrani od građana da predstavljate njihove interese i ako vam je to povjereno, vi imate jasan mandat što želite raditi«, kazao je predstavnicima manjina dr. Bašić i dodao »manjinske samouprave vrlo malo o čemu odlučuju. Nudimo principe o tome na koji način se može transformirati položaj manjinskih zajednica u Srbiji, kako se može bitno unaprijediti rad istih. Predstoje nam promjene Zakona o nacionalnim manjinama, kao i druge promjene u društvenom i političkom sustavu u Srbiji, a mi smo ovdje došli punuditi vam ideje.«

MI HOĆEMO »PECATI«

Predstavnici nacionalnih vijeća nacionalnim manjina imali su priliku iznijeti svoje probleme, nedostatke te negativna i pozitivna iskustva u suradnji s lokalnim samoupravama. U velikoj većini oni su isti ili pak slični u odnosu jedni na druge.

Primjetan izostanak predstavnika Mađarske nacionalne manjine potaknuo je prisutne na zaključak da nisu u istom košu. Zapravo Mađarska nacionalna manjina je izborila svoje mjesto i u državi i pokrajini te nema

pnike. Oni svoja pitanja rješavaju na drugom nivou pa im mi nismo nužni sugovornici« kazao je Sarić Lukendić i dodao: »U tom smislu ću se pozvati na kinesku poslovicu koja kaže: Nemoj mi dati ribu, nauči me pecati. Mi hoćemo pecati, tako što ćemo imati direktno narodnog zastupnika u republičkoj skupštini. Vraćam se na prethodno izlaganje gdje sam rekao da su u državi Srbije višestruke simulacije. To pitanje treba i može se riješiti te ga smatram pitanjem broj jedan. Bez tog pitanja mi dobivamo ribu, nekad veću nekad manju, ali nikad pecaljku.«

tima smo izuzetno zadovoljni suradnjom. U tom smislu institucionalna suradnja HNV-a i lokalne samouprave je na zavidnoj razini. Naveo bih nekoliko primjera dobre prakse. Jedan od njih je taj da je gradonačelnik **Jenő Maglai** ustanovio praksu da zamjenica lokalnog ombudsmena **Erika Tot Salai** bude izravna veza s nacionalnim vijećima i da u tom smislu koordinira problematikom koja je direktno vezana za nacionalne manjine. S druge strane, lokalna samouprava već drugu godinu iz proračuna financira troškove za prijevoz djece koja pohađaju

VAŽNO JE RAZGOVARATI

Zaključak s ovoga skupa iznio je Goran Bašić koji je rekao: »Na ovaj ili onaj način, osim jedne manjine sve se ostale manjine mogu naći na tome da su im neka prava uskraćena. Došli smo do toga da mi danas ne razgovaramo. Mreža za interkulturalnost je osnovana da bi svi prije svega počeli razgovarati. Da okupimo civilno društvo i državu za jedan stol, da pokušamo ispraviti ono što smo svi zajedno pogriješili. Ukoliko ne smognemo snagu, ne prevaziđemo taštinu i interese, nećemo daleko otići i kao društvo ćemo imati veliki problem. Jako mi je žao, što u Subotici nema predstavnika Mađarskog nacionalnog vijeća koji su pozvani. Ovo je jasna poruka svima nama da prosto imamo problem u komunikaciji koji moramo riješiti.«

JOSIP HORVAT, PREDSDJEDNIK HRVATSKE LIKOVNE UDRUGE CROART

*Prve četiri godine su prije svega razdoblje okupljanja članstva * Uspjeli smo se profilirati kao značajan čimbenik na polju likovne umjetnosti * Suradujemo s likovnim udrugama u Hrvatskoj, Mađarskoj i BiH*

Razgovor vodio: Dražen Prčić

U umjetnosti nema granica

Više od dva desetljeća Josip Horvat je aktivno angažiran u organiziranju brojnih likovnih događanja na prostorima sjeverne Bačke, isprva u likovnom odjelu HKC *Bunjevačko kolo*, a danas na mjestu predsjednika likovne udruge CROART. U susret skorašnjoj izložbi slika nastalih na četvrtom sazivu Umjetničke kolonije *Stipan Šabić – 2014*, koja će biti otvorena u ponedjeljak, 16. ožujka, razgovaramo na temu likovne umjetnosti i njenog približavanja široj javnosti.

HR: Otkud posvećenost likovnoj umjetnosti čovjeka koji prema svojoj temeljitoj naobrazbi pripada posve drugim sferama djelovanja?

Upravo ove godine je puna dva desetljeća kako sam bio pozvan i zamoljen aktivno sudjelovati u radu HKC *Bunjevačko kolo*, na poziv tadašnjeg direktora Lazara Vojnić Hajduka i predsjednika Bele Ivkovića. Kao član, predložen sam za aktivnosti vezane u organiziranju velikih događanja pod okriljem HKC *Bunjevačko kolo*, prije svih

Dužijance i Velikog prela. Dvije godine kasnije, odlaskom Josipa Gabrića iz Subotice, preuzeo sam vođenje likovnog odjela i tada sam se upoznao sa Stipanom Šabićem, voditeljem likovnog odjela i od tada praktično započine moj aktivni angažman na polju likovne umjetnosti.

HR: Što je za Vas značio ulazak u svijet slikarstva i organiziranje likovnih susreta, jer ipak je u pitanju veoma specifična forma ljudske kreativnosti i likovnjaci su umjetnici na svoj jedinstveni način?

U to vrijeme sam se profesionalno bavio gospodarstvom i mnogo sam vremena provodio na brojnim terenskim poslovima, tijekom cijelog tjedna vodeći računa o poslovnim aspektima velikih projekata koje sam kao voditelj trebao realizirati, pa su mi subotnja druženja sa slikarima predstavljala i lijepi način odmora i isključenja od stresne poslovne svakodnevice. Družeći se s njima shvatio sam kako oni traže i nalaze poseban mir i njihova bijela platna nakon nekoliko sati predanog rada, svjedoče o dubini njihovog umjetničkog bića. To je ono što me je privuklo i potaklo da ostanem aktivan u likovnim događanjima, svih proteklih godina aktivno djelujući u promicanju likovne umjetnosti na ovim prostorima. A ako sam potaknuo nečiji zatajeni talent, ako on buja i razvija se, prerastajući u umjetničko stvaralaštvo, oplemenjujući prostor i ljude oko nas, onda što može biti ljepše od toga. Zbog toga se bavim organiziranjem susreta likovnih umjetnika.

HR: Izložbena postavka radova nastalih na jednoj koloniji ili susretu

predstavlja završnu svečanost njihovog prezentiranja javnosti, ali što je sve potrebno da bi se organiziralo tematsko okupljanje veće skupine likovnih stvaralaca?

Prije svega potrebno je međusobno poznavanje ljudi, potrebni su kontakti i uočljivost samoga organizatora u likovnim krugovima i događanjima koja ih prate. Potom je potrebno poznavanje operativno-organizacijskog konteksta za ovakve grupne manifestacije i konačno sposobnost izbora slikara koji će doći na jednu koloniju i svojim talentom uveličati njezin umjetnički sadržaj. Na koncu, dolazi ono najteže i najzahtjevnije, osiguravanje potrebitih financijskih sredstava za realiziranje adekvatnog domaćinskog segmenta i podmirivanje svih nužnih troškova koji prate organiziranje svake likovne kolonije, poput putnih troškova sudionika, smještaja, prehrane i dr.

HR: Koliko je u vremenima ekonomske krize i akutne besparice teško raditi u kulturi?

Opće je poznato kako danas nema novaca nizašto, a kamoli za kulturu pa je uobičajeno da se za kulturna događanja najmanje daje sredstava. U takvim okolnostima je potrebno imati dignitet u očima ljudi voljnih svojim financijskim doprinosima pomoći i svakim organiziranim projektom opravdati njihovo povjerenje. Mnogo je ljudi koji su mi tijekom svih ovih godina svojim priložima pomogli, ne želeći javni spomen svoga imena, govoreći mi kako znaju da će njihova pomoć biti upotrebljena u prave svrhe. To je velika počast za mene i ponosan sam što nikada nisam zloupotrijebio njihovo povjerenje, a brojne organizirane kolonije i slike nastale na njima predstavljaju umjetnički trag našeg postojanja i djelovanja na ovim prostorima.

HR: Prije nekoliko godina došlo je do, da tako kažemo, vašeg »transfera« iz HKC Bunjevačko kolo u hrvatsku likovnu udrugu CROART. Što vas je nagnalo da napustite instituciju u kojoj ste

proveli brojne godine angažiranog rada?

Duboko se ne slažući s tadašnjim vodstvom u HKC Bunjevačko kolo i načinu njihovog rada, a moram kazati kako sam primjerice od 2005. do 2009. godine obnašao dužnost dopredsjednika *Dužijance* i *Velikog prela* te kasnije i predsjednika *Velikog prela*, odlučio sam te 2009. godine otići iz *Bunjevačkog kola*. Naglasio bih kako nisam imao nikakav sukob s pojedincima iz HKC-a, nego isključivi problem neslaganja s tadašnjim načinom rada ove institucije. Godinu i nešto dana kasnije, na poticaj mnogih slikara iz zemlje i inozemstva, mnogih udruga s kojima smo godinama surađivali i pridonijeli da se za naše slika-

FINANCIRANJE

Hrvatska likovna udruga financira se putem sudjelovanja na domaćim i inozemnim natjecanjima i donacijama ljubitelja umjetnosti.

re čuje i izvan državnih granica, odlučili smo osnovati hrvatsku likovnu udrugu CROART. Bilo je to 25. siječnja 2011. godine, kada je 27 osnivača CROART-a, od kojih 10 slikara i ljubitelja umjetnosti, formiralo jednu neprofitnu udrugu.

HR: Kako bi ste zaopkružili prve četiri godine rada hrvatske likovne udruge CROART na čijem se čelu nalazite i što su glavne smjernice njenog aktivnog djelovanja?

Kultura je plod čovjekovog traženja vlastita identiteta, a i istodobno i pokušaj izricanja istine o samome sebi. Umjetnosti nema bez nutarnjeg duhovnog života umjetnika, a umjetnik pak svojim stvaralaštvom, potiče i oplemenjuje druge. Svojim radom svi članovi Hrvatske likovne udruge CROART trude se čuvati, njegovati, promicati i razvijati kulturnu baštinu vojvođanskih Hrvata,

a time istovremeno dokazuju i vlastiti identitet. Htio bih naglasiti kako su protekle četiri godine bile prije svega razdoblje tijekom kojeg su se formirala i stabilizirala radna tijela udruge. Okupljali smo članstvo, težeći stvaranju jezgre umjetničkog djelovanja na polju likovne kulture. Također, nastojali smo što više promovirati Umjetničku koloniju *Stipan Šabić*, trudeći se čuvati uspomenu na lik, rad i djelo čovjeka po kome je nazvana te promovirati i Umjetničku koloniju *PANON*, s kojom smo uspostavili kontakte i suradnju sa sličnim udrugama u Hrvatskoj i Mađarskoj. Sve u cilju zajedničkog rada na polju očuvanja, njegovanja i poticanja zajedničke nam kulturne baštine. Duboko sam uvjeren kako smo u protekle četiri godine uspjeli postaviti udrugu na zdrave temelje i profilirali se kao značajan čimbenik na polju likovne kulture u čitavoj hrvatskoj zajednici u zemlji, a i u inozemstvu.

HR: Nedavno je održana godišnja skupština CROART-a i primjetne su promjene u vodećoj garnituri udruge. Znači li to pomlađivanje kadra i želju za ubrizgavanjem »svježih krvi«, a sve u cilju još angažiranijeg djelovanja u budućnosti?

To je ono što mene svakodnevno zaokuplja u našoj udruzi, a želio bih to prenijeti na neke mlađe kadrove iz naše manjinske zajednice. Prije svega one koji se bave umjetnošću, koji to vole i žele organizirano raditi, i da to uz neku određenu potporu i pomoć nastave raditi u cilju očuvanja likovnih vrijednosti naše kulturne baštine.

HR: Očividno je kako CROART u svom sastavu osim Hrvata ima i članove iz drugih naroda koji žive na ovim prostorima, što je još jedan dokaz kako hrvatski narod uvijek teži jednom posve normalnom suživotu skupa sa svim drugim narodima.

Sjetit ću se riječi koje sam, na jednoj koloniji, čuo od pokojnog Stipana Šabića: »Znate Josipe, u umjetnosti nema granica, a ako se budemo pod tim nekim gra-

nicama dijelili onda neće biti ni umjetnosti.« To mi se duboko urezalo u svijest i svi oni koji prihvaćaju naša pravila i Statut udruge donesen na njejoj osnivačkoj skupštini, dobro su došli. A što je ljepše od toga što oni, bez obzira na svoju nacionalnost, prezentiraju hrvatsku likovnu udrugu CROART na kolonijama i slikarskim druženjima u zemlji i inozemstvu.

HR: Godina je tek počela, vrijeme postaje sve ljepše i podesnije za vanjske slikarske aktivnosti. Što su planirane akcije hrvatske likovne udruge CROART u sljedećim mjesecima?

CROART je vrlo ozbiljno organizirana udruga i svake godine ima plan rada pa je tako za 2015. godinu planirano sljedeće: Održavanje V. Saziva međunarodne umjetničke kolonije *Stipan Šabić – 2015.*, IV. Saziv međunarodne likovne kolonije *PANON – 2015* koja će se odražavati u Szegedu (Mađarska) i Belišću (Hrvatska), organiziranje izložbe djela nastalih na IV. Sazivu umjetničke kolonije *Stipan Šabić – 2014.*, sudjelovanje na likovnim kolonijama kod hrvatskih udruge u inozemstvu (Hrvatska, Mađarska, BiH), sudjelovanja na jednodnevnim kolonijama kod pojedinaca i sponzora po pozivu, organizacija i održavanje Retrospektivne izložbe članova udruge u povodu 25- godišnjice smrti subotičkog slikara *Gustava Matkovića*, organizacija i održavanje skupne izložbe članova HLU CROART u prosincu mjesecu te sudjelovanje na manifestacijama i likovnim kolonijama u zemlji i inozemstvu.

HR: Na koncu mnogo toga ste učinili na polju svog dosadašnjeg kulturnog angažmana, ima li još nešto što bi ste željeli napraviti u budućnosti?

Volio bi, prije svega, da CROART traje, a s obzirom na moje godine pronaći nasljednika koji bi istim i još većim žarom i znanjem i nadasve uspjehom nastavio voditi našu hrvatsku likovnu udrugu.

SURADNJA MLADIH SRPSKE I HRVATSKE MANJINE

Međuetnički dijalog – izgradnja novih pristupa

Ciljevi projekta jesu izgradnja međuetničkog dijaloga, uspoređivanje različitih percepcija međuetničkih sukoba u procesu osamostaljivanja nekadašnjih federativnih jedinica unutar bivše Jugoslavije i možda najvažnije, svladavanje vještina javnog nastupa i javnog zagovaranja

Projekt *Minority Integration Network* koji sprovodi Novosadska novinska škola i Srpsko narodno vijeće uz financijsku podršku fondacije *Balkan Trust for Democracy* jeste nastavak započete izgradnje skladnih odnosa srpske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Srbiji. Pažnja je usmjerena na mlade, aktivne članove ovih dvaju zajednica i buduće kreatore manjinskih politika. Projekt je podijeljen

procesu osamostaljivanja nekadašnjih federativnih jedinica unutar bivše Jugoslavije i možda najvažnije, svladavanje vještina javnog nastupa i javnog zagovaranja.

PRVI MODUL – UPOZNAVANJE I SAGLEDAVANJE PROBLEMA

Prvi modul je održan u prosincu prošle godine u Novom Sadu, kada su se sudionici ovoga

skupina, kojima se određuju i ustanovljuju prava nacionalnih zajednica u Vojvodini, stvaraju idiličnu ali istovremeno i nepotpunu sliku o statusu nacionalnih zajednica u srpskom društvu. Ovaj zaključak je otvorio novo poglavlje u izgradnji inovativnijeg pristupa u suradnji srpske i hrvatske nacionalne manjine i stavio u fokus postojeće probleme s nastojanjem da se oni rješavaju na drugačiji način. Tijekom prvog modula se pristupilo tre-

jedan od nezaobilaznih uvjeta u izgradnji demokratskog društva. Povrat imovine, reintegracija izbjeglih i raseljenih, obrazovanje i informiranje na jezicima nacionalnih manjina te korištenje pisma nacionalnih manjina u javnim institucijama, samo su dio problema koji su izdvojeni i kojima se posvetila osobita pažnja. Radionice javnog zagovaranja, koje je vodio **Miloš Đajić**, dugogodišnji politički aktivist i predsjednik Upravnog odbora Centra modernih vještina, tematizirale su načine kako se mobilizira zajednica oko određenog problema i pristupe

Na sastanku u Hrvatskom saboru s predsjednikom Josipom Lekom

jen u tri modula u okviru kojih se tematiziraju naizgled vrlo različita područja društveno-političkog života i zajedničke prošlosti. Ciljevi projekta jesu izgradnja međuetničkog dijaloga, uspoređivanje različitih percepcija međuetničkih sukoba u

projektu imali prilike upoznati s funkcioniranjem pokrajinskih institucija i pokrajinskog Javnog servisa, naročito onog aspekta koji se tiče informiranja na jezicima nacionalnih manjina. Već tada se moglo s relativnom lakoćom zaključiti da zakon-

niranju budućih političkih lidera i aktivista. To je podrazumijevalo sagledavanje i definiranje akutnih problema u zajednici ali je najviše prostora ostavljeno načinima i tehnikama kako da se ti problemi jasno artikuliraju i široj javnosti predstave kao

Zakonski okviri, kojima se određuju i ustanovljuju prava nacionalnih zajednica u Vojvodini, stvaraju idiličnu ali istovremeno i nepotpunu sliku o statusu nacionalnih zajednica u srpskom društvu.

kojima se s uskraćenim pravima upoznaje šira javnost kako bi se utjecalo na donositelje odluka. Dakle, napravljen je značajan iskorak: umjesto zadržavanja u okvirima postojeće loše političke prakse na relaciji država/nadležne institucije i nacionalne manjine, pristupilo se autorefleksiji i za sada stidljivim pokušajima da sagledamo mogućno-

sti koje nam pruža pravni sustav država u kojima živimo, ali prije svega, mogućnosti koje naše zajednice imaju u nastojanju da na konstruktivan način ponude alternativu postojećim lošim ili nedostatnim pravnim okvirima koji se tiču ostvarivanja manjinskih prava.

DRUGI MODUL – NADOGRAĐENJE USPOSTAVLJENIH ODNOSA

Drugi modul, održan u Stubičkim Toplicama početkom ožujka ove godine, imao je za cilj

Jedan od ciljeva, ako ne i najvažniji cilj projekta, jeste konkretizacija u ostvarivanju suradnje među mladima srpske i hrvatske zajednice.

nadograditi već postavljenu konturu međusobnih odnosa mladih srpske i hrvatske zajednice i kroz radionice javnog nastupa, trenirati obraćanje u javnosti. Pažnja je posvećena i upoznavanju s općim društveno-političkim

stanjem u hrvatskom društvu iz dva aspekta: srpske manjine u Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji. U prvom slučaju, utvrđeno je da srpska zajednica u dugom roku mora anticipirati vidljive političke podjele u hrvatskom društvu i iznalaziti načine kako u takvim okolnostima ostvarivati svoja prava. U drugom slučaju, hrvatskoj zajednici u Srbiji su posredno predočene sve mogućnosti pretpripravnih pregovora s EU, moguće prepreke koje nas očekuju i primjeri izmjena zakonskih okvira u samome procesu pristupanja te manjkavosti u implementaciji zakona koji se tiču manjinskih prava. U sklopu ovog modula, organiziran je posjet Hrvatskom saboru i sastanak s predsjednikom, **Josipom Lekom**, s posebnim osvrtom na prisustvo manjina u političkim odnosima Republike Hrvatske. Možda najznačajniji, jeste sastanak sa saborskim Odborom za Hrvate izvan Hrvatske u okviru kojeg se mogla jasnije spoznati percepcija matične države o pravnom i stvarnom položaju hrvatske zajednice u Srbiji i projektnim mogućnostima koje Hrvatska pruža dijaspori u cilju očuvanja i zaštite identiteta.

OTVORENE MOGUĆNOSTI SURADNJE

Jedan od ciljeva, ako ne i najvažniji cilj projekta, jeste konkretizacija u ostvarivanju suradnje među mladima srpske i hrvatske zajednice. Ona može biti iskazana kroz međusobnu podršku i solidarnost kada se krše ili ne

specifičnosti zajednica u kojima žive. U svakom od navedenih slučajeva, bilo kakav oblik suradnje predstavlja suprotnost uvreženom mišljenju da su odnosi Srbije i Hrvatske obojeni isključivo konfliktnim pristupom. Mladi srpske i hrvatske manjine imaju šansu napraviti ambiciozan ali ostvariv iskorak u pravcu traj-

Izvod iz Deklaracije o međusobnom razumijevanju i suradnji između pripadnika srpske nacionalne zajednice u Hrvatskoj i hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji:

- spremnost na koordinirano djelovanje da zajedno s institucijama obje države iznađemo najprihvatljivija rješenja za akutna pitanja nacionalnih manjina,
- spremnost da budemo poveznica između naših krovnih institucija i da dajemo prijedloge i podršku jedni drugima, a sve u cilju povećanja standarda manjinskih prava u obje države,
- spremnost da prilikom kršenja prava srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji, zajednički reagiramo i iskažemo uzajamnu solidarnost.

primjenjuju prava nacionalne manjine ali i kroz povezivanje na kulturnom planu imajući u vidu da su većina polaznika ovih modula članovi udruga koja skrbe o očuvanju kulturnih

nijeg i stabilnijeg odnosa dvaju država. Očekivanja su da će održavanje trećeg modula, tijekom lipnja u Novom Sadu, dati jasniju sliku o spomenutoj suradnji.

Dubravko Bilinović

Sporni kriteriji

U 621 broju *Hrvatske riječi* pod istim naslovom na 16 stranici objavljen je tekst *Ispravak – sporni kriteriji* autora uvaženog predsjednika HNV-a dr. **Slavena Bačića**. Ne pozivajući se samo na Zakon o javnom informiranju i medijima, već istine radi, upuštam se u detaljnije objašnjenje čitave teme.

Prvo. Ne vidim ja, a ni dobronamjerni čitatelji HR šta je »ISPRAVLJENO« u odnosu na ono što sam ja rekao u vezi projektnog financiranja udruga objavljenog u HR br. 620. Priznajem da sam pobrkaio brojna Povjerenstva (9) i 4 Odbora od kojih je jedan nadležan za kulturu. U ranijem sazivu HNV-a Predsjednica ovog Odbora bila je dopredsjednica HKUD-a, *Vladimir Nazor* gospođa **Vesna Čuvardić** koja je niz puta potvrdila da se prijedlozi odluka donose na nekoj drugoj razini, a da članovi Odbora samo »formalno potvrđuju takve prijedloge i daju ih Vijeću na usvajanje«. Čak su se mnoge Odluke važne za udruge kulture donosile na telefonskim sjednicama, ne znajući za konačan omjer u glasovanju.

Ne bih komentirao je li to demokratsko odlučivanje u našoj krovnoj organizaciji, ali znam da

eho iz »rubnih« udruga ne čuje u Subotici. Po meni, demokratski bi bilo da se sačekalo na imenovanje Odbora za kulturu i da se onda demokratskim postupkom predlaganja išlo na odlučivanje na Vijeću.

Drugo. Nije prvi put da se ista režija dodjele ili oduzimanja sredstva radi pomoću »štapa i kanapa«, a ne na temelju realnog sagledavanja stanja u hrvatskoj zajednici. Naime, naš revolt iz *Nazora* uslijedio je nakon sljedećih događaja: U materijalu za IV. sjednicu Vijeća dobili smo prijedlog, ne znam čiji, da se *V. Nazoru* od raspoloživih 2.000.000,00 din koliko je Tajništvo za kulturu i javno informiranje, dodijelilo hrvatskoj zajednici, *V. Nazoru*, dodjeli 75.000,00 za *Dužionicu* i 50.000,00 za održavanje Međunarodnog susreta amaterskih dramskih društava. Na sjednici IO *V. Nazor* ovaj prijedlog je razmatran i uz određena negodovanja na visinu predloženih sredstava ipak smo donijeli odluku da ja na sjednici Vijeća HNV-a ne osporavam prijedlog jer prije svega respektiramo potrebe i drugih udruga kultura. U tijeku rasprave po ovoj točki na Vijeću HNV-a na moje veliko iznenađenje Predsjednik

IO HNV-a iz samo njemu ili njima, predlaže da se iznos za 25.000,00 smanji i raniji prijedlog, navodno IO, i taj iznos pridoda HKD *Šid*. Po staroj, a kod nas važećoj poslovi »kadija te tuži kadija ti smanji sudi« prijedlog je bez Izvršnog odbora, Odbora za kulturu, koji je na istoj sjednici formiran majorizacijom većine, Vijeće je ovaj nakaradni prijedlog bez diskusija prihvatilo. Ovoga puta se radi o maloj sumi, niz malih suma su velike pare o kojima ovisi rad udruge. Na ovaj primitivan način pokazivanja »mišića« i dokazivanje tko je »Bačo« u krovnoj instituciji Hrvata u Subotici onim udrugama koje su se drznule formirati svoju elektronsku listu.

Treće. Gospodine predsjedniče niste me ispravili kada sam u istom tekstu izrazio osnovanu sumnju da nam slijedi marginalizacija i ignoriranje udruga s druge liste, jer se već u startu Vašeg mandata to očigledno manifestiralo. Somborski Hrvati se pitaju zašto ste bojkotirali Vaš dolazak ili dolazak Vašeg izaslanika, kao što ste poslali izaslanika HNV-a na skup HDZ u Zagreb, na jedno tradicionalno 81. Veliko Bunjevačko-šokačko prelo. Očekivali su predstavnici

ke HNV-a, napose Vas, mnogi ugledni gosti ali i stotine nazočnih Hrvata da pokažete da niste Predsjednik samo Vaše »pobjedničke« liste i njoj pripadajućih udruga već svih Hrvata u Srbiji, kako se predstavljate u raznim situacijama.

Tu očekujem Vaše iskreno očitovanje, a ne ovako kako ste pokušali statistički i birokratski opovrgnuti moju izjavu, a samo ste potvrdili da je istinita.

I na kraju izražavam veliko zadovoljstvo što ste mi posvetili pažnju dužu od tri minute koliko imam na raspolaganju da na Vijeću diskutiram. Dok sam Vam bio dopredsjednik niste znali da postojim. Sada ste shvatili i pokušavate me diskreditirati i omalovažiti pred čitateljima HR, a zapravo potvrđujete sve moje navode, idemo dalje, svako svojim putem.

Gospodine Predsjedniče, ja sam vijećnik drugi mandat i do sada još niste usvojili niti jedan moj prijedlog, a ja sam u oba saziva glasovao za Vas, da budete Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, jedinstvene krovne organizacije Hrvata u četiri obla- sti u Republici Srbiji.

Sa štovanjem, Mata ing. Matarić

Gradska uprava Grada Subotica temeljem članka 10. stavka 5 i člana 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Sl glasnik RS br.135/04 i 36/09*) objavljuje:

OBAVIJEST

Nositelj projekta ĐURĐINKA ZUBKOV s Kelebije, Graničarska br. 53. podnijela je ovome tijelu Zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš projekta IZGRADNJA EKONOMSKOG OBJEKTA ZA UZGOJ SVINJA na katastrskoj parceli 26866 ko Stari grad, Grada Subotica.

Nakon sprovedenog postupka Gradska uprava, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj je dana 10. 3. 2015. godine donijela Rješenje broj IV-08-501-84/2014, kojim je propisala mjere zaštite životnog okoliša.

U cilju obavijesti javnosti tekst rješenja može se preuzeti na sajtu Grada Subotice www.subotica.rs, odjeljak Životni okoliš / Oglasna ploča, ili direktno na adresi <http://www.subotica.rs/index/pagelistzs/lg/sr>

Grada Subotica Gradska uprava Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj temeljem članka 10. stavka 5 i člana 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Sl glasnik RS br.135/04 i 36/09*) objavljuje:

OBAVIJEST

Nositelj projekta a. d. *SMB-Mehanizacija i transport*, Čantavirski put br. 14, Subotica, podnijela je ovome tijelu Zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš u postupku legalizacije poslovnih objekata na katastrskoj parceli ko Donji grad.

Nakon sprovedenog postupka Gradska uprava, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj je dana 15. 1. 2015. godine donijela Rješenje broj IV-05/I-501-473/2014, kojim je propisala mjere zaštite životnog okoliša.

U cilju obavijesti javnosti tekst rješenja može se preuzeti na sajtu Grada Subotice www.subotica.rs, odjeljak Životni okoliš / Oglasna ploča, ili direktno na adresi <http://www.subotica.rs/index/pagelistzs/lg/sr>

**RAZGOVOR POVODOM ŠTRAJKA
PROSVJETNIH RADNIKA:**
**MILORATKA NIKOV, PREDSDJEDNICA
OO SINDIKATA OBRAZOVANJA SRBIJE APATIN**

Za svoje ciljeve se moramo boriti

Prema riječima ministra prosvjete Srbije **Srđana Verbića** dogovor s dva reprezentativna sindikata prosvjetnih radnika koja su u štrajku nije definiran. Ministar je za medije izjavio da sindikati traže dodatne garancije, ali je naglasio da se ponuđeni sporazum, kojega su potpisala druga dva prosvjetna sindikata, neće mijenjati. Unija sindikata prosvjetnih radnika Srbije i Sindikat radnika u prosvjeti Srbije nisu potpisali Sporazum s Ministarstvom prosvjete o prekidu štrajka, nego su nastavili obustavu rada. Štrajk u prosvjeti otpočet je 17. studenoga, a sindikati u štrajku najavili su za 17. ožujak prosvjed u Beogradu.

Naša današnja sugovornica, nastavnica srpskog jezika i književnosti u OŠ *Ivan Goran Kovačić* u Sonti **Miloratka Nikov** predsjednica je Osnovne organizacije Sindikata obrazovanja Srbije u svojoj školi, ali je i predsjednica apatinskog Općinskog odbora i članica Pokrajinskog odbora u Novom Sadu.

Razvoj događanja tijekom štrajka prosvjetnih radnika pokazao je i stanovitu razjedinjenost u vašoj struci. Kako je to moguće?

Simptomatično je to što smo mi i sindikat *Nezavisnost* potpisali kolektivni ugovor, a preostala dva sindikata nisu. Glede kolektivnog ugovora prezado-

voljni smo, dobili smo više no što smo tražili. Glede sporazuma kojega smo potpisali došlo je do razmimoilaženja među nama samima. Mi smo potpisali, vjerujući da će ova Vlada ispoštovati ovaj sporazum i svoju odluku te da će nam do 1. lipnja isplatiti jedan osobni dohodak. Može se pretpostaviti što bi značilo ukoliko Vlada ne bi ispoštovala vlastitu odluku i potpisani sporazum. Bili bi obustavljeni čak i upisi, jer ukoliko ministarstvo ne poštuje zakone, sporazume, odluke Vlade, zbog čega bi ih poštovali prosvjetni radnici? Mnogi nisu zadovoljni što smo taj sporazum potpisali, ali smo veliki dio kolega uspjeli privoljeti na ovaj potez, koji je po meni prije svega racionalan, kulturn, jer konačno, mi smo prosvjetari, ne želimo primjenu nikakve sile, ne želimo ići na ulicu, al ne želimo ni da se našim članovima smanjuju plaće. Po dostupnim podacima, a mi to i izravno osjetimo u svojim kućnim proračunima, plaće nam nisu povećavane još od 1998. godine.

Trenutačno ste u procjpu između Vlade Srbije, s kojom očito nema sporazuma i mogućih posljedica po vaše učenike. Kako izaći iz toga začaranoga kruga?

Odgovorno tvrdim da za učenike neće biti posljedica, jer mi i pored štrajka, s njima radimo pojačano. Konkretno, moji

učenici su prije nekoliko dana bili na općinskom natjecanju i plasirali su se dalje. Svaki od nas, po vlastitoj procjeni, na neki način nadoknadi ono što se izgubi skraćanjem sata na 30 minuta tako da niti u jednom trenutku nisu oštećena. Ovaj njihov plasman na više razine natjecanja najbolji je pokazatelj kako radimo s njima. Jedino nam je bitno staviti Vladi do znanja da štrajkujemo i da ćemo se ovoga puta do kraja boriti za rješenje naših predugo zapostavljenih problema.

U štrajku su ostala vaša dva sindikata. Kakva je u cijeloj priči uloga preostala dva i koliko namjeravate biti uporni i dosljedni?

Još od 2011. godine ova dva sindikata su poznata po aktivnostima koje nam nisu jasne. Sindikat kojega je osnovao i vodi naš bivši član, sada umirovljenik, tvrdi da ima članstvo u 600 škola u Srbiji. To je samo privid, jer u cijeloj Vojvodini nemaju evidentiranih članova niti u jednoj od škola. Nije mi jasno ni kako to da se njihovi stavovi najčešće mimoilaze s našima. Na zajedničkim sjednicama se dogovorimo jedno, oni kad odu u svoja mjesta rade drugo. Jednostavno, mnogima se nameće zaključak da su od osnivanja radili za Vladu, u početku za onu prethodnu, a kasnije, valjda po inerciji, za ovu. Oni su bili ti koji su uvijek

razbijali sindikat, nisu željeli ono što mi želimo. Na sastanku sva četiri sindikata dogovorili smo sve ovo, na koncu mi dolazimo pred Vladu s dogovorenim stavovima, a oni ih odbijaju potpisati. Mi smo ipak umjereni opštimisti, jer ukoliko Vlada do 1. lipnja preuzete obveze ne ispoštuje, kako će nas pogledati u oči?

Kakav završetak ove priče predviđate na temelju dostupnih informacija?

Nadam se da će Vlada ispoštovati postignute dogovore, bar smo u to ubede svi mi iz Pokrajinskog odbora u Novom Sadu. Ne poštujući dogovore, Vlada ne bi mogla očekivati ni da ih poštuju prosvjetni radnici. Predmet sporazuma nije samo financijske naravi. Jedna od odredbi predviđa i smanjenje utjecaja politike na školstvo u smislu povećanja broja prosvjetnih radnika u školskim odborima, uz istodobno smanjenje broja predstavnika lokalne politike. Isto tako, ukoliko se prosvjetni radnici ne budu slagali s izborom ravnatelja škole, on neće moći biti izabran, bez obzira na stav politike. Jednostavno, prijeko je potrebno da u našem sustavu školstva i sindikati i ravnatelji budu depolitizirani. Bez obzira koja će opcija sutra biti na vlasti, mi i dalje ostajemo učitelji, nastavnici i profesori.

Ivan Andrašić

SVE VEĆE NEZADOVOLJSTVO STOČARA, NAPOSE U OBLASTI SVINJOGOJSTVA I PROIZVODNJI

UH

naš svagdašnji

Najveće grane stočarstva – svinjogojstvo i proizvodnja mlijeka – ovih dana proživljavaju teške trenutke, a sudeći prema stanju stvari, očekuje ih još gora budućnost.

Riječ je, naime, o tomu da su zbog velikih tikova u cijenama žive vage svinja mnogi uzgajivači koji su pred dva ili tri tjedna prodali svoje tovljenike zabilježili gubitke čija se veličina množi njihovim brojem. Ne tako davno kilogram žive vage svinja stajao je nevjerovatno niskih 105 dinara da bi se ovih dana cijena vratila na 135 do 140 dinara, što, kako kaže **Tomica Vojnić Mijatov** iz Tavankuta tek pokriva troškove proizvodnje, što onda znači da je uzgajivač nakon prodaje zapravo ostao na nuli. Prisjećajući se kratko unazad, on još i dodaje da je dobro prošao kako je moglo biti.

Ništa bolja, ili bolje rečeno još je mnogo gora situacija kada je riječ o proizvodnji mlijeka. Ukidanjem kvota za izvoz nakon 1. siječnja ove godine prerađivači i trgovci u Srbiji počeli su s velikim uvozom sirovog i mlijeka u prahu, kao i mliječnih prerađevina, zadavši tako dodatni udarac domaćim farmerima. To je rezultiralo, ne samo velikim obaranjem otkupnih cijena (pojedini proizvođači tvrde da je minimalna samo 22 dinara po litri!) nego i zatvaranjem otkupnih stanica i proizvodnjom s gubicima. Zbog takvih uvjeta na tržištu, a kako to obično i biva, prvi su, i u svinjogojstvu i u mli-

ječnom govedarstvu, već stradali mali proizvođači.

ZAHTJEV ZA INTERVENTNI PRIJEM

Svjesni takve situacije, ali i solidarizirajući se sa prosvjedima Unije poljoprivrednika, Asocijacija poljoprivrednika koncem prošlog tjedna uputila je zahtjev premijeru **Aleksandru Vučiću** da primi njihove predstavnike. U zahtjevu, koji je upućen i medijima, navodi se da proizvođači mesa, a posebno mali proizvođači mlijeka trpe ogromne gubitke zbog niskih cijena, loših uvjeta proizvodnje ili otkazivanja otkupa. »Obraćamo se Vama, predsjedniku Vlade, jer nepoduzimanje ničega dogovorenog od strane nadležnih iz Ministarstva poljoprivrede i drugih odgovornih stočarstvo će dovesti u još teži položaj i dovesti ga do potpunog gašenja«, stoji u priopćenju. U zaključku teksta od premijera se zahtijeva da, s obzirom na značaj ove grane proizvodnje, budući ministar poljoprivrede mora imati i status potpredsjednika Vlade. Koliko god ovaj zahtjev bio utemeljen i koliko god **Miroslav Kiš** bio uvjeren da će ih premijer primiti, teško je povjerovati da će do takvoga sastanka doći.

Tračak svjetlosti u ovoj priči čine riječi većih proizvođača svinja, poput **Nebojše Radnića** iz Starog Žednika i **Danijela Kovačevića** iz Male Bosne.

Komentirajući nedavne katastrofalno niske otkupne cijene živih svinja i jedan i drugi kažu kako je to uobičajena pojava u ovoj grani stočarstva, napose na početku godine. Iako su im se gubici po svinji nedavno kretali od 15 do 30 eura, obojica sugovornika ne žale se puno zbog toga. Oni se slažu s time da su zbog niskih otkupnih najveći udar pretrpjeli mali proizvođači, ali i navode kako je tu, zapravo, riječ o kampanjskoj, a ne sustavnoj proizvodnji. Slažu se Radnić i Kovačević i da tržište treba biti slobodno i da prerađivači imaju pravo i na uvoz ako procijene da im je to isplativije. Ipak, Radnić kaže da pojam slobodnog tržišta podrazumijeva i bar dva ključna faktora koja bi država morala osigurati donošenjem odgovarajućih mjera. Primjerice, on kaže kako bi domaće zakonodavstvo trebalo uskladiti sa standardima Europske unije kada je riječ o dopuštenom roku uporabe zamrznutog mesa. Naime, u Europskoj uniji taj je rok 6 mjeseci, a u Srbiji 12, pa tako ispada da sav mesni otpad, po kriterijima Europske unije, završi na tpežama potrošača u Srbiji. Iz ovoga je, onda, lako izvući odgovor na pitanje kako su moguće stalne akcije trgovinskih lanaca kojima su građani svakodnevno bombardirani putem medija i letaka u samim prodavaonicama. Kao drugu bitnu stvar Radnić ističe i obavezu domaćih proizvođača da svoja grla moraju cijepiti

protiv svinjske gripe, a kako je to Europskoj uniji odavno ukinuto, također nije teško zaključiti da mi zbog toga ne možemo izvoziti niti žive svinje niti zamrznuto meso na to tržište.

Govoreći o uzrocima i dalje niske otkupne cijene živih svinja (podsjetimo, koncem prošle godina ona je bila i 170, pa čak i 200 dinara za kilogram), predsjednik Udruge seljaka *Stari Žednik* **Ivan Vidaković** kaže kako je tomu vjerojatno pridonijela činjenica da su jake zemlje u proizvodnji svinja poput Danske, Njemačke ili Nizozemske, zbog trgovinskog embarga prema Rusiji, izgubile jedno ogromno tržište, pa sada viškove izvoze gdje stignu, među ostalim i u Hrvatsku i Srbiju. Nadovezujući se na njegove riječi, Kovačević kaže kako jeftine cijene svinja ne odgovaraju niti tamošnjim proizvođačima, ali i dodaje kako oni od svojih država imaju kontinuiranu potporu u vidu poticaja koji su mnogo veći u odnosu na naše.

DRŽAVA MOŽE, ALI NEĆE

Kada smo već kod države, i Tomica Vojnić Mijatov i Miroslav Kiš slažu se kako država kod nas ima mehanizme da pomogne domaćim proizvođačima, ali ih ne koristi. I jedan i drugi u tom kontekstu spominju interventni otkup svinja, koji je, istina, stalno u najavi, ali se nikako provodi. Vojnić Mijatov i Kiš kažu kako iza pasivnog ponašanja resornog

NJE MLIJEKA, ZBOG POLOŽAJA U KOM SE NALAZE I IZ KOG NE VIDE IZLAZ

Zbog velikog uvoza živih svinja, zamrznutog mesa, sirovog i mlijeka u prahu domaći proizvođači trpe ogromne gubitke, a moguća posljedica toga je definitivni krah stočarstva u ovoj zemlji

ministarstva najvjerojatnije stoje interesi uvoznickog, prerađivačkog i trgovačkog lobija, za koje tvrde da su veoma jaki i utjecajni.

Jedini, za sada, iz spomenutih lobija oglosio se generalni direktor beogradskog *Imleka* (kom pripada i subotička *Mlekara*) **Slobodan Petrović**. On je ocijenio da se u narednom razdoblju može očekivati pojeftinjenje mlijeka i mliječnih proizvoda, jer će biti pojačan trend uvoza iz Europske unije i istaknuo kako je to dugoročno štetno za domaće proizvođače. Petrović kaže da je pojačan trend uvoza mlijeka i mliječnih prerađevina u Srbiju već primjetan zbog ukrajinske krize jer se europski viškovi slivaju i u Srbiju, ali ističe i da se uvoz odvija po dampinškim cijenama. Dodatni pritisak na uvoz, kako je naglasio, predstavlja i ukidanje kvota za proizvodnju mlijeka u Europskoj uniji koje je stupilo na snagu 1. siječnja ove godi-

ne. Na pitanje postoji li rješenje da se domaći proizvođači zaštite od prekomjernog uvoza i dampinških cijena Petrović je rekao kako je situacija vrlo teška i da je potreban »dramatičan korak prema Europskoj uniji« kako bi im se ukazalo na to da uništavaju našu proizvodnju.

Iza tih zaštitničkih, razloženih, utješnih i lijepih riječi prvog čovjeka *Imleka*, međutim, stoji jedna druga stvarnost. Primjerice, prema pričama ovdašnjih proizvođača mlijeka, svakodnevno se u ovdašnje mljekare uvozi ogromna količina mlijeka iz Mađarske po cijeni od 29 dinara za litru (!), a o jeftinom mlijeku iz Bosne i Hercegovine vjerojatno da nije čuo samo onaj tko to nije htio. Osim toga, primjeri poput zatvaranja otkupnih stanica, a koje je za Tavankut naveo Tomica Vojnić Mijatov, svakodnevna su pojava diljem Vojvodine i Srbije, jer mljekare

nastoje podići kvalitetu svojih proizvoda na razinu standarda Europske unije. To će, prije ili kasnije, kao posljedicu sigurno imati zatvaranje malih farmi, a već se mogu čuti i primjeri da je, zbog povećanog broja somatskih stanica ili bakteriološke neispravnosti, privremeno obustavljen otkup i od velikih proizvođača.

Načelno gledajući, mljekare su u pravu, jer brinu o kakvoći proizvoda s kojima će izaći pred kupce, a pitanje sigurnosti hrane svakako je najvažnije u tom slijedu. Problem se, međutim, krije na drugoj strani, odnosno državi koja do danas nije otvorila dugo najavljivani Nacionalni laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka. Na taj način država je prerađivačima ostavila mogućnost da u svojim laboratorijima dolaze do rezultata u koje proizvođači nerijetko sumnjaju.

Konačno, da je državu ipak moguće natjerati da reagira poka-

zuje stari recept kom su poljoprivrednici posljednjih godina nerijetko pribjegavali u sličnim situacijama. Naime, tek nakon »probnog prosvjeda« poljoprivrednika kod Bogatića (prijetili su čak i blokadom mosta na Drini), u medijima se pojavila informacija da su Robne rezerve dobile nalog da pripreme model za intervencijni otkup tovljenika, što je i bio prijedlog Unije poljoprivrednika još 11. veljače. U informaciji koju je prvi objavio portal *Agroservis* navodi se da Unija je sačinila popis s 25.000 tovljenika, a u međuvremenu je stigla još ista tolika ponuda. Poučena ranijim iskustvima, izgleda da je i država ozbiljno shvatila prijetnje poljoprivrednika, napose ukoliko im se pridruže i kolege iz ostalih dijelova tradicionalne buntovničke Vojvodine, bar kada je riječ o novcu.

Z. R.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merковиć i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 13. do 19. ožujka

13. OŽUJKA 1924.

U Bačkoj Topoli, gdje je posljednjih godina živio, radio i stvarao, umro je slikar **Stipan Kopilović**. U naslijeđe nam je ostavio nevelik, ali značajan opus, čije osnovne značajke svjedoče o izrazitom kolorističkom daru impresionističke provenijencije. Rođen je 24. ožujka 1887.

13. OŽUJKA 1735.

U trogodišnjoj akciji prikupljanja priloga za preuređenje crkve i gradnju samostana, franjevci su u Subotičkom vojnom šancu sakupili 3.804 forinata i 50 seksera. Kapetan **Jakov Sučić** priložio je 241 forintu i 10 s. Po 105 ft darovali su **Stipan Vojnić** i **Josip Gubanović**, **Ilija Bukvić** 100, **Ivan Vuković** 94,5, **Šime Antunović** 71,5 itd.

14. OŽUJKA 1864.

U nazočnosti velikog broja građana kod tzv. Segedinske kapije, počeli su opsežni zemljani radovi na izgradnji budućeg kolodvora i pruge, koji će se potom u kasnijem razdoblju produžiti prema Osijeku i Zagrebu, sve do Rijeke.

14. OŽUJKA 1959.

Rođena je **Viktorija Aladžić** r. **Vujković-Lamić**, spisateljica, doktorirala je arhitekturu na Sveučilištu u Beogradu, zauzeta je javna djelatnica, poglavito na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Objavila je niz zapaženih studija, monografija iz oblasti arhitekture te tri knjige lirski nadahnutih kratkih priča.

14. OŽUJKA 1894.

Rođen je **Josip Andrić**, knji-

ževnik, publicist, glazbenik, etnomuzikolog i skladatelj, autor prve bunjevačke opere *Dužijanica*, koja je svoju prai-zvedbu doživjela na sceni subotičkog Narodnog kazališta 1953. Preminuo je 7. prosinca 1967.

15. OŽUJKA 1848.

U Pešti je izbila mađarska građanska revolucija. Usvojen je proglas od 12 točaka o reformi društva u Ugarskoj, pored ostalog, odcjepljenje Mađarske od Beča, oslobođenje kmetova te uvođenje javnog oporezivanja... Revolucija je također utjecala na društvena, politička, gospodarska i ostala kretanja i u Subotici, uz stanovita pozitivna nastojanja donijevši joj i brojne nedaće, stradanja pa i danak u krvi.

15. OŽUJKA 1973.

U Zagrebu je preminuo književnik **Matija Poljaković**, plodni dramski pisac. Stručna kritika ga je ocijenila kao nastavljača najbolje tradicije hrvatskog pučkog kazališta, ali i stvaraoca suvremenog dramskog senzibiliteta. Poljakovićeva spisateljska zanimanja izlaze iz okvira užeg, rodnog, podneblja, posebice u scenskim djelima pisanim u formi komedije, satire, i groteske, u kojima govori o općeljudskim problemima, u maniri pronicava promatrača društvenih procesa te likova i karaktera u građanskoj razini. Rođen je 23. studenoga 1909. u Subotici.

16. OŽUJKA 1912.

U Bajmaku je rođena glasovita kiparica **Ana Bešlić**. Nakon studija u Beogradu, Zagrebu, Grazu i Beču, postdiplomski studij okončala je u majstorskoj radionici **Tome Rosandića**. S

prvim poratnim umjetničkim naraštajem kipara, otvorila je nove putove i prostore suvremenim, modernim shvaćanjima umjetnosti te je ostvarila značajan utjecaj na razvoj kiparstva u zemlji. Preminula je u Beogradu 28. siječnja 2008.

16. OŽUJKA 1958.

Umro je **Ljudevit Lajčo Budanović**, rezidencijalni biskup Subotičke biskupije, sakupljač bunjevačkih narodnih pjesama, spisatelj, kulturni djelatnik, uzoriti organizator crkvene uprave, graditelj novih crkava, presudno pridonoseći zamahu i razvoju crkvenog života u ovom podneblju. Rođen je 27. ožujka 1873.

17. OŽUJKA 1847.

U Šandoru je rođen skladatelj, pijanist, publicist i liječnik dr. **Jovan Paču**. Poslije gimnazije studira medicinu u Pragu, a glazbu kod češkog skladatelja **Bedrich Smetane**. Osim u Austro-Ugarskoj priređuje koncerte u Srbiji, Rusiji... Skladao je za glasovir, zbor i kazališnu scenu. Objavio je više radova o glazbi. Umro je u Zagrebu 30. listopada 1902.

17. OŽUJKA 1940.

Beogradska *Politika* objavila je da se među rijetkim knjigama u subotičkoj Gradskoj knjižnici nalazi i jedini primjerak u svijetu djela *Prosodiae Jochana Herbergensisa*, tiskano 1525. Knjigu je **Martinu Lutheru** darivao njegov glavni suradnik dr. **Filip Melanton**. Ovo djelo neprocjenjive vrijednosti, s Lutherovom zabilješkom iz 1544. navodno je nestalo u požaru II. svjetskog rata.

18. OŽUJKA 1923.

Na parlamentarnim izborima za Skupštinu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca izabrani su: mons. **Blaško Rajić** i dr. **Franjo Sudarević** (Bunjevačko-šokačka stranka); nadalje dr. **Jovan Radonić** i **Marko Jurić** (Narodna stranka), te dr. **Milan Sekulić** (Socijaldemokratska partija).

18. OŽUJKA 1991.

Puštanjem u rad glavne mjereno-regulacijske postaje na terenu, kao i one u samoj Toplani, proradio je subotički plinovod.

19. OŽUJKA 1870.

Pokrenute su *Bunjevačke i Šokačke Novine*. Nakladnik i odgovorni urednik bio je biskup **Ivan Antunović**. Zadnji broj tiskan je 12. prosinca 1872. od trećeg broja novine dobivaju podlistak *Bunjevačku i Šokačku Vilu*, koja od 2. siječnja 1873. postaje samostalno glasilo. Isprve je urednik, također, **Ivan Antunović**, a potom **Blaž Modrošić**, od 1875. do gašenja 18. rujna 1876.

19. OŽUJKA 1948.

Poslije višednevne rasprave Okružni narodni sud u Subotici izrekao je oštre kazne, višegodišnje robije, grupi na čelu sa svećenikom **Ivanom Kujundžićem**, zbog navodne protunarodne, neprijateljske i proustaške djelatnosti. Istodobno je započeto suđenje grupi nastavnice **Marije Mare Čović**, koja je također prema sličnom »receptu« optužena i osuđena na višegodišnju robiju.

POGLED S DRUGE STRANE: ULIČNE PLOČE I ASOCIJACIJE

Sela u gradskim ulicama

Sa Somborskog puta, s desne strane u pravcu od centra grada k Malom Bajmoku, jedna uličica nosi naziv – Tavankutska. Pogled na ploču s natpisom imena ulice, uzgred, postavljenom više kao i na drugim mjestima te je mnogi

nekoć pak s brojnim razbacanim salašima koji su nestali ili se još otimlju zubima gospodarstva i vremena. Nastao prije davnih stoljeća jamačno s crkvom od koje su sačuvani ostaci, iskopane opeke i poneka sitnica (za sada), Tavankut je u nizu povijesnih

nazvali bi je »slijepom«, ali kako upotrijebiti taj izraz za ulicu čije ime je vezano za prostrane atare, prirodu, šume, žito... Nije ovo prvi slučaj suprotstavljenih osjećaja između ulice i njenog imena. Na starim mapama grada, na primjer, postojala je Vrbina ulica

Ali pogled na kartu upućuje i na obilje »voćnih« naziva: Ulica jabuka, jagoda, marelica, krušaka, kupina (!), malina, trešanja, višanja. Zbirci neobičnog izbora pripada i Ulica pauna ili Petlova. U romantičnom nadahnuću neke ulice su dobile ime Ulica ljiljana (ili Ljiljana?), Ružina, Lastina, Jorgovanska i slično tome.

TRAGOM VODE

Subotica je nekada ležala na mreži manjih vodotoka, što je, naravno, ostavilo traga i na današnjem izgledu, odnosno regulacijskim linijama ulica u starim dijelovima grada. To je, primjerice, uočljivo oko Korzoa, u krivudavim uličicama uz Ulicu Petra Drapšina, a pogotovu u reljefu naselja Gat, gdje je po razini terena moguće pratiti dolinu davne rječice i obalu na višim kotama (najizraženije u Ulici Marka Oreškovića). Gat danas osim u svom imenu, i u nazivu ulica nosi tu sponu s lukom i vodenim prostranstvima. Kao nastale iz mašte, uske, kratke, krivudave ulice iznad trase kojom je nekada protjecala rječica (ili »šanac«, kako je u narodu češće zovu), danas nose ime Hvarske i Brodske.

Subotičani zainteresirani za nazive lokalnih ulica i toponima, uključujući i one brojne ulice koje nose imena osoba, na ovdašnjim sajtovima zalažu se za izradu sveobuhvatnog leksikona, kakvi postoje i u pojedinim europskim gradovima, a sadrže podatke o osobama po kojima su ulice ponijele imena ili objašnjenje za pojedine toponime, pogotovu lokalno znane. To bi, tumače, bilo zanimljivo štivo stanovnicima, ali i turistima koji nas posjećuju.

Katarina Korponaić

Pogled na današnju kartu grada otkriva i okolna sela u nazivima subotičkih ulica.

Postoji Tavankutska, Đurđinska, Pavlovačka, Čikerijska, Šebešićka, Žednička, Verušićka ulica, kao i Čantavirski i Bikovački put

i ne zapaze, gotovo istog trena prizove scene tavankutskih ulica i šorova, zelenila, njiva i salaša, voćnjaka... Prizvana asocijacija na selo u neposrednoj blizini gradskog centra. Ulična ploča kao ugodno podsjećanje na nadaleko poznato selo u okolici Subotice, podsjećanje za one koji u njemu ne borave često.

Nedavno su na društvenim mrežama u razgovorima o Tavankutu citirane riječi Ante Sekulića, znanstvenika i književnika, rođenog u ovom mjestu: »Postoji Tavankut, naselje, danas s crkvom, nizovima kuća,

zbivanja bio opustošen; ponekad je bio proglašen pustarom. No povijesna opstojnost Tavankuta nije upitna...«

ĐURĐINSKA, ŽEDNIČKA...

Subotička Tavankutska ulica je kratka, sastavljena je od svega desetak-dvanaestak kuća, a na suprotnom kraju ne izlazi na drugu ulicu, već se završava placem, dvorištem i kućom. Ona je namijenjena samo ljudima koji tu žive, i evo, svojim nazivom, za prizivanje misli o seoskim atarima. Držeći se uobičajene forme

(jedan od sokaka preko današnjeg Radijalca ka Dudovoj šumi), ali u noj su zbilja rasle vrbe, tipične za vlažno područje uz vodotok koji je tada postojao u ovom dijelu grada.

Pogled na današnju kartu grada otkriva i druga okolna sela u nazivima subotičkih ulica. Postoji Đurđinska, Pavlovačka, Čikerijska, Šebešićka, Žednička, Verušićka, kao i Čantavirski i Bikovački put. Žednička ulica, na primjer, nalazi se u Aleksandrovu, a u tom naselju je i Verušićka, dok Šebešićka izlazi na Bajski put.

IZLOŽBA U ZAVIČAJNOM MUZEJU U RUMI

Pejačevići u Srijemu

Pejačevići se u Srijemu javljaju početkom XVII. stoljeća, kao činovnici na Odeskalkijevom vlastelinstvu. U tom svojstvu je bio i baron **Marko II. Aleksandar Pejačević**. On je postao najprije zakupac, a od 1745. godine i vlasnik Mitrovačkog vlastelinstva. Kako je Mitrovica ubrzo pripala vojnoj granici, Marko Pejačević je odlučio osnovati Novu Rumu (u blizini sela Rume), kao sjedište svog imanja, koje se od tada zvalo Rumsko vlastelinstvo. Carskom poveljom od 1747. godine Nova Ruma dobiva status trgovišta, s pravom na održavanje vašara, a 1749. godine Pejačević je s rumskom općinom sklopio ugovor *Slobodnicu*, kojom je Ruma postala privilegirano trgovište. Naseljena je njemačkim, srpskim, hrvatskim i mađarskim stanovništvom. Marka je naslijedio nećak **Josip Pejačević** koji je unaprijedio rumsko vlastelinstvo i 1772. godine dobio nasljednu titulu grofa. Na čelu rumskog vlastelinstva Josipa je zamijenio sin **Žigmund** koji je osnivač rumsko-reftalačke grane obitelji Pejačević. Njegov sin i nasljednik **Johan** 1813. godine je podigao novu rimokatoličku crkvu u Rumi, a jedan od najznačajnijih iz ove grane Pejačevića je bio **Petar**, Johanov sin koji je ustanovio imanje *Petrov dvor*, ergelu i park *Tivoli*, modernizirao poljoprivrednu proizvodnju, podigao crkve u Putincima i Indiji. Poslije **Adolfa**, vlasnik rumskog vlastelinstva je postao drugi Petrov sin, **Ladislav** i to je vrijeme kada je ono postalo jedno od najnaprednijih poljoprivrednih imanja u državi.

VRATILI SE U RUMU

Svi ovi podaci bili su nepoznanica za mnoge Rumljane

*Ruma se zahvaljujući Pejačevićima uspjela pro-
čuti po mnogim dostignućima kao što je rumski
kukuruz (zlatni zuban), rumaska ovca cigaja,
selekcioniranje poljoprivrednih i atarskih kao i
stočarskih kultura, a u tom rumskom vlastelin-
stvu izolirana je i jedna štetočina šećerne repe
koja je nosila naziv rumis afikus, a zahvaljujući
njima kroz Rumu je prošla i željeznička pruga*

Marko III. Aleksandar Pejačević

sve do prošle godine kada je u Zavičajnom muzeju Ruma, u sklopu međunarodne suradnje Muzeja likovnih umjetnosti u Osijeku i Zavičajnog muzeja Ruma, organizirana izložba na kojoj su prikazani predmeti vezani za obitelj Pejačević i prezentirane reprodukcije portreta rumsko-reftalačke loze obitelji Pejačević u vlasništvu Muzeja likovne

umjetnosti i u zbirci obitelji **Clary-Aldringen** u Salzburgu. Suradnja je počela mnogo ranije na projektu Likovna baština obitelji Pejačević u Osijeku, a potom i u Našicama, gdje je gostovao i kustos Zavičajnog muzeja u Rumi **Đorđe Bošković** s predavanjem *Rumsko vlastelinstvo obitelji Pejačević*. Ideja za postavkom izložbe u Rumi potekla je iz

Hrvatske iz Zavičajnog muzeja Našice i Muzeja likovne umjetnosti u Osijeku, koji su imali želju da u svoj projekt uključe i Rumu, mjesto gdje su Pejačevići dugi niz godina živjeli i radili i imali svoje velike posjede: »Iz te suradnje dogovor je bio da u Zavičajnom muzeju u Rumi napravimo jednu mnogo skromniju izložbu uz pomoć ekspozata koje posjeduje Muzej likovne umjetnosti u Osijeku, doduše ne u originalnoj formi nego u vidu kopija i da sve to upotpunimo nekim eksponatima i materijalnim predmetima koje mi ovdje u Rumi u Zavičajnom muzeju imamo i koji su ostali iz nasljeđa obitelji Pejačević i njihove rumске grane. U listopadu prošle godine, uspjeli smo da uz pomoć sredstava Pokrajinskog tajništva za kulturu i pomoći lokalne samouprave organizirati izložbu, kada je zabilježena velika posjećenost građanstva i djece iz dječjih radionica«, rekao je Đorđe Bošković povjesničar i viši kustos Zavičajnog muzeja u Rumi.

URBANISTIČKI PROJEKTI

I kako ističe Bošković, iako je Ruma postojala i prije Pejačevića, ona je bila samo jedno selo u Borkovačkoj dolini i vjerojatno da se barun Marko Pejačević odlučio da na platou ispred sela Ruma izgradi jedno urbano naselje prema planu koji je sačinio, neki kažu, bečki arhitekta. Prema tom urbanističkom planu, danas se Ruma i dalje razvija: »Da nije bilo toga, Ruma bi danas vjerojatno bila u rang s sela Pavlovaca ili Malih Radinaca, selo u Borkovačkoj dolini. U tom smislu obitelj Pejačević je jako značajna. Oni su također putem svojih privrednih, ekonomskih aktivnosti, učinili da i Ruma i u tom pogledu napreduje. Također

Prošle godine uposleni u Muzeju skupa s predstavnicima katoličke crkve, podnijeli su zajedničku inicijativu da se plato između crkve i muzeja, preimenuje u Plato obitelji Pejačević, da se napravi bista i da se na zgradi muzeja koja je također baruna Marka Pejačevića vrati natpis koji se oduvijek nalazio na toj zgradi, a koja bi parafrazirano glasila, da su tu zgradu podigli Pejačevići iz ljubavi prema domovini i njenim sinovima, jer je Muzej nastao kao škola odlukom i testamentom Marka Pejačevića koji je kasnije realizirao njegov nasljednik grof Josip Pejačević.

i na planu poljoprivredne proizvodnje. Početkom XIX. stoljeća, ustanovili su, koje se kasnije dosta razvijalo, moderno poljoprivredno imanje *Petrov dvor* koje je po osnivaču Petru Pejačeviću dobilo ime. Ruma se zahvaljujući Pejačevićima uspjela pročitati po mnogim dostignućima kao što je rumski kukuruz (zlatni zuban), rumaska ovca cigaja, selekcioniranje poljoprivrednih i atarskih kao i stočarskih kultura, a u tom rumskom vlastelinstvu izolirana je i jedna štetočina šećerne repe koja je nosila naziv *rumis afikus*, a zahvaljujući njima kroz Rumu je prošla i željeznička pruga. Također, zahvaljujući Pejačevićima, Ruma je dugi niz godina funkcionirala kao višenacionalna sredina gdje su osim Srba i Nijemaca, Pejačevići doseljavali i druge narode: Mađare, Hrvate a kasnije su došli i Židovi. Veliki dio objekata od kojih neki još uvijek postoje, vlasništvo je obitelji Pejačević poput Zavičajnog muzeja, rimokatoličke crkve, župnog dvora...«, ističe Bošković. Ono što je važno, jeste to da su Rumljani saznali mnogo o povijesti svoga grada na nedavno održanoj izložbi, a mnogi od njih tada su po prvi puta čuli o

obitelji Pejačević i njihovim značajnom djelovanju o budućnost Rume i stanovništva u tom srijemskom gradu.

USPJESI U POLJOPRIVREDI

U vrijeme kada je vlasnik rumskog vlastelinstva postao drugi Petrov sin Ladislav, vlastelinstvo je postalo jedno od najnaprednijih poljoprivrednih imanja u državi. Tome su najviše doprinijeli upravnici **Ernest Rauer** i **Rudolf Flajšman**. Ustanovili su selekcionu stanicu na kojoj su oplemenjivane mnogobrojne ratarske kulture i stvarane nove rase stoke. Za uspjehe na polju poljoprivredne proizvodnje, Vlastelinstvo je nagrađivano na poljoprivrednim izložbama. O tvorcu prve domaće sorte kukuruza u knjizi izdavaštva Pčesa, pisao je i rumski pisac **Ratko Racković** koji nam tijekom razgovora ističe, da je to također veoma važna stvar koja je pote-

kla iz obitelji Pejačević: »Pišući o pustarama Gladoš i Višnjenci u Srijemu, dao sam poseban osvrt na obitelj **Fajfer** koja se bavila stočarstvom i stvorila svinju fajfericu koja je kasnije imala izuzetne rezultate, na osnovu čega su oni dobili tada veoma povoljne kredite od cara **Franje**. Rudolf Flajšman 1909. godine na pustom *Petrov dvor* formira ogledno polje za oplemenjivanje biljaka, pod nazivom *Biljnogojaska stanica*. Rezultati su stigli veoma brzo. Ukrštanjem kukuruza američke selekcije Kraljica prerije s odabranim klipovima domaćeg Zubana već 1909. godine dobio je dovoljno sjemena da novim stvorenim sjemenom Rumskog zlatnog zubana, zasije veće površine na rumskom veleposjedu. U Rumi se počinje odgajati Rumski zlatni zuban za koji 14. ožujka 1914. godine dobiva i prvu nagradu, a na osnovu uspjeha Flajšmanovog rada, od 1912. godine na vlastelinstvu se sije oplemenjeni kuku-

ruz i stiče značajan prihod od prodaje sjemena«, ističe Ratko Racković. Također na rumskom vlastelinstvu Pejačevića 1909. godine Rudolf Flajšman započeo je oplemenjivanje pšenice, raži i kukuruza pa je s ovim posljednjim na Prvoj državnoj izložbi kukuruza u organizaciji Državnog mađarskog gospodarskog udruženja, osvojio zlatnu medalju.

Svi ovi podaci svakako govore u prilog tomu da je obitelj Pejačević imala izuzetno važnu povijesnu ulogu u razvoju rum-ske općine u kulturnom, gospodarskom i poljoprivrednom smislu i svakako k usponu ove srijemske općine. Zahvaljujući kulturnim djelatnicima, književnicima, povjesničarima i svakako članovima hrvatske udruge u Rumi, sjećanje na Pejačeviće neće izbljedjeti, a započeta kulturna suradnja s kulturnim institucijama iz Hrvatske, nastaviti će se prema njihovim riječima i ubuduće, kako bi se i novije generacije podsjećale na povijesni značaj ove ugledne obitelji koja je veći dio svog života provela u Rumi i doprinijela gospodarskom i ekonomskom razvitku.

Suzana Darabašić

SJETVA POČINJE, A LICITACIJE DRŽAVNE ZEMLJE U SOMBORU JOŠ NEMA

U njive tek krajem ožujka

Sombor nikada nije ispoštovao zakonske rokove koji kažu da se godišnji Program korištenja i uređenja državnog poljoprivrednog zemljišta mora usvojiti do kraja ožujka, a licitacije za narednu proizvodnu godinu obaviti do kraja lipnja. Uvijek se kasnilo i uvijek su problem bila državna poduzeća *Graničar* iz Gakova i *Aleksa Šantić* iz Aleksa Šantića, odnosno državna zemlja koju koriste. Jeste se kasnilo, ali nikada kao ove godine. Prema najavama oglas za licitaciju se može očekivati tek za dva tjedna, što znači da će oni koji zakupe te njive imati velike muke da zemlju obrade i na njoj ostvare prihod veći od plaćenog zakupa.

KASNI SE ZBOG DRŽAVNIH PODUZEĆA

Da će licitacije biti raspisane za oko dva tjedna potvrđuje u razgovoru za *Hrvatsku riječ*

dva državna poduzeća u restrukturiranju koja koriste državnu zemlju. Ta dva poduzeća praktički su u proizvodnoj 2013./2014. godini bila u statusu uzurpatora državne zemlje. U pokušaju rješavanja statusa tog državnog poljoprivrednog zemljišta nastali su problemi, kao što su prosvjedi radnika *Graničara* ispred Županije i ispred Vlade Srbije, koji su tražili i 1.000 hektara namijenjenih stočarima. Sve to odložilo je provođenje usvojenog Programa», kaže Miler i dodaje da ta dva poduzeća nisu spremna na bilo kakvu suradnju s lokalnom samoupravom i da se u ova dva poduzeća »lome« interesi različitih grupa.

Pitanje je koliko će onda konačno zemlje biti na licitaciji, a koliko će ponovno na korištenje bez licitacije dobiti *Graničar* i *Šantić*. »Koliko znam gradonačelnik **Saša Todorović** neće odstupiti od Zaključka Skupštine

1.900 hektara, pa će za licitaciju ostati 3.900 hektara. Za tu zemlju moći će da se nadmeću poljoprivrednici, ukoliko, s obzirom na to da prolaze svi agrotehnički rokovi budu zainteresirani za državne njive. »Da se bavim poljoprivredom pitanje je bi li uzeo u zakup državne njive. Ako ratari daju 300 eura za zakup hektara državne zemlje pitanje je s kojom proizvodnjom mogu da pokriju osnovne troškove. Prolaze agrotehnički rokovi, cijena poljoprivrednih proizvoda je niska, nema subvencija za državne oranice, pa je onda pitanje ima li tu pozitivne računice«, kaže Miler. I k tomu zemlja se u zakup, zbog restitucije, izdaje samo na godinu dana te se ništa

dugoročno s njom ne može planirati.

MILIJUNSKI PRIHODI

Nije Sombor samo specifičan po specifičnom statusu svoja dva poljoprivredna poduzeća koja su, poslije neuspjelih privatizacija, u životu održana samo zahvaljujući tome što su na korištenje i dalje dobivala državnu zemlju, već i po tome što spada u općine s najviše državnih njiva. A statistika kaže da se grad Sombor prostire na 112.000 hektara površine, od čega je poljoprivrednog zemljišta 107.000 hektara. »Od toga obradivo je 93.000 hektara, a u državnj svojinj je 42.000 hektara. U zakup se izdaje 25.000 hektara.

AGROTEHNIKA

Još od vremena kada se zemlja obrađivala konjima znalo se da zemlju za sjetvu treba pripremiti još u jesen. Zna to znanost i struka koja je suglasna da kvaliteta proljetne sjetve ovisi u prvome redu od osnovne obrade, odnosno dubokog oranja. Zato je potrebno da u tijeku jeseni i zime taj posao uradi što ranije. Zimsko oranje doprinosi stvaranju bolje strukture zemljišta uslijed dejstva mrazeva. U zemljištu se akumulira veća količina zemljišne vlage jer u ovom periodu ima najviše padalina. Veća akumulacija vlage je jedan od glavnih uvjeta što su na zasijanim parcelama gde je obavljeno jesensko (zimsko) oranje prinosi veći.

Zoran Miler, vijećnik Gradskog vijeća zadužen za poljoprivredu. »Program smo usvojili početkom studenoga prošle godine i tada su se stekli uvjeti da krenemo u njegovu realizaciju. Ali Sombor je specifičan, jer ima

grada koja je prihvatila Zaključak Vlade Srbije da u ovoj proizvodnoj godini *Šantiću* ostane 2.800 hektara, a *Graničaru* 3.500 hektara«, kaže naš sugovornik iz Gradske uprave. Stočari će po pravu prečeg zakupa dobiti oko

Poljoprivrednici će ovih dana ući u njive i početi proljetnu sjetvu, ali tko će orati i sijati na državnim njivama još se ne zna, jer licitacija držane zemlje treba biti raspisana tek za dva tjedna

Trenutačno imamo 650 ugovora o zakupu državnih njiva. Godišnji prihod od zakupa državne zemlje u proračunu grada je 100 milijuna dinara. Napominjem da je to samo 40 posto-taka, jer po Zakonu toliko od zakupa državne zemlje ostaje lokalnim samoupravama, a ostatak pripada Republici i Pokrajini. To su namjenska sredstva koja se ulažu u poljoprivredu», kaže zamjenik gradonačelnika Sombora **Vladislav Živanović**. Sredstva se ulažu u odvodnjavanje, uređenje

atarskih putova, kontrolu plodnosti zemljišta, protugradnu zaštitu...

Nije napravljena računica, ali bilo bi dobro i čuti koliko je to proračun grada od 2007. godine izgubio prihoda od državnih njiva koje koriste *Graničar* i *Šantić*. Druga strana priče je više od 500 radnih mjesta u tim poduzećima koje je sačuvala baš ta državna zemlja. Taj začarani krug trebalo bi prekinuti privatizacija.

Zlata Vasiljević

UZURPACIJA

Iako je obveza zakupaca bila da njive za koje je istekao zakup napuste još 31. listopada to se nije svugdje desilo, pa su tako neke od oranica odavna uzorane. Traktore bez registarskih pločica i nepoznate orače zatali su i poljočuvare.

TJEDAN U BAČKOJ

Za oko lijepo, a ono...

O d svog voća u ove zimske dane nekako mi najviše prijaju jabuke. Uvijek ih kupujem kod istog prodavača na tržnici i uvijek istu vrstu, a one lijepe, zdrave, što bi rekli »ko sa slike«. Računam čovjek je iz susjednog sela poznatog po voćarstvu i povrtlarstvu, ima voćnjak i to mi je garancija da jedem koliko toliko zdrave jabuke, a ne one ubrane tko zna gdje i tko zna kad, kojima jedrost i svježinu daju kojekakve kemikalije. A onda čitam ovih dana da su jabuke prve na listi najotrovnijeg voća i da se u njihovoj kori u 99 posto slučajeva nalazi trag barem jednog pesticida. Što bi rekli zastao mi zalogaj u grlu, jer me taj tekst podsjeti na izjave voćara iz okolice Odžaka koji su se u jeku izvoza jabuka u Rusiju javno »hvalili« kako su njihove jabuke bez ikakvih bolesti, jer prskane su, vjerovali ili ne, 14 puta!

Koliko mi to otrova uzimamo sa svakim zalogajem i kako možemo biti sigurni da ono što kupujemo nije otrov maskiran u prelijepoj jabuci, jedroji salati, sočnoj rajčici? E, kada bi o tome razmišljali ne bi ni jeli ni pili, jer kako je došlo izgleda da bez pomoći kemije više nema voćarstva i povrtlarstva. A, tko nam je kriv. To smo htjeli. Htjeli smo umjesto domaćeg sjemena kojekakve hibride, umjesto isključivo smežuranog krumpira u ožujku jedar krumpir kao da je sada izvađen, mjesto graha koji se kuha satima onaj koji se skuha prije mesa.

I sada poslije svega čitava znanost se pravi oko biovrtova i organske proizvodnje, koja treba osigurati nam zdravu prehranu. Ne treba nam tu nikakva velika znanost, treba samo pitati naše majke kako su i što sijale u svojim vrtovima prije 30, 40 godina. Nisu se kupovale sorte prestižnih proizvođača, već se birala najljepša rajčica i sjeme ostavljalo za »nagodin« , sijao se peršin i mrkva od sjemena koje su na tržnici prodavale majke iz Kupusine, birao se sitniji krumpir i sijao, ostavljalo sjeme najsladše lubenice za novu sjetvu, protiv korova borilo se motikom i tako u krug. I sve je raslo i rađalo i bez pomoći kemije. Još se i ja sjećam tih godina. Jedina muka bile su zlatice koje su harale po krumpiru, ali i njima se moglo doskočiti bez kemikalija. Došle su onda godine kada se rajčica od plamenjače nije mogla obraniti bez kemije, kada se luk nije mogao izboriti s crvima bez kemije, kada... Kada više nije raslo i rađalo bez raznoraznih preparata. I tako smo ušli u taj začarani krug u kome rajčica ima sve manje okus rajčice, lubenica sve više ima okus bundeve, jagoda samo izgledom podsjeća na jagodu... E, da mi je sada jedan mali vrt.

Z. Vasiljević

ZLATKO KOLARIĆ, ČETVRTI POČASNI DOŽIVOTNI PREDSEDNIK HKPD MATIJA GUBEC RUMA

Vjeran i u najtežim vremenima

*S nepunih 15 godina života, počinje njegov aktivan angažman u Društvu **

Za vrijeme Zlatkovog mandata na mjestu predsjednika udruge izgradile su se prostorije za rad, povećan je broj članova udruge i razvijena je tamburaška sekcija

Na 111. Skupštini Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva *Matija Gubec* iz Rume, koja je održana prošle godine, **Zlatko Kolarić** višegodišnji predsjednik u dva mandata, izabran je za četvrtog počasnog doživotnog predsjednika hrvatske udruge iz Rume. Kako kaže, član je HKPD *Matija Gubec* od svoje četvrte godine života, kada mu je otac preminuo i kada je na prijedlog njegove majke **Miroslave** umjesto njegovog pokojnog oca **Franje**, upisan on kao novi tada sigurno, najmlađi član društva. Aktivan član je od 1964. godine kada je krenuo na metalotokarski zanat. Tada se u društvu ukazala potreba za angažiranjem nekoga tko bi izdavao knjige u knjižnici udruge. Zlatko se prihvatio te obveze i s nepunih 15 godina života, počinje njegov aktivan angažman u Društvu.

ANGAŽIRANOST U DRUŠTVU

Već sa 16 godina, Zlatko Kolarić priključuje se diletantskoj sekciji društva i počinje glumiti, kada upoznaje i svoju sadašnju suprugu **Jerku**. 1967. godine biva izabran kao omladinac u Upravni odbor društva, a već 1973. postaje tajnik u udruzi, da bi 1980. godine na prijedlog legendarnog **Miše Kuna** bio izabran za potpredsjednika društva, kao član iz redova radničke klase. »Već 1984. godine izabran sam za predsjednika društva. Prvi sam predsjednik društva koji je obavljao tu funkciju 6 godina, od 1984. do 1990. godine. Za vrijeme mog mandata 1983. godine, izgradili smo prostorije za rad udruge koja je uz pomoć lokalne samouprave

vraćena u posjed na upravljanje. Uz pomoć dobrovoljnih priloga, nas članova društva, uspjeli smo izgraditi naše prostorije. U to vrijeme, i mladi i stari su se uključili u sve aktivnosti zidanja i gradnje i u to vrijeme osjetno se povećao i broj članova društva. Nakon toga i žene i bake iz Rume su uzele učešće i tada izradile 12 muških i

»Nisam ni mogao sanjati da ću biti tajnik društva deset godina, da ću biti predsjednik društva najprije 6 pa poslije 12 godina i na kraju da ću biti četvrti počasní predsjednik društva, što je izuzetno velika čast. Poslije toliko godina mogu reći jedino, da mi je drago što sam stvorio uspješan tim koji i danas radi«, kaže Zlatko.

12 ženskih nošnji, koje mi i danas čuvamo u našim prostorijama«, kaže Zlatko.

U OTEGOTNIM OKOLNOSTIMA

U najtežim ratnim vremenima, devedesetih godina, 1996. godine, Zlatko je ponovno izabran za predsjednika udruge. »I pored otegotnih okolnosti, prihvatio sam ponovno funkciju predsjednika društva 1996. godine i od tada sam predsjednik bio, punih 12 godina. 2005. godine 15

tamburaša našeg velikog orkestra se odselilo i bilo je potrebno povećati članstvo i okupiti nove članove tamburaškog sastava. Uz pomoć **Josipa Jurce** koji je preuzeo pionirsku školu za tamburu, počelo je omasovljavanje društva. Sve do devedesetih godina društvo je brojalo oko 270 članova, a ponovnim početkom rada

ORKESTAR – TEMELJ DRUŠTVA

Vremenom, Veliki tamburaški orkestar i škola tambure koja djeluje u sklopu sekcija društva, postala je temelj hrvatske udruge iz Rume. Danas se smatra da je tamburaški sastav iz Rume, jedan od najuspješnijih na ovim prostorima, što su nebrojano puta

pokazali tamburaši iz Rume, osvajajući veliki broj nagrada i priznanja. Od 1964. za vrijeme predsjednika Zlatka Kolarića u Rumi se održava i Festival tamburaških društava Vojvodine, čiji je osnivač upravo *Gubec* iz Rume, kada su tamburaši i imali svoj prvi nastup. »Članovi koji pohađaju školu tambure, ne plaćaju članarinu i ono što je specifično za rad našeg društva jeste, da je ono otvoreno za sve, bez obzira na nacionalnu pripadnost.«

Danas, poslije sada već više od 50 godina aktivnog života u društvu, Zlatko kaže da je sretan i ponosan što se društvo održalo do današnjih dana, ali isto tako što su se i u bliskom okruženju osnovale nove hrvatske udruge. U njegovoj obitelji svi su članovi društva, uglavnom sviraju tamburicu osim njega, koji je bio angažiran u nekim drugim poslovima.

Suzana Darabašić

uspjeli smo povećati članstvo na kome sam se osobno angažirao, da bi danas društvo brojalo oko 420 članova. I pored teških vremena, 2001. godine uspjeli smo izgraditi novu zgradu s potkrovljem, što smatramo našim najvećim poduhvatom. Veliku pomoć pri izgradnji tada nam je pružio **Milenko Guš**, koji je sazidao objekt«. Od tada u novim prostorijama društva, počinju se češće organizirati slavlja, povodom završetka žetve, kada su *kraljci*, a često se održavaju i igranke, koje su tada bile vrlo posjećene.

PROLJETNI I OBRITNIČKI SAJAM U OSIJEKU

Prijateljstvo Subotice i Osijeka

Od petka, 6. do nedjelje, 8. ožujka u Osijeku je održan 22. Proljetni i 16. Obrtnički sajam na Pampasu, na kojemu je sudjelovalo više od 200 izlagača iz čitave Hrvatske i susjednih zemalja, Austrije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Slovenije i Srbije. Goste, izlagače i posjetitelje pozdravila je direktorica Osječkog sajma doo, **Nada Maglaić** te istaknula da se na ovakav način gradi najznačajnija sajamska priredba u regiji i nastavlja tradicija zvana Osijek – sajamski grad.

Pozdravima se pridružio i gradonačelnik **Ivan Vrkić**. Sajam je otvorio pomoćnik ministra poljoprivrede Republike Hrvatske, **Zoran Vasić**.

Subotica je nezaobilazni sudionik sajamskih priredbi u Osijeku pa je **Slobodan Vojinović**, predsjednik Regionalne komore Subotice izjavio je da su dolazili u Osijek i kada se to nije smjelo. Na prijateljstvu dvaju gradova zasnovana je plodna suradnja dvije komore i traje od 90-tih, a svake godine bilježi stalni uspon, a i jedni i drugi su se obvezali dolaziti na sajmove u reciprocitetu. Prije godinu ili dvije, Hrvatska je bila zemlja – partner sajma u Subotici. Vojinović je naglasio kako je značajno poraslo zanimanje u te posljednje dvije godine od kako je Hrvatska u EU pa je u prošloj godini promet premašio 900 milijuna dolara. »Koliko god je

Srbiji Hrvatska zanimljiva kao spona prema tržištu EU, toliko je i Srbija Hrvatskoj zbog mogućnosti plasmana na veliko tržište Ruske federacije. I jednima i drugima najzanimljiviji je agrar, jer regija jest takva kakva jest i istina je da je 1/3 planeta gladna, ali je istovremeno na 2/3 planeta hiperprodukcija roba prehrambene industrije i tu je šansa za nas i našu organsku hranu. Zato je daljnja finalizacija proizvoda primarni interes, jer nikomu nije zanimljivo izvoziti sirovinu ili poluproizvode. Na ovogodišnji sajam Komora je dovela desetak tvrtki, a u suradnji s Gradom tu je i Poslovni inkubator sa svojih par tvrtki, sve u svemu reprezentativno predstavljanje posjetiteljima Osječkog sajma«, rekao je Vojinović.

Dr. **Branimir Šimić** s Poljoprivrednog instituta u Osijeku rekao je da Institut ima odgovore i na upite proizvođača s druge strane Dunava, jer su godinama već prisutni sa sortimentom diljem Vojvodine i diljem Srbije. »Klimatološki uvjeti su vrlo slični, a i razina agrotehnike pa hibride s Instituta već godinama traže i tamo, jer pokazuju visoke gospodarske vrijednosti u redovitom roku sjetve, a posebice se traže hibridi za postrnu sjetvu, primjerice OS SK 398 ili 403, gdje su uroda silaže u prošloj godini bili i viši od 50 tona«, kaže dr. Šimić.

S. Žebić

TJEDAN U SRIJEMU

Jesmo li ravnopravni?

Drage žene, prošao je još jedan dan, kako to neki vole reći, dan kada se ženama poklanja puna pažnja, ljubav, ukazuje na važnost njezina postojanja i značaja u obitelji. Svaka od nas taj dan je makar na kratko uživala u obasipanju pažnje od pripadnika jačeg spola, članova obitelji, djece, a mi toga dana trebamo slaviti političku i socijalnu ravnopravnost žena i muškaraca i što je najbitnije, ekonomsku neovisnost. Naš iole bolji društveni položaj danas, nažalost, a sigurna sam da to mišljenje dijele mnoge pripadnice ženskog spola, pogotovo one koje su zaposlene, nije doveo do primjerene podjele poslova u obitelji, tako da mislim da je naša neovisnost rezultirala jedino dvostrukim opterećenjem, jer nakon napornog dana na poslu, čeka nas drugi onaj kod kuće, koji neće obaviti nitko osim nas žena. Ali dobro, što smo tražile to smo i dobile. Jesmo li zbog toga više cijenjene ili ne, upitno je. Uglavnom, 8. ožujka je naš dan, makar to bio i jedini dan u godini kada nam htjele mi to priznati ili ne, prija pažnja i ljubav koju bi nam trebalo, složiti ćete se, poklanjati i nešto češće. I naravno nakon toga dana, ponovno ista priča: posao, kuća, pripremanje ručka, spremanje i tako u nedogled do sljedeće godine i tog »famoznog« praznika kada nam se »nadoknađuje« sve propušteno.

A kako je protekao prethodni tjedan u Srijemu, osim obasipanja žena ljubavlju i darovima, prenosim vam u sljedećim rečenicama. Riješila sam ipak dati osvrt na nešto ljepše teme i izuzeti ovoga puta one ružne koje su nažalost, sve prisutnije. Dakle ako izuzmemo političku scenu koja je posebice u šidskoj općini sve burnija, u ostalim gradovima u Srijemu dogodile su se i lijepe stvari. Naime, predstavnici lokalne samouprave općine Ruma uručili su 106 ugovora o općinskim stipendijama, čiji je iznos znatno povećan u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 8.200 dinara, što je u skladu s Republičkim stipendijama. Na veliku zainteresiranost studenata iz rumske općine ukazuje podatak da je za stipendiju konkuriralo 247 studenata, i od tog broja njih 106 najboljih, imalo je sreću da dobije stipendiju. Izdvojila sam općinu Rumu upravo iz razloga što mislim da je jedna od rijetkih općina koja je izdvojila ovoliki iznos za buduće akademce, s obzirom na to da je u nekim općinama u Srijemu, taj iznos više od polovice manji. To svakako ne ide u prilog priči o ulaganju u školovanje djece koja će se jednoga dana vratiti u svoj grad i svojim znanjem i stručnošću, nastojati unaprijediti život u njemu.

S. Darabašić

RADIO MARIJA U SRBIJI OD POČETKA GODINE EMITIRA CJELODNEVNI PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU

Da Božji glas u svaku kuću uđe

Radio Marija se čuje u Subotici, Somboru, Novom Sadu, Vrdniku, Nišu i Leskovcu * U sklopu programa na hrvatskom emitira se i program na jezicima drugih nacionalnim manjina – njemačkom, slovačkom, rusinskom i ukrajinskom jeziku i to po 30 minuta tjedno * Ukoliko donacija ne bude, Radio Marija na hrvatskom jeziku će brzo biti osuđena na propast

Božji glas u svaku kuću, misao je vodilja svjetske obitelji Radio Marije koja je rasprostranjena po cijelom svijetu. Osnutak Radio Marije u Srbiji pripremao se od 2000. godine, a prvo emitiranje programa bilo je krajem 2003. godine. Ono što je specifično za ovu radio postaju jeste što Radio Marija u Srbiji, u odnosu na druge postaje u svijetu, dijeli frekvenciju s radijskim postajama Srpske pravoslavne crkve i mađarskom redakcijom. Od nedavno Radio Marija u Srbiji započela je s cjelodnevnom programom na hrvatskom

jeziku. O ovoj aktualnoj temi, kao i tehničkim stvarima razgovarali smo s koordinatorom Udruženja Marija **Nikolom Jaramazovićem**.

Kada ste započeli s emitiranjem cjelodnevnog programa na hrvatskom jeziku?

Od 1. siječnja ove godine Radio Marija je promijenila svoju koncepciju rada i krenuli smo u ozbiljan posao. Nakon dva mjeseca pripremljen je i uređen novi studio koji se nalazi na staroj adresi (Matije Gupca 10, I. kat) i sada imamo prostor u kom možemo raditi. Pripreme su počele u veljači, ali u realizaciju

programa na hrvatskom jeziku smo krenuli od 1. ožujka i radimo svakodnevno od 6 do 24 sata, s tim da su u noćnom terminu od 24 do 6 ujutro idu reprize.

Kako je program koncipiran i tko sudjeluje u njegovom ostvarivanju?

Težište programa je u Subotici, radi se u dvije smjene i to rade uposlenici. Nakon večernje mise slijedi večernji program koji ispunjavaju volonteri. Trenutno u Subotici imamo tri uposlenika, od kojih su dvoje urednici dana, **Marina Gabrić** i **Dario Marton**, koji na dnevnom nivou realiziraju program,

a treći uposlenik je glavni tehničar **Miroslav Stantić**. Program na hrvatskom jeziku se najviše realizira iz Subotice pa zatim iz Novog Sada, Beogradske nadbiskupije i Srijemske biskupije. U Novom Sadu imamo jednog honorarnog uposlenika koji pomaže i realizira program koji ide u živo. Tamo imamo i podstudio te je moguće prenositi i svete mise. Ista situacija je i s Beogradom, a ono što nam je sada primarni cilj jeste napraviti i podstudio za Srijemsku biskupiju. Osim uposlenih i honorarnih suradnika Udruženje Marija ima i oko 20 aktivnih volontera koji rade na dobrovoljnoj bazi, što je, priznat će te, za 24 satni program jako malo ljudi.

Budući da se mijenjao program i da se oformilo uredništvo na hrvatskom jeziku, je li se mijenjala frekvencija ove radio postaje?

Nikola Jaramazović

Mi sada imamo programski odvojeno uredništvo na hrvatskom i mađarskom jeziku. Za razliku od mađarskog uredništva u sklopu programa na hrvatskom imamo i program na jezicima drugih nacionalnih manjina – njemačkom, slovačkom, rusinskom i ukrajinskom jeziku i to po 30 minuta tjedno. Naše uredništvo predstavlja nacionalni Radio Marije Srbije, a mađarsko uredništvo je regionalni radio. Frekvencije su ostale iste, dakle 24 satni program na hrvatskom jeziku može se slušati u Vrdniku, Nišu i Leskovcu za sada. U Subotici i Somboru frekvenciju dijelimo s mađarskim uredništvom i sa Srpskom pravoslavnom crkvom, jer je tako dobivena dozvola. Ove frekvencije za Sombor i Suboticu ističu 2016. godine i onda se nadamo da ćemo imati samostalnu frekvenciju. Kada je u pitanju Novi Sad tamo frekvenciju dijelimo samo s mađarskim uredništvom. Dakle, mi se po ovoj podjeli čujemo u Subotici, Somboru, Novom Sadu, Vrdniku, Nišu i Leskovcu. Ono što je jako važno jeste da slušatelji Radio Marije u Subotici cjelodnevni program na hrvatskom jeziku mogu slušati preko interneta na web portalu www.radiomarija.rs kao i preko satelitskog i kablovskog operatera.

Kakva je programska shema programa?

Programska shema Radio Marije će se uskoro naći na našoj internetskoj stranici i točno će se znati kada će biti prijenos sve-

tih misa, kada slušatelji mogu poslušati evanđelja s tumačenjem i koja je točna satnica svih programskih emisija. Važno je naglasiti da svakodnevno čitanje i tumačenje evanđelja rade svećenici, dva puta dnevno se uživo moli krunica, urednici dana komuniciraju sa slušateljima, a prisutne su i aktualne vijesti kako one vjerske prirode tako i svjetovne. Pratimo i razna događanja u Katoličkoj crkvi. Rekao bih da smo uzeli ozbiljan zalogaj i pred nama je veliki posao te se nadam da ćemo u tome i ustrajati.

Kako se financirate?

Isključivo se financiramo donacijama naših slušatelja i putem raznih natječaja na koje apliciramo. Još uvijek nemamo ustaljenu mrežu darovatelja i s onim što dobijemo, što nam znači puno, jer se ne možemo financijski »pokriti«. Mislim da je svima jasno da se od raznih natječaja ne može živjeti. Dodatna otežavajuća okolnost je kada se radi o radio postaji manjinske zajednice s vjerskim predznakom. Upravo zbog toga su nam jako važne donacije. Ukoliko toga ne bude bilo Radio Marija na hrvatskom jeziku će brzo biti osuđena na propast. Ako mi kao slušatelji ne shvatimo da živimo u Srbiji gdje ima 4-5 posto katolika, ukoliko ne počnemo sami slušati ovaj radio, pomagati ga po svojim mogućnostima onda smo previdjeli veliku milost koju sada imamo. Nas još uvijek potpomaže svjetska organizacija Radio Marije iz Italije. Međutim, oni

imaju preko 60 radio postaja širom svijeta i ne otvaraju radio u nekoj zemlji da bi se obvezali taj radio i financirati, nego žele pomoći, a zahtijevaju da se svaka radio postaja samostalno financira. Oprema koja je u našem uredništvu je vlasništvo svjetske obitelji Radio Marije, prostor u kom se nalazimo je vlasništvo biskupije, prema tome mi ovdje imamo osigurano sve potrebno, a na nama je da osvijestimo i naše slušatelje i uopćeno vjernike, katolike da uspijemo zadržati ovu vjersku radio postaju. Ako mi na nivou cijele Srbije, imamo primjerice 5 tisuća vjernika i kada bi svaka obitelj uplatila samo po 120 dinara na mjesečnom nivou, mi bi mogli pokriti sve troškove. Upravo zbog toga smo odlučili našim slušateljima ponuditi program tijekom cijelog dana. Sve što je u našim rukama, da Božji glas uđe u svaku kuću, smo napravili. Sada je dio na vjernicima, slušateljima da oni ispune svoj dio, kako bi ovaj radio opstao.

Tko može i kako pomoći Radio Mariju?

Oni koji imaju i mogu pomoći, ujedno pomažu i one koji nemaju i ne mogu financijski potpomoći rad Radio Marije. Puno je ljudi kojima je radio posljednja nada, utjeha ili jedina duhovna hrana.

Pomoći Radio Mariju možete

SLUŠAJ, MOLI, POMOZI

Radio Marija Srbije živi od svojih slušatelja. Donacije možete uplatiti na račun 160-324873-16, svrha uplate: Donacija; Primatelj: Udruga Marija, Matije Gupca 10. Subotica.

Radio Mariju Srbije možete slušati na sljedećim frekvencijama: Novi Sad – 90.0 Mhz; Subotica – 90.7 Mhz; Sombor – 95.7 Mhz; Vrdnik – 88.4 Mhz; Niš – 102.7 Mhz; Leskovac – 107.4 Mhz. Radio možete slušati i putem portala www.radiomarija.rs

volonterski, molitvom ili financijama. Svi oni koji žele pomoći financijski to mogu učiniti putem računa ili osobno. Postoje u crkvama kase Radio Marije, gdje se također može dati novac s tim da se ta sredstva dijele na mađarsko i hrvatsko uredništvo. Također želim napomenuti da se na svaki dinar izuzetno pazi i da je financijsko izvješće dostupno svima.

Može li opstati katolički radio u Srbiji? Pitanje je na koje svi mi, vjernici, katolici, Hrvati možemo odgovoriti, ako nikako drugačije onda još jednim pitanjem. Što sam po tom pitanju ja učinio?

Ž. Vukov

Divljan

»Nije srušena vlada, to je ime muzičara koji je umro...«, glasio je jedan od prošlotjednih komentara kojim je na najbolji način opisana velika pozornost što ju je izazvala tužna vijest o smrti **Vlade Divljana**, ikone jugoslavenskog novog vala i rock glazbe uopće. Ovu vijest prenijeli su mediji diljem ex-yu prostora (uz vijest u *Dnevniku*, Hrvatska radio-televizija emitirala je na svojem trećem programu specijal posvećen poznatom glazbeniku), a tuga je preplavila i društvene mreže.

Reakcija ljudi iz glazbenog svijeta mi je bila očekivana. Baš kao i reakcija ljudi iz generacija koje Vladina glazba podsjeća na vlastitu mladost i pripadajuću joj bezbrižnost. Međutim, iznenadila me je tuga velikog broja onih mlađih koji ga mogu pamtit i samo po solističkoj karijeri, jer su u vrijeme *Idola* bili vrlo mali ili tek rođeni. Čuđenje je veće ako se ima u vidu što je danas glazbeni (pa i skoro svaki drugi) *mainstream*. Daleko je to od osamdesetih; o devedesetim i pop glazbi u desetljećima koja su uslijedila suviše je govoriti.

Možda sam previše romantičan (a možda jednostavno griješim), ali meni je ova, velika žal za Vladom, pokazatelj da neke vrijednosti o(p)staju za sva vremena. Iskrenost, skromnost, mladost duha, otvorenost – neke su od vrlina koje su krasile Divljana. Pa i njegovu glazbu.

Vlada se glazbom bavio i nakon *Idola*. Objavio je nekoliko solo albuma, te radio primijenjenu glazbu. Posljednjih godina blisko je surađivao s **Maxom Juričićem**, nekadašnjim gitaristom grupe *Film*, s kojim je osnovao i grupu *Ljetno kino*, a krajem 2012. godine izdali su EP.

Iza njega ostaju njegova glazba i taj njegov vječiti dječjački osmijeh. Iza koga se, kako nam to otkriva njegov nedavno objavljeni intervju u regionalnom izdanju časopisa *Rollingstone*, kriju optimistični stav i ljubav prema životu i glazbi: »Mislim da ovaj optimizam o kome pričate dolazi do izražaja i zato što se rock autori danas uglavnom bave 'mračnijim' temama, što je razumljivo s obzirom na to kakva su vremena, ali ne smijemo zaboraviti da život ima i lijepe strane«.

Komemoracija Vladi Divljanu održana je u utorak u beogradskom Domu omladine. A na njoj se, kažu, istodobno i plakalo i pjevalo.

D. B. P.

GODIŠNJA SKUPŠTINA HKPD-A JELAČIĆ IZ PETROVARADINA

Perspektiva udruge u glazbi i nakladništvu

Među planovima za ovu godinu, najavljena suradnja s Turističkom zajednicom u mjestu Klanjec u Hrvatskoj s kojom će organizirati simpozij posvećen europskim himnama

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo *Jelačić* iz Petrovaradina u prethodnih godinu dana imalo je brojna gostovanja, a obilježilo je i značajnu obljetnicu – desetljeće postojanja Mješovitog pjevačkog zbora. Ako se tomu pridoda osnutak mješovite klape te zapaženo gostovanje u Trogiru i Vinkovcima, može se reći da je iza *Jelačića* uspješna godina, a ispred godina izazova. Redovita godišnja skupština *Jelačića* održana je u ponedjeljak 9. ožujka u vjeronaučnoj dvorani župe Uzvišenja sv. Križa, počela je minutom šutnje za sve preminule članove

nakon čega je predsjednik udruge **Petar Pifat**, uz napomenu da se i ova skupština održava u privremenim prostorijama, predstavio postignuća u prethodnoj godini i planove za ovu.

nji s Novosadskom akademijom umjetnosti u *Noći muzeja* organizirala izložbu u Petrovaradinu.

Među planovima za ovu godinu, u Udruzi najavljuju suradnju s Turističkom zajednicom u mjestu Klanjec u Hrvatskoj s kojom će organizirati simpozij posvećen europskim himnama, a poznato je da je skladatelj hrvatske himne **Josip Runjanin** jedan dio života proveo u Novom Sadu, gdje je i pokopan.

(www.hnv.org.rs)

Zagrebačka promocija publikacija o podunavskim Hrvatima Bunjevcima

ZAGREB – Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Katedra za manjinske kulture i zajednice i Klub studenata etnologije i kulturne antropologije predstaviti će dvije publikacije o podunavskim Hrvatima Bunjevcima danas (petak, 13. ožujka), u 11 sati u Konferencijskog dvorani u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu (Ivana Lučića 3).

Radi se o zborniku radova *Bunjevci u vremenskom i prostornom kontekstu* i monografiji *Tradicijska baština i etnokulturni identitet podunavskih Hrvata Bunjevaca*. Knjige su tiskane u sunakladi FF pressa, Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i ZKVH-a.

O knjigama će govoriti: prof. dr. sc. **Željko Holjevac**, prodekan za organizaciju i razvoj, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Zagreb, dr. sc. **Jelka Vince Pallua**, znanstvena savjetnica s Instituta društvenih znanosti *Ivo Pilar*, Zagreb, prof. dr. sc. **Vitomir Belaj**, emeritus, **Tomislav Žigmanov**, prof., ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i potpredsjednik Savjeta vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Hrvatske, prof. dr. sc. **Jadranka Grbić Jakopović**, doc. dr. sc. **Marijeta Rajković Iveta** i prof. dr. sc. **Milana Černelić**, Katedra za manjinske kulture i zajednice, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Izložba Igora Kordeja u Subotici

SUBOTICA – Večeras (petak, 13. ožujka) u Galeriji dr. Vinko Perčić bit će otvorena izložba originalnih strip tabli autora **Igora Kordeja**. Kordej (Zagreb, 1957.) jedan je od najplodnijih i najuspješnijih strip autora i ilustratora u regiji i šire. Među ostalim, dobitnik je francuskog ordena Vitez umjetnosti i književnosti. Otvorenje je zakazano za 19 sati.

Izložba će se moći pogledati do 18. travnja, ponedjeljkom i petkom od

7.30 do 14.30, utorkom, srijedom i četvrtkom od 7.30 do 18.30 i subotom od 10 do 14 sati.

Noć bogova u Šidu

ŠID – U sklopu suradnje HKD-a *Šid* i HKUPD *Stanislav Preprek* iz Novog Sada, u subotu 14. ožujka u dvorani Kulturno obrazovnog centra u Šidu, dramska sekcija novosadske udruge gostuje s predstavom *Noć bogova* **Mire Gavrana** u adaptaciji i režiji **Miljana Vojnovića**. Početak predstave je u 19 sati, a ulaz je slobodan.

S. D.

Izložba slika s kolonije Stipan Šabić - 2014.

SUBOTICA – Izložba slika nastalih na četvrtom sazivu Umjetničke kolonije *Stipan Šabić - 2014*. bit će otvorena u ponedjeljak, 16. ožuj-

ka, u galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici, s početkom u 18 sati. Izložbu organizira HLU *Croart* iz Subotice, koja je i organizator kolonije. Izložena djela moći će se vidjeti i kupiti do 29. ožujka.

Natječaj za književnu nagradu Tin Ujević

ZAGREB – Društvo hrvatskih književnika (DHK) raspisalo je natječaj za književnu nagradu *Tin Ujević*, koja se dodjeljuje za novu zbirku pjesama objavljenu u razdoblju od svibnja 2014. do svibnja 2015. godine. Na natječaju mogu sudjelovati i hrvatski nakladnici i autori izvan Republike Hrvatske.

Zainteresirani trebaju do 1. svibnja 2015. poslati tri primjerka zbirke na sljedeću adresu: Društvo hrvatskih književnika, Trg bana Jelačića 7 /I, 10000 Zagreb, Za nagradu Tin Ujević.

Nagrada se sastoji od plakete – rad akademskog kipara **Krune Bošnjaka**, diplome i novčanog iznosa.

Poziv pjesnicima za Liru naivu 2015.

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* Subotica upućuju poziv za trinaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom *Lira naiva 2015*.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika *Lira naiva 2015*. bit će održan 30. svibnja 2015. godine u Zemunu.

Pjesme i prijavu (s kraćim životopisom te fotografijom/portret), u Wordu, treba poslati do 10. travnja 2015. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona: +381/64-211-3186.

JUGOSLAV SIVIĆ IZRAĐUJE NEOBIČNE LAMPE,
SVIJEĆNJAKE, DIJELOVA NAMJEŠTAJA...

Umjetnički predmeti od metalnog otpada

*Najveći uspjeh koji sam postigao u ovome
što radim je da i dan danas uspijevam
preživjeti od toga, podsjećajući sebe svaki
dan da valjda nije sve u novcu, već ima
nešto u igri i u ljubavi,
kaže naš sugovornik*

Tridesetosmogodišnji **Jugoslav Sivić** iz Subotice je još od mladosti pokazivao interes za umjetnost, baveći se isprva književnošću, u prvom redu poezijom, ali i organizacijom kulturnih događanja. Međutim, prije petnaestak godina, sasvim slučajno, počeo se baviti dizajnom i izradom lampi te drugih predmeta (svijećnjaka i dijelova namještaja) od, ni manje

ni više, nego metalnog industrijskog otpada. Danas je, upravo po ovim svojim kreacijama, i najpoznatiji.

»Moj prvi rad je nastao prije nekih petnaestak godina. Praveći novi raspored u svojoj sobi, pomislio sam kako bi mi u jedan kut dobro došlo neko osvjetljenje, a pošto sam bio bez posla i novca odlazak u kupnju lampe nije bila opcija. Sjetio sam

se da ima nekog starog željeza u garaži pa sam izišao i počeo sklapati neke razne metalne dijelove. Sljedećih godinu ili dvije, još uvijek mi nije padalo na pamet kako bi se mogao baviti dizajnom ili umjetnošću, kako god da se zove ovo što ja radim. Prve predmete sam radio iz hobija i to poklanjao prijateljima za rođendan ili nekim drugim povodom. Ono što me je pokrenulo u potpunosti se posvetiti svemu ovome je prije svega to što sam se osjećao ispunjeno i sretno svaki put kada bih ulazio u radionicu. To je vremenom jednostavno postala potreba, neka vrsta ovisnosti«, priča Jugoslav Sivić.

IGRA PRIJE SVEGA

Pokušavajući definirati ono čime se bavi, naš sugovornik kaže: »Rekao bih da je moj rad prije svega igra, ispoljavanje nekakve dječake energije, samo su igračke drukčije. Zadovoljstvo mi priči-

njava činjenica da nečemu što je odbačeno vraćam 'život' i upotrebnu vrijednost. Većina radova ima svoju upotrebnu namjenu, ali ima onih koji su samo umjetnički«, kaže on.

Iako nema formalno umjetničko obrazovanje, Sivićev rad je na neki način priznat od struke. O tomu svjedoče samostalna izložaba u Galeriji *Art pocket* (o kojoj je pisala i *Politika*) te skupna *Moda za kuću* u Kulturnom centru *Grad* u Beogradu, kao i sudjelovanje na prošlogodišnjem

Jugoslav Sivić

ši skulpturu, koja je održana u Subotici i Beogradu. Skulpture su pokazale aktivističku crtu u Sivićevom stvaralaštvu, koja se može uočiti i u njegovom angažmanu u udrugama građana *Authentic Vojvodina* i *Anti šund korporejšn*.

»Akcija 'Ubaci limenku dovrši skulpturu' imala je za cilj ukazati na potrebu separacije i reciklaže otpada i skrenuti pozornost na važnost očuvanja flore i faune jezera Palić. Shvatili smo da je najbolji način za prenošenje poruke to što ćemo izaći iz okvira uobičajenog i napraviti neku vrstu atrakcije, ako tako mogu reći. Kontejneri u obliku ribe i kornjače bili su pravi izbor i postigli su svoj cilj. Ti kontejneri

su i dalje u upotrebi i nalaze se u Beogradu«, navodi naš sugovornik.

Govoreći o svojim daljnjim planovima u ovom poslu, Sivić kaže sljedeće: »Nemam neki poseban plan, važno mi je da mogu raditi i živjeti od onoga što volim. Ostalo je sve stvar mašte i inspiracije. Baveći se ovim 'poslom', proteklih godina sam naučio puno toga, osvjetljavao razne javne i privatne prostore, imao puno izložbi. Najveći uspjeh koji sam postigao u ovome što radim je da i dan danas uspijevam preživjeti od toga, podsjećajući sebe svaki dan da valjda nije sve u novcu, već ima nešto u igri i u ljubavi.«

D. Bašić Palković

MUSETRAP

Jugoslav Sivić se bavi i glazbom u okviru projekta *MuseTrap* pokrenutog prije tri godine.

»Moja suradnica, vokal **Larisa Ivanković** i ja, u početku nismo razmišljali o bendu već smo samo htjeli snimiti jednu moju staru pjesmu. Nakon toga smo odlučili snimiti još jednu i tako je počeo nastajati cijeli album. Prošle smo godine svirali na *Mikser*

Ekološka skulptura

Beogradskom tjednu dizajna. Isto tako, povremeni je suradnik Narodnog kazališta u Subotici, za čije predstave izrađuje rekvizite.

PROCES ZANIMLJIVIJI OD REZULTATA

Najviše je izlagao u rodnoj Subotici, a zadnji puta je to bilo sredinom veljače na otvorenju novog galerijskog prostora *Kleinhouse* u Strossmayerovoj ulici. Budući da su primijenjivi u svakodnevnom životu, njegovi

se radovi mogu vidjeti i u *art koncept* prodavaonicama. »Što se tiče Subotice jedan dio radova može se videti kod mene u ateljeu i u radnji *Dobar Poklon* u Korvinovoj ulici. Također, dio radova se može vidjeti i kupiti u nekoliko radnji u Budimpešti i Beogradu«, napominje Jugoslav.

»Meni su najzanimljiviji oni radovi oko kojih se najviše mučim i oko kojih imam najviše izazova. Pošto živim od toga, ne dozvoljavam sebi vezati se za neko svoje djelo pa mi je proces kroz koji prolazim i dolazim do određenog rješenja mnogo interesantniji nego krajnji rezultat. Naravno, sve se mora poklopiti na kraju«, pojašnjava Sivić.

EKO SKULPTURE

Sivić se prije par godina okušao i u izradi *ekoloških* skulptura. Ti njegovi radovi u obliku životinja (ribe i kornjače) bili su dio akcije *Ubaci limenku, dovr-*

Festivalu u Beogradu u okviru kojeg je izašla kompilacija *Mikser Duple Dare* gdje se našla i naša pjesma. Također smo svirali i u Skopju na otvaranju Skopskog tjedna dizajna i imali smo nekoliko svirki u lokalima. Ove godine bismo trebali konačno završiti cijeli album i nastaviti sa živim svirkama«, kaže Sivić.

EUROPSKI VIDICI VELIKANA IZ PLAVNE

Možemo li i mi slijediti put kakav nam je ostavio Andrić i njemu slični velikani širokih europskih i univerzalnih pogleda?

dajući svoj prinos njihovim kulturama. Njegov izbor očito nije slučaj. Odgovor je u položaju tih naroda kada se Andrić njima bavio, osobito osjetljivima na problem vlastitog održanja, samoo-svješćenja, osamostaljenja, samobitnosti. Podjeća li nas to na nama nešto vrlo blisko? Andrić je imao veoma osjetljivo srce i poseban smisao za progonjene, napaćene, potisnute i prešućene. Irska mu je tada bila simbolom otpora protiv moćnog imperija svijeta i potvrda borbe za slobodu sa snažnim stvaralačkim impulsom.

Potaknut Antunom Gustavom Matošem, velikim prijateljem Kelta, Andrić je uspio razjasniti što znači ona irska rečenica: *Gun theange, gun tear – nestane li jezika, nestalo je i naroda*. Neka nam ova izreka bude uvijek na pameti ako želimo osigurati opstanak i vlastiti identitet na ovom panonskom prostoru.

Zvonimir Pelajić

LUŽIČKI SRBI

Malo je poznato da je Andrić bio osnivač i tajnik Društva prijatelja Lužičkih Srba u Zagrebu.

Kao tajnik Društva učinio je mnogo da naša sredina upozna taj mali slavenski narod. Predajno i ustrajno tumačio je povijest Lužičkih Srba, opisivao njihov život i nastojao o njima što više pisati i govoriti, da bi se održale one veze i temelji koje je on u Pragu, gdje je boravio na studijama, uspostavio. Nažalost, mnogi Andrićevi radovi o Lužičkim Srbima i njihovoj kulturi ostali se nezavršeni ili neobjavljeni, ali njegove su zasluge ostale u povijesti i kolektivnoj memoriji ovog malog slavenskog naroda.

Prije nego što se počnemo baviti samom temom ovoga razmišljanja, sjetimo se posljednje poruke **Josipa Andrića** svojim nasljednicima na polju glazbe u bačkom podneblju. On nam poručuje kao zavjet: 1. Rekonstruirati život i narodne običaje Bunjevaca i Šokaca prema fragmentima i njihove muzičke karakteristike; 2. Analizirati ritmičku i melodijsku osebnost bunjevačkih i šokačkih narodnih plesova; 3. Posebnu pažnju posvetiti izvornosti i značaju bunjevačkih groktalica (Ljetopis JA, 65/61).

Dokle se stiglo s izvršenjem ove zadaće je posebno pitanje. U udrugama se nije mnogo uradilo: neki su ponešto započeli pa odustali, a drugi nisu niti nastojali nešto učiniti. Dobro obaviještene znaju koja se institucija najviše bavi ovom problematikom u Vojvodini i bez koje bi Andrić ostao i dalje nepoznat i zaboravljen. Dok još uvijek imamo tamburaša koji sviraju po sluhu ne poznajući note, i time nas vraćaju u mračnu prošlost, skladatelji kao što su Andrić, **Vidaković** i **Preprek** već su u svoje vrijeme bili europski usmjereni umjetnici.

Pristupajući temi moramo naglasiti, da je Andrić mnogo putovao (Češka, Slovačka, Poljska,

Austrija, Njemačka, Italija, Švicarska, Francuska, Engleska, Irska, Grčka, Palestina, Libanon, Sirija, i Egipat) te je pisao novinske putopisne reportaže i objavio više putopisnih knjiga: *U Kristovoj domovini* (1931.), *Na Zelenom Otoku* (1934.), *Irska* (1942.), *Najljepši među otocima* (1938.).

SLOVACI

»I kao što sam za Slovačku bezbroj puta umočio pero, tako sam isto činio i za Irsku, a iza svakog takvog poteza pera bila je skrivena misao na Hrvatsku«, zapisao je u svojoj autobiografiji Andrić. Posebno je proučavao Slovačku, njezinu kulturu, jezik i glazbu. Napisao je i izdao *Slovačku slovniciu* (1942.) i *Slovačku glazbu* (1944.). To je bila prva slovačka gramatika napisana izvan Slovačke i prva cjelovita povijest slovačke glazbe uopće. Napisao je i roman *Velika ljubav* o životu slovačkih Hrvata u mjestu Hrvatski Grob.

Od 1929. godine razvijaju se Andrićevim posredovanjem dobri odnosi između slovačkih Hrvata i domovine. U Hrvatskom Grobu između Trnave i Bratislave nalaze se i hrvatska naselja s kojima se povezuje Andrić te utječe

na župnika u Hrvatskom Grobu **Jakova Tešovića**, da radi na očuvanju hrvatske tradicije, čuvanjem starina i jezika kod tamošnjih Hrvata. U tom smislu, kao urednik, uspostavio je usku suradnju između Hrvatskog književnog društva *sv. Jeronima* i Slovačkog književnog društva *sv. Vojtjeha*.

Kao skladatelj, Andrić je uglazbio na slovačke tekste niz svojih glazbi. Sabirao je i materijal za rječnik, a sabirao je i slovačke napjeve kao melograf. Nakon Andrićeve smrti Hrvati u Hrvatskom Grobu su odlučili postaviti mramornu spomen – ploču u njegovu čast. Ova priča mogla bi biti poučna i za našu hrvatsku zajednicu u Vojvodini. Možemo li i mi slijediti put kakav nam je ostavio Andrić i njemu slični velikani širokih europskih i univerzalnih pogleda?

IRCI

Knjige *Na Zelenom Otoku* i *Irska* Andrić je posvetio Ircima. Mogli bismo se zapitati otkud je čovjek enciklopedijskog znanja i svestranih izražajnih i organizacijskih mogućnosti, glazbenik, pisac, urednik, znanstvenik, odabrao baš Irsku, Lužičke Srbe, Gradišćanske Hrvate i Sloake

Natječaj za HosanaFest 2015.

Deseti po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest bit će održan u nedjelju, 20. rujna 2015. godine u Subotici. Slogan ovogodišnjega HosanaFesta je »Snagom Ljubavi!«. U tu svrhu Organizacijski odbor HosanaFesta raspisao je natječaj za prijem novih skladbi koji je otvoren od 1. veljače i traje do 1. travnja 2015. godine.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvedene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obavezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu);
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrda svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti, neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u, DVD-u, kao i radijskom i televizijskom emitiranju bez traženja nadoknade. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom HosanaFesta.

Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će autorima javljeni do 20. travnja 2015. godine. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti u roku do 60 (šezdeset) dana po javljanju rezultata.

Redoslijed nastupa na HosanaFestu određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

»HosanaFest 2015.«

Georgi Dimitrova 1

25000 Sombor, Srbija

tel. +381(0)64/4616-394

ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

Natječaj za skladbe za XV. Festival bunjevački pisama

Hrvatska glazbena udruga Festival bunjevački pisama raspisuje natječaj za skladbe koje će biti izvedene na XV. Festivalu bunjevački pisama u rujnu 2015. godine.

Među propozicijama natječaja ističe se da tekst i glazba trebaju predstavljati život i običaje bačkih Bunjevaca, tekst pjesme mora biti pisan ikavicom ili ijekavicom, a radovi prethodno ne smiju biti izvođeni.

Jedan autor može dostaviti najviše tri skladbe, a uz tekst i melodiju obvezno treba dostaviti i demo snimku. Radovi se šalju pod šifrom, a podaci autora moraju biti u posebnoj zatvorenoj kuverti.

Nakon odabira najboljih radova, stručno povjerenstvo će autore izvijestiti o rezultatima.

Festival se organizira isključivo na volonterskim načelima, te se radovi neće honorirati. Autor skladbe koja je odabrana za izvedbu na festivalu samim njezinim slanjem daje neopozivi pristanak da se skladba studijski snimi i izda na nosaču zvuka i video zapisa radi popularizacije festivala.

Skladbe treba slati na adresu: Vojislav Temunović, Skerlićeva 17, 24000 Subotica, s naznakom 'Za XV. Festival bunjevački pisama', ili na Hrvatska glazbena udruga 'Festival bunjevački pisama', Lajosa Joóa 4a, Subotica, ili putem elektroničke pošte na adresu: hgu.fbp@gmail.com.

Natječaj je otvoren do 31. svibnja 2015. godine.

KORIZMENE DUHOVNE VEČERI U SOMBORU

Molitva, prijateljstvo s Bogom

Tema ovotjednih Korizmenih duhovnih večeri, koje organizira Duhovni centar oca **Gerarda**, bila je *Molitva kao prijateljstvo s Bogom*, a o tome je govorio otac **Petar Janjić**. »Govoriti o molitvi znači govoriti o prijateljstvu s Bogom, jer je Isus najprije nas, preko svojih apostola, nazvao svojim prijateljem »Nazvao sam vas prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga. Dvije su stvari kod sv. Terezije Avilske bitne kada je riječ o molitvi. Prvo biti s Gospodinom, boraviti u njegovom društvu i drugo vršiti njegovu volju, sjediniti svoju volju s njegovom. Htjeti učiniti ono što Bog hoće. To je onda put slobode, put čovjekove istinske, sreće, put savršenosti, odnosno put svetosti«, kazao je otac Petar.

Otac Petar je podsjetio da katehizam razlikuje tri oblika molitve usmenu, razmatranje i unutarnju ili misaonu molitvu. »Terezija će reći da svaka molitva, pa i usmena, ako želi biti autentična mora biti unutarnja. To znači da osoba mora biti svjesna Božje prisutnosti, da je Bog vidi i čuje, da je razumije. Osoba mora biti mislima usmjerena na Boga kojemu govori i treba biti svjesna onoga što govori. Terezija kaže da unutarnja molitva nije ništa drugo do prijateljski razgovarati, često puta nasamo, s onim za kojega znamo da nas ljubi. Iz ovoga proizlazi da je molitva prijateljski razgovor s Bogom, s Isusom Kristom. Taj razgovor treba obavljati često puta i to nasamo«, kazao je otac Petar.

Nakon predavanja priređen je molitveno-meditativni program, a nakon toga vjernici su imali priliku pomoliti se pred relikvijom sv. Terezije Avilske.

Korizmene duhovne večeri nastavljaju se narednog ponedjeljka uz istog predavača. U godini obljetnice 500 godina od rođenje sv. Terezije Avilske centralna tema duhovnih večeri je sveta Terezija Avilska – život i molitva.

Z. V.

Duhovna obnova svećenika srijemske biskupije

Korizmena duhovna obnova za svećenike srijemske biskupije, koji djeluju u Srijemu održana je 9. ožujka u Petrovaradinu. Duhovnu obnovu vodio je vlč. **Dragan Muharem**, svećenik Subotičke biskupije, predavač na Teološko-katehetskom institutu i urednik lista *Zvonik*. Tema ove duhovne obnove je *Otajstvo Velike subote*. Nakon molitve srednjeg časa, nazočne je pozdravio **Berislav Petrović**, župnik u Novom Slankamenu i povjerenik Srijemske biskupije za trajnu duhovnu svećeničku izgradnju i pozvao svećenike na pripremu za ovogodišnji Veliki tjedan i Uskrs. Također je zahvalio voditelju na spremnosti da i ovaj puta bude voditelj svećeničke duhovne obnove. Vlč. Muharem je spomenuo, kada se u teološko-liturgijskoj literaturi obrađuje vazmeno trodnevlje, pozornost je usmjerena na Veliki četvrtak, petak i Uskrs, a o danu Velike subote redovito se ne govori, ili samo usputno spominje s obrazloženjem da je to liturgijski dan, to jest dan bez euharistijskog slavlja, ili bez osobite obrednosti. Osmišljavanje Velike subote, obredno asketski, tijesno je povezano s vjerovanjem da je Isus između svoje smrti i uskrsnuća od mrtvih *sišao nad pakao* ili u *podzemlje*. Vrijeme Velike subote tijesno je povezano sa stvarnošću Isusove smrti koja je još jedan pokazatelj da se on u potpunosti solidarizirao sa sudbinom smrtnoga čovjeka, a to solidariziranje doseže svoj vrhunac u umiranju i smrti. Na koncu je voditelj pozvao svećenike da i Veliku subotu kao *dan šutnje* dožive kao dan razmišljanja o Isusu u grobu u iščekivanju Uskrsnuća. Duhovna obnova je nastavljena, nakon prigode za svetu ispovijed, klanjanjem u crkvi Svetog Jurja, mučenika u Petrovaradinu.

T. Mađarević

Suvremeno shvaćanje korizme

U želji boljeg međusobnog upoznavanja i širenja Božje misli, Franjevačka crkva u Subotici pokrenula je susrete vjernika koji bi se mjesečno jednom susreli i razgovarali o određenoj temi. Prvi je susret održan u petak 6. ožujka na temu *Suvremeno shvaćanje korizme*. Susreti su zamišljeni tako da nema predavanja, nego da svatko

pozdravili su okupljene i pozvali ih na razgovor. Pater Zdenko Gruber podsjetio je nazočne na značaj korizme, te je istaknuo da je korizma koja traje 40 dana vrijeme pripreme za Uskrs, vrijeme posta i pokore u kojem kušamo plodove milosti Uskrsa. Okupljeni vjernici su iznijeli svoje mišljenje vezano za korizmu i kako je oni sami doživljavaju. Također tijekom razgovora mogla se vidjeti potreba ljudi za ovakvim razgovorima i duhovnim obnovama, osobito u korizmi. Zajednička poruka ovoga susreta mogla bi biti da nije najvažnije odreći se hrane i pića, nego učiniti drugima i sebi život ljepšim i sretnijim. S malim stvarima obradovati druge i svojim prisustvom ih razveseliti.

ima pravo reći svoje mišljenje o određenoj temi, te time potaknuti i drugoga na razmišljanje. Uvodničari ovoga susreta, pater **Zdenko Gruber** – duhovno viđenje i **Dražen Prčić** – svetovno viđenje,

Sljedeći susret zakazan je za 31. ožujka u 18.15 sati u franjevačkom samostanu u Subotici, a tema susreta je *Radost Uskrsa*.

Ž. V.

VIJESTI

Moći sv. Terezije Avilske

Povodom 500. obljetnice rođenja zaštitnice grada Subotice i subotičke katedrale, sutra, 14. ožujka u Suboticu stižu moći svete Terezije Avilske. Pobožnost u subotičkoj katedrali počinje u 18.30 sati, dok će u nedjelju 15. ožujka u 10 sati biti služena sveta misa pred moćima svete.

Pobožnost križnoga puta na subotičkoj kalvariji

Nedjelja 15. ožujka u 15 sati – pobožnost predvode djeca
Nedjelja 22. ožujka u 15 sati – pobožnost predvode mladi
Petak 27. ožujka u 20,30 sati – noćni križni put (potrebno je ponijeti svijeće)

Cvjetnica (nedjelja) 29. ožujka u 15 sati – pobožnost predvode obitelji

Veliki petak 3. travnja u 10 sati – tijekom i nakon pobožnosti prilika za svetu ispovijed

Devetnica u čast sv. Josipa

Devetnica u čast svetoga Josipa u subotičkoj župi sv. Roka započela je 10. ožujka i traje do samoga blagdana 19. ožujka. Tema ovogodišnjih propovijedi je *Slava redovnika*. Tako će sudionici devetnice imati prilike upoznati franjeve, isusovce, salezijance, verbite, te Družbu sestara *Kćeri Milosrđa*, *Dominikanke* i Družbu sestara *Naše Gospe*. Sveta misa svaki dan započinje u 17.30 sati, a pola sata prije je pobožnost križnoga puta, krunica ili klanjanje. U nedjelju 15. ožujka tijekom svete mise bit će upriličen i blagoslov trudnica, te se svi koji očekuju dijete pozivaju na ovu svetu misu.

Ž. V.

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

O ljubavi se često govori, pjeva i piše. U čovjekovoj je prirodi potreba da voli kao i da bude voljen. Međutim, ljudska ljubav je puna nedostataka, zato često završi u razočarenju koje uzrokuje patnju, jer nije ispražnjena od sebičnosti. Čovjek želi voljeti, ali ljubav podrazumijeva i žrtvu za koju mnogi nisu spremni ili je jednostavno ne žele podnijeti. Jedino Bog čovjeka voli ljubavlju koja ne može iznevjeriti i povrijediti, ljubavlju koja podnosi žrtvu, ali nažalost od mnogih nije uzvraćena.

DOKAZ LJUBAVI

Ljubav Božja prema čovjeku je njezin najčišći oblik, to je ljubav bez granice i bez straha pred žrtvom. Za nju Bog daje i najveći mogući dokaz, žrtvu je svoga Sina Jedinorođenca: »Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni« (Iv 3, 16). Iako znamo da je Božje milosrđe, njegova ljubav i sve ono što on jest nemjerljivo ljudski kategorijama, neizrecivo ljudskim riječima i ne može se dokazati ljudskim dokazima, Bog nam ipak ostavlja muku i smrt svoga Sina kao dokaz veličine svoje ljubavi, da čovjek, sklon zaboravljanju i zanemarivanju, ne može zaboraviti koja je snaga ljubavi kojom ga Bog ljubi. Za čovjeka vjernika važna je spoznaja da Bog nije

Božja ljubav

strogi i neumoljivi sudac koji čeka čovjekovu grešku kako bi ga kaznio. On je prvenstveno dobri Otac, pun milosrđa, koji prašta i raširenih ruku čeka povratak svakog raskajanog grješnika, kako bi ga opet zagrlio. Za tu ljubav kojom ljubi svakog čovjeka on je spreman platiti najveću moguću cijenu, smrt svoga Sina i to smrt kojoj prethodi poniženje, izrugivanje i mučenje.

Iako nas neizmjerljivo ljubi i želi da svaki čovjek bude uz njega i uzvraća mu, Bog nas poštuje, poštuje našu slobodu da sami odlučimo hoćemo li ili ne mi ljubiti njega. Na različite načine, još u starozavjetno vrijeme, on je pozivao k sebi preko svojih glasnika. Utjelovivši se pozivao je osobno, a kasnije je nastavio pozivati preko svećenika, preko raznoraznih vjerskih ponuda koje nam nude naše župne zajednice, vjerski mediji, biskupijski uredi... I kako se naša kultura modernizira tako i Bog raznolikije poziva ljude k sebi, poziva ih da mu uzvrate pruženu ljubav kojoj je križ najveći dokaz. Ali, čovjek sam bira hoće li odgovoriti pozivu, ili će se oglušiti, hoće li u ljubavi Božjoj zadržati slobodu ili će postati rob grijeha.

ČOVJEKOV IZBOR

Iako je Bog sama ljubav, a ne strogi i neumoljivi sudac, to ipak ne znači da na kraju neće biti suda. Sud postoji, ali je svaki čovjek sam sebi sudac, a sastoji se u tome kako čovjek odgovara na Božju ljubav. Evanđelje kaže: »Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se; a tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u ime jedinorođenoga Sina Božjega« (Iv 3, 18). Dakle, tko vjeruje u Isusa i prihva-

ća ga odgovara na poziv Božje ljubavi, a tko ga odbacuje sam sebe osuđuje. Međutim, vjerovati ne znači pristati uz Isusa samo razumom, nego cijelim životom, što za vjernika znači da svoj život mora mijenjati u svjetlu Isusovog nauka. U naše vrijeme mnogi uz Isusa pristaju samo riječima, slažu se s njegovim djelima, ali ništa više od toga. Ljudi nisu spremni suočiti se s njim, jer se boje posljedice tog suočavanja, zato što će to baciti svjetlo na njihov život te će ga morati mijenjati. Svaki ozbiljan susret s Isusom i priimanje uz njegov nauk zahtjeva promjenu života, a ljudi ne vole promjene, ne vole vidjeti sebe u pravom svjetlu, draže im je da misle o sebi dobro, nego da shvate da nisu onakvi kakvima sebe smatraju.

Ne prihvaćanje Božje ljubavi čovjeka ostavlja u tami svojih zabluda te on postaje vlastiti sudac. Posebno lako uočavamo kako drugi odbacuju ljubav Božju i dok govorimo o vlastitoj osudi na njih mislimo. Istina je da je oko nas mnogo ljudi koji svojim životom i odbacivanjem Boga već sada sebe osuđuju. Ali, svatko treba poći od samog sebe. Biti napola vjernik, pristajati površno uz Boga, poznavati Kristov nauk, ali ga se samo djelomično pridržavati u životu, i još mnogo sličnog i nas same tjera na preispitivanje i promjenu. Na Božju ljubav se ne može odgovoriti samo jednim segmentom svog života, već cijelim životom. Ovo korizmeno vrijeme, kada u pobožnosti križnoga puta tako detaljno razmatramo najveći dokaz Božje ljubavi, prigoda je da u svom životu napravimo zaokret i tu Božju ljubav prihvatimo i na nju odgovorimo.

RELIKVIJA, STOPALO SVETE TEREZIJE AVILSKJE U KARMELU SOMBORU

Učiteljica molitve i duhovnog života

Ono što možemo naučiti od sv. Terezije Avilske jest, svakako, da je Bog na prvom mjestu i da on može učiniti od nas slabih ljudi velike stvari, kazao je otac **Srećko Rimac**. U povodu 500. obljetnice rođenja svete Terezije Avilske u Karmel u Somboru u ponedjeljak, 9. ožujka, stigla je relikvija – stopalo sv. Terezije. Pred relikvijama će se cijele ove godine moliti širom svijeta. Hrvatska karmelska provincija sv. Josipa upriličila je pohod svetičinih relikvija u samostane bosonogih karmelićanki i karmelićana u zemljama u kojima djeluju.

ŽIVOT U LJUBAVI S BOGOM

Relikvija, svetičino desno stopalo, je u Hrvatsku stigla 21. veljače i to u Zagreb, potom u Sarajevo, Split, a poslije Sombora, odnesena je u Sofiju. Tijekom vikenda biti će u Subotici. Nakon toga ponovno se vraća u Hrvatsku, odatle u Sloveniju i Austriju i nakon tog puta relikvija se, 27. ožujka, vraća u Rim u crkvu Santa Marila della Scala. »Za karmelićane i vjernike koji se ovdje okupljaju dolazak ove relikvije jako je značajan. Sveta Terezija Avilska je naša obnoviteljica, na njenom nauku se nadahnjujemo, ona je učiteljica molitve i duhovnoga života. Prisustvo svake relikvije nije, naravno, štovanje komada toga tijela, nego štovanje uvijek ide prema Bogu koji je tako snažno zahvatio život nekih ljudi i koji su bili autentični svjedoci vjere

i svojega suodnosa s Bogom. Duhovna dobra koja ovom prigodom primamo svakako su nešto što dira duboko one koji su i članovi svjetovnog reda karmela i nas redovnika i svih onih prijatelja Karmela i onih koji se hrane karmelskom duhovnošću«, kaže prior Karmelićanskog samostana u Somboru otac **Stjepan Vidak**.

»Sveta Terezija Avilska jest obnoviteljica karmelskog reda, a

i današnja Crkva mogu naučiti od sv. Terezije Avilske. »Danas vjernici i svi mi koji živimo u ovom vremenu možemo naučiti koliko Bog može zahvatiti jedan život, kao što je zahvatio život sv. Terezije, koja je bila jedna obična djevojka, privlačna, imala je mogućnost udati se, ali Bog je promijenio njezin život unatoč svim njenim slabostima. Učinio je njezin život posvećen Bogu i

MOLITVA RELIKVIJOM

PRED

Svečanu svetu misu u crkvi sv. Stjepana Kralja, koju su mogli pratiti i slušatelji Radio Marije, predvodio je provincijal karmelićana otac Srećko Rimac. »Danas je velika radost u Somboru za sve članove Karmela i za članove svetovnog reda. Došla je sv. Terezija Avilska iz Rima. Ona je obnoviteljica karmelskog reda, osnivateljica mnogih samostana, njezin utjecaj u povijesti Crkve je velik i ona je jedan od duhovnih stupova Crkve. Papa Pavao VI. proglasio je prvom naučiteljicom Crkve, a to je učinio zbog njenog učenja o molitvi«, kazao je otac Rimac. Moći svete Terezije Avilske, prve naučiteljice Crkve, bile su postavljene ispred oltara zajedno sa slikom ove svete. Nakon mise vjernici su prilazili moćima sv. Terezije Avilske te ih dodirnuti i kratko se pred njima molili. Molitve pred relikvijom organizirane su i prije mise u samostanskim prostorijama, a dodirnuti i pomoliti se pred relikvijom imali su prigodu u vjernici na Korizmenim duhovnim večerima, koju ponedjeljkom organizira Duhovni centar oca **Gerarda**.

U godini značajne obljetnice kao relikvija se nosi njezino stopalo. Upravo je obnavljajući karmelski redova redovnica mnogo putovala i to pješice, posebno pred kraj svog života. Obnavljala je samostane, jer je shvatila koliko je osrednjost neprijatelj duhovnosti.

Z. Vasiljević

ujedno je i osnivateljica sestara Karmelićanki klauzarnog života, zatvorenog čistog kontemplativnog života. Ona u crkvi ima veliko značenje, ona je jedna od 35 naučiteljica crkve. Imala je utjecaj ne samo u svoje doba u XVI. stoljeću već i u naše vrijeme, gdje više od 12 tisuća sestara klauzurnih karmelićanki živi na način koji je ona ustanovila«, kazao je provincijal karmelićana otac Srećko Rimac. Provincijala smo pitali i što to današnji vjernici

čovjeku. Ono što možemo naučiti jest, svakako, da je Bog na prvom mjestu i da on može učiniti od nas slabih ljudi velike stvari. To je poziv na svetost, koji je ona živjela na način koji je bio svojstven njoj, njezinoj osobi. Možemo puno naučiti o primatu Boga, na prvome mjestu u našem životu, bilo u obitelji, bilo u redovničkom redu, da živimo ono na šta smo pozvani«, kazao je otac Rimac.

Republika Srbija
Autonomna Pokrajina Vojvodina
Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu
i nacionalne manjine – nacionalne zajednice
Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad
T: +381 21 487 46 08; 487 45 55 F: +381 21 557 074; 456 986
Ounz@vojvodina.gov.rs

Temeljem članka 3. Odluke o dodjeli proračunskih sredstava Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine za dotacije organizacijama etničkih zajednica (»Službeni list APV« broj: 5/2006), Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice, raspisuje

NATJEČAJ

za dotacije organizacijama etničkih zajednica u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini

Natječaj se raspisuje za sufinansiranje redovite djelatnosti, projekata i organiziranje manifestacija, kao i nabave opreme i investicijska ulaganja organizacija etničkih zajednica s teritorija Autonomne Pokrajine Vojvodine **u 2015. godini.**

I. RASPODJELA SREDSTAVA

Natječaj se raspisuje na ukupan iznos od 31.000.000,00 **dinara.**

Nacionalna zajednica	Ukupan iznos sredstava za organizacije etničkih zajednica
MAĐARI	15.100.000,00
HRVATI	3.100.000,00
SLOVACI	3.100.000,00
RUMUNJI	2.300.000,00
ROMI	1.800.000,00
RUSINI	1.150.000,00
BUNJEVCI	1.050.000,00
MAKEDONCI	650.000,00
UKRAJINCI	400.000,00
NEMCI	290.000,00
ČESI	130.000,00
AŠKALIJE	100.000,00
EGIPAČANI	100.000,00
GRCI	100.000,00
CRNOGORCI	600.000,00
OSTALI	1.030.000,00
UKUPNO	31 000 000,00

II. UVJETI NATJEČAJA

Rok za podnošenje prijave je 3. travnja 2015. godine.

Na natječaj se mogu prijaviti isključivo registrirane pravne osobe – organizacije i udruge pripadnika etničkih zajednica sa sjedištem na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine, čija se djelatnost zasniva na očuvanju i njegovanju nacionalnog i kulturnog identiteta ili čija se djelatnost zasniva na očuvanju i unapređenju međunarodne tolerancije.

Na Natječaj se ne mogu prijavljivati izravni i neizravni proračunski korisnici.

Neće se uzimati u razmatranje nepravodobne i nepotpune ili nepravilno popunjene prijave, prijave koje nisu podnijete od strane ovlaštenih osoba, kao ni prijave koje nisu predmet Natječaja.

Neće se uzimati u razmatranje prijave od strane aplikanta kojima su dodijeljena sredstva temeljem prethodnih natječaja Tajništva, a nisu izmirili preuzete obveze po tim natječajima ili nisu pravodobno zatražili od Tajništva produljenje roka za realiziranje sredstava dobivenih temeljem ranijih natječaja Tajništva.

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice zadržava pravo da od podnositelja prijave po potrebi zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije ili iziđe na lice mjesta, odnosno da za dodjelu sredstava odredi ispunjenje dodatnih uvjeta;

Tajništvo nije obvezno obrazložiti svoje odluke;

Protiv ovih odluka Tajništva ne može se uložiti pravni lijek;

Prijave i priložena dokumentacija se podnositeljima ne vraćaju.

III. NAČIN APLICIRANJA

Prijave se podnose **u dva primjerka, s dvije izjave ovjerene i potpisane od strane ovlaštene osobe podnositelja prijave**, isključivo na natječajnim obrascima Tajništva. Kompletan natječajna dokumentacija s uputama i pravilima može se preuzeti od ponedjeljka 9. ožujka 2015. godine u prostorijama Tajništva ili na web adresi www.ounz.vojvodina.gov.rs

Uz prijavu se obvezno podnosi:

Službeni dokaz o registraciji organizacije;

Potvrda o poreznom identifikacijskom broju;

Službeni dokaz o otvorenom računu u banci.

Prijave na natječaj se podnose na srpskom jeziku ili na jeziku nacionalne manjine koji je u službenoj uporabi u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini;

Prijave se podnose:

predajom pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu (zgrada Pokrajinske Vlade)

2.) elektronički putem portala e-natječaji (<https://www.ekonkursi.vojvodina.gov.rs/eKonkursPublic/>) s prijavom koja je elektronički potpisana;

3) poštom na adresu:

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice

21000 Novi Sad, Bulevar Mihaila Pupina 16., ZA NATJEČAJ

Rezultati natječaja se objavljuju na službenoj web adresi Tajništva.

Pokrajinski tajnik, Nyilas Mihály v.r.

Diskontinuitet i disperznost

Nazočnost Hrvata na području Beograda i Srbije, ako izuzmemo XX. stoljeće, obilježena je diskontinuitetima i disperznosti, a usko je povezana s razvojem srednjovjekovne i ranoranjovjekovne trgovine između jadranske obale i unutrašnjosti Balkana. Za razliku od područja današnje Vojvodine gdje su postojale brojnije i autohtone hrvatske skupine, u Srbiji i Beogradu su to uglavnom bili predstavnici trgovačkih kolonija iz Dubrovnika i Bosne. Riječ je o predmodernim etnijama s istim konfesionalnim obilježjima pa će ih većinsko društvo nerijetko nazivati zajedničkim imenom »Latini«. Osim njih na području Mačvanske banovine (obuhvaćala sjevernu Srbiju s Beogradom) u sklopu Ugarske boravile su hrvatske velikaške obitelji koje su upravljale tom Banovinom (**Lacković, Gorjanski, Horvat, Iločki**). Postojanje franjevačkog samostana Bosanske vikarije u Mačvi te blizina Srijema i Bosne daju naslutiti da je bilo i drugih Slavena katolika na tom području pored spomenutih predstavnika trgovačkih kolonija.

DUBROVAČKE I BOSANSKE TRGOVAČKE KOLONIJE

Najraniji trgovački sloj iz primorskih krajeva na području Srbije predstavljali su Kotorani, koje su u kasnijim razdobljima postupno potiskivali Dubrovčani, paralelno s jačanjem Dubrovnika. Kasnije se pojavljuju i trgovci iz Bosne. Ove trgovce ujedinjavala je pripadnost katoličkoj crkvi pa su percipirani od lokalnog stanovništva kao jedinstvena grupa nerijetko obilježena imenom Latini. Dubrovčani su predstavljali najbrojniji i najutjecajniji trgovački sloj u srednjovjekovnoj Srbiji. Svoj položaj ostva-

Latinska crkva koju su koristili Dubrovčani

rili su zahvaljujući sposobnoj diplomaciji koja je nakon sukoba s Raškom (srednjovjekovnom Srbijom) tijekom XII. stoljeća, ponovno početkom XIII. stoljeća i neuspjelog pokušaja velikog župana **Stefana Nemanje** da zauzme Dubrovnik, isposlovala značajne privilegije za slobodnu trgovinu njezinim teritorijem. Osim teritorijalnih sukoba dio napetosti je stvarala težnja dubrovačke crkve za metropolitanskom vlašću nad katoličkom crkvom u srpskoj državi, koju Nemanjići nisu htjeli priznati. Položaj dubrovačkih trgovaca tako je ovisio o aktualnim odnosima Dubrovnika i Raške pa su se sukobi, odnosno poboljšanja u odnosima reflektirali na nazočnost i obim poslovanja dubrovačkih građana u Raškoj. Neki od dubrovačkih trgovaca nisu samo privremeno dolazili u Srbiju, već su se stalno nastanjivali i osnivali svoje kolonije u važnijim trgovačkim i rudarskim središtima, napose u Prizrenu i Novom Brdu (na Kosovu), gdje su imali svoje najranije kolonije. Dubrovčani su imali sudsku autonomiju u rješavanju svojih unutrašnjih sporova, ali imali su i neke obveze u utvrđivanju i obrani gradova zajedno s lokalnom

zajednicom, npr. u Novom Brdu gdje su Dubrovčani imali zasebne kapetane. Dubrovačka vlada imenovala je zasebne konzule koji su rješavali sporove među dubrovačkim građanima, a generalni konzul je bio nadležan za cijeli teritorij Srbije te je obilazio velike trgovačke sajmove i dvor srpskog kralja. Ubrzo se pojavljuju i druge kolonije u Srbiji toga doba, npr. u Raši, Prištini, Trepči, Koporiću, Janjevu, Belasici, kasnije u Smederevu, Valjevu, Užicama itd. Također, u gradove i trgovišta dolaze i bosanski, kotorski i drugi trgovci.

KATOLIČKE ŽUPE

Katoličke župe u Srbiji bile su pod jurisdikcijom kotorskog biskupa, no oko njih se dugo vodila borba između kotorskog i barskog nadbiskupa. Crkve su većinom bile posvećene sv. Mariji, zatim sv. Nikoli, sv. Petru, kao i sv. Trifunu, zaštitniku Kotorana (u Rudniku, Brveniku, Trgovištu). U Rudniku se nalazila i crkva sv. Vlaha, zaštitnika Dubrovnika. Dušobrižništvo su vodili franjevci koji su osim crkava po trgovištima i rudnicima Srbije imali i samostane u Crnči i Rudniku, no nepozna-

to je do kada su postojali. Broj trgovačkih obitelji u kolonijama varirao je ovisno o prilikama od nekoliko do nekoliko desetina obitelji. U kolonijama su boravili i katolički svećenici, a zabilježeni su i slučajevi prelaženja mjesnog pravoslavnog stanovništva na katoličanstvo što se nastojalo najoštrijim mjerama suzbijati. Katoličanstvo je prema člancima Dušanovog zakonika »jeres latinska«, a konvertirane je trebalo kažnjavati ako se ne vrte pravoslavlju, kao i katoličke svećenike koji su poticali prelazak na katoličanstvo, napose »po gradovima i trgovima« gdje su boravili uz dubrovačke i bosanske trgovce. U Zakoniku se **Stefan Dušan** deklarira pravoslavnim carem, zaštitnikom i čuvarom pravoslavlja, braniteljem protiv hereze. Njegovo carstvo u vrijeme najšireg prostiranja sredinom XIV. stoljeća obuhvaćalo je i područja južne Dalmacije, Hercegovine, današnje Crne Gore te Albanije s velikim brojem katolika, u znatnim dijelovima primorskih krajeva i sjeverne Albanije bez pravoslavnog stanovništva. Odnos Stefana Dušana prema katoličkoj crkvi varirao je ovisno o vanjskopolitičkim prilikama, od spremnosti za prelazak na crkvenu uniju do napuštanja takvih planova i zaoštavanja stavova prema djelovanju katoličkih svećenika u njegovoj državi. Ispovijedanje katoličke vjere bilo je načelno dopušteno, dok se katolički prozelitizam strogim mjerama suzbijao. Kao državna vjera pravoslavni prozelitizam se poticao pa se kod miješanih katoličko-pravoslavnih brakova takav brak proglašavao ništavnim izuzev ako bi katolik prešao na pravoslavlje. U slučaju odbijanja prelaska na pravoslavlje bila je predviđena mjera progona.

(Preuzeto sa sajta Hrvatskog nacionalnog vijeća)

Za kartaškim stolom

Nakon mobilnih telefona i internet je osvojio gotovo svaku kuću u Plavni. Tako smo, zahvaljujući postavljenom portalu *Plavanijski vremeplov*, posredstvom **Josipa Vađine**, dobili na uvid zanimljivu fotografiju iz prošlosti ovoga mjesta. Snimka je nastala pedesetih godina XX. stoljeća, a na njoj su četvero kartaša i dva *kibicera*, koji mirno prate kartašku dramu za stolom. Ovo se prijateljsko druženje vjerojatno odvija u kući **Antuna Šarvarija** jer je na fotografiji i njegova supruga **Eva**. Na slici su još, osim domaćina Antuna i Eve, ljubitelji kartanja: **Joza Pakledinac – Birov**, **Josip Mokuš – Čečera**, **Karlo Vađina** – glazbenik (njegovu tamburu sada posjeduje udruga *Matoš*), **Josip Đurković**, brijač, i **Đura Higl**, soboslikar i ličilac.

Antun Šarvari je bio veoma društven čovjek, član i osnivač svih ondašnjih društava u selu,

aktivan u župnoj zajednici i najzaslužniji za praizvedbu operete *Na vrbi svirala Josipa Andrića* u Plavni, 1. veljače 1956. godine. Na ovoj fotografiji vidimo ga i kao raspoloženog domaćina i kartaša. Njegovi gosti su imali slične afinitete, a sudeći po njihovim zanimanjima, bili su neka vrsta elite u selu, dok im kartanje te večeri zasigurno nije bio jedini cilj druženja.

U Plavni su muškarci tada igrali razne kartaške igre među kojima su bile najpopularnije ajnc, mađarice, sedmice, žandari, a ovom prigodom kako nam je kazao Vađina, ovo društvo igra *klaber*, jedinstvenu i autohtonu plavanijsku kartašku igru. To je pomalo neuobičajena igra, jer se ne igra u parovima niti pojedinačno, nego jedan protiv trojice.

Kartanje je oduvijek bila omiljena igra muškaraca na raznim zabavama, kućnim prelima, i obvezno, nedjeljom poslijepodne

u gostionicama. U Plavni je tada bilo nekoliko gostionica, a kartaši su najčešće bili kod birtaša **Čelića**, **Dvisca** i **Mijoka**. U gostionici kod **Mijokovih** u to je doba na zidu visio natpis *Deset zapovijedi krčmara* iz zbirke putopisa **Antuna Gustava Matoša Vidici i putovi** (1907.) kojega prenosimo u cijelosti:

DESET ZAPOVIJEDI KRČMARA

1. Ja sam krčmar tvoj, ne pij u drugoj krčmi;
2. Ne zovi krčmara uzalud;
3. Spomeni se, da svaku nedjelju dođeš k meni piti;
4. Poštuj krčmara i krčmaricu, ako hoćeš biti dobro podvoren; Ne bljuj u mojoj krčmi nego na ulici; Ne pristupaj preblizu k mojim ženskim osobama;
7. Ne kradi moje čaše i boce;
8. Ne reci manje, nego što pojedeš i popiješ;

9. Ne poželi ono što ti ne mogu dati;

10. Ne traži na vjeru, jer vjera je nevjera.

Na takvim mjestima bila su to isključivo muška druženja s kartanjem bez velikih pretenzija za zaradom kao što to danas neki čine. Ipak, ostalo nam je u sjećanju kada su za nekog kazali: sve je izgubio na ajncu. Osim kartaša, nisu manje važni bili ni *kibiceri*, koji su satima pratili kartaške igre pijuckajući vino, raki-ju ili, u posljednje vrijeme pivo. Kako Josip tvrdi, u Plavni je živ još samo **Đura Rumi** koji dobro poznaje rijetku kartašku igru *klaber*. Možda će nam on za neki drugi put ispričati svoju priču o *klaberu* i drugim kartaškim igrama, jer kartanje i gostionice imaju svoje mjesto u kulturnoj povijesti svakog sela.

Zvonimir Pelajić

Zašto?

Kako?

Molim?

Koje su najveće svjetske rijeke?

Međunarodni dan rijeka obilježava se 14. ožujka, pa se valja podsjetiti na njihov značaj i značaj vode uopće. Gotovo 500 velikih svjetskih rijeka onečišćeno je te se smatra kako će tijekom 21. stoljeća u 17 zemalja Afrike i Azije potpuno nestati vode. Mislim da svi znate što je rijeka, ali valja ponoviti. Rijeka je veliki prirodni vodotok, od izvora do ušća u drugu rijeku, jezero ili more, rijeke primaju vodu od pritoka i svojim tokom stvaraju riječno korito.

5 NAJVEĆIH SVJETSKIH RIJEKA

1. Nil (6695 km) – Ruanda, Tanzanija, Uganda, Sudan, Egipat
2. Amazona (6570 km) – Južna Amerika
3. Jangce (6380 km) – Kina
4. Mississippi-Missouri (6270 km) – SAD
5. Jenisej-Angara-Selenga-Ider (5940 km) – Rusija, Mongolija

Neke od najpoznatijih svjetskih rijeka su:

Volga (3690 km) – Rusija
Colorado (3200 km) – Sjeverna Amerika

Ind (3190 km) – Azija
Dunav (2860 km) – Njemačka, Austrija, Slovačka, Mađarska, Hrvatska, Srbija, Bugarska, Rumunjska
Eufrat, Firat, Al Furat (2815 km) – Turska, Sirija, Irak, Iran
Zambezi (2660 km) – Afrika
Urugvaj (1609 km) – Argentina
Ohio (1586 km) – SAD
Rajna (1320 km) – Europa
Tisa (1070 km) – Europa
Sava (945 km) – Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija
Sena (776 km) – Francuska
Drava (769 km) – Italija, Austrija, Slovenija, Hrvatska
Drina (346 km) – Srbija, BiH
Ibar (276 km) – Srbija
Krka (75 km) – Hrvatska
Niagara (56 km) – SAD

Najkraća rijeka u Europi, nalazi se u Srbiji. Rijeka Vrelo »dugačka« je svega 365m i uliva se u Drinu.

Zonska smotra recitatora

Zonska smotra recitatora pod nazivom *Pjesniče naroda mog* održana je u subotu, 7. ožujka, u Gradskoj knjižnici u Subotici. Na smotri su sudjelovali učenici mlađeg, srednjeg i starijeg uzrasta iz općina Apatin, Sombor, Bačka Topola, Ada, Senta, Bečej, Mali Idoš i Subotica. Tročlani žiri odlučio je tko će ići na Pokrajinsku smotru recitatora koja će biti održana 26. travnja u Sečnju. Među najboljima su i učenici hrvatskih razreda koji će i na pokrajinskom natjecanju recitirati na hrvatskom jeziku.

Iz mlađe skupine na pokrajinsku smotru će ići: **Balázs Ajtai, Milica Bašić, Saša Cerovina, Anna Dorká Erdei, Ivan Huska, Claudia Karan, Petrá Prokec, Peđa Stjepanović, Theodorá Sütő i Srđan Vasić.**

Najbolji recitatori iz srednje skupine su: **Sara Čović, Kamilla Horvát, Donna Karan, Zsanett Kocsis, Dániel Mészáros, Katarina Piuković, Žarko Pribaković, Aleksandar Rukavina, Rebeká Szőke, Szonja Szloboda, Zsuzsanna Tóth i Klaudia Varga.**

Na pokrajinsko natjecanje ići će i recitatori iz starije skupine: **Bojan Carević, Davorin Horvacki, Saška Jurić, Branka Kraguljac, Nemanja Lakić, Éva Marx, Sanja Marjanović, Emese Némédi, Siniša Nerić, Luka Pavlović, Karla Rudić, Milica Šupeljak i Augustin Žigmanov.**

Prvi Hrckov masters turnir u igri Čovječe ne ljuti se

Hrvatska riječ i dječji podlistak *Hrcko* pokreću akciju natjecanja u popularnoj igri *Čovječe ne ljuti se*, u kojoj pravo sudjelovanja imaju svi učenici hrvatskih odjela i učenici koji pohađaju predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Mogu sudjelovati učenici od prvog do četvrtog razreda te djeca predškolskog uzrasta iz vrtića na hrvatskom jeziku. Svaka škola i vrtić koju pohađaju navedeni

učenici i djeca trebaju odigrati tzv. kvalifikacijske turnire u svojim sredinama, a pobjednike prijaviti do 18. travnja za *Hrckov masters turnir* koji će se održati u subotu, 25. travnja.

Vrijeme i mjesto održavanja masters turnira bit će naknadno objavljeno na Hrckovim stranicama u *Hrvatskoj riječi* i podlistku *Hrcko*.

Pozivamo sve zainteresirane igrače da se uključe u ovu lijepu natjecateljsku akciju kojoj je prije svega cilj druženje.

PODSJETNIK

Kviz **Čitam i skitam** traje do 31. ožujka, možeš sudjelovati i učlaniti se po promotivnoj cijeni od 300 dinara. Pogledaj na www.subiblioteka.rs

Jedan od četiri blagdana Hrvatske zajednice u Srbiji obilježava se na blagdan Svetoga Josipa
19. ožujka.

20. ožujka – prvi dan proljeća

* Potraži i novi broj **Hrcka**

PETAK **13.3.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:07 Pod otvorenim nebom: Sultanat Oman, dokumentarna serija
11:02 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan: Boje prijateljstva
13:40 Labirint
14:25 Riječ i život: Korizma - radost ili depresija?
14:55 Pozitivno
15:25 Kulturna baština
15:40 Crno-bijeli svijet, serija
16:35 Hrvatska uživo
17:42 I to je Hrvatska:
17:54 Iza ekrana
18:30 Javna stvar
19:00 Dnevnik
20:00 Ciklus James Bond: Dozvola za ubojstvo, britansko-američki film
22:15 Dnevnik 3
22:45 Otvoreno
23:35 Noćna kavana
00:25 Domoljub, američki film - Filmski maraton
01:55 Špijuni, laži i gole draži - američko-kanadski film - Filmski maraton
03:20 Misteriozna smrt Nine Chereau, američki film - Filmski maraton
05:00 Reprizni program
05:10 Svaki dan dobar dan: Boje prijateljstva
05:40 Hrvatska uživo
06:45 Dolina sunca, telenovela

05:55 Generalna špica
06:00 Juhuhu
09:00 Sumatranski tigrovi
ljudožderi, dokumentarni film
09:50 Nick Praskaton, crtani film
10:00 Action Man, serija za djecu
10:25 Jonina arka, hrvatska drama za djecu
10:40 Ninin kutak: Posuda od novina
10:45 Puni krug
11:00 Ni da ni ne: Iseljavanje
11:55 Tea Mamut: (R)
12:00 Glee, serija
12:40 Volite hranu, dokumentarna serija
13:05 Pustolovine Sherlocka

Holmesa, serija
14:00 Vera, serija
15:30 Najljepši vrtovi
Australije, dokumentarna serija
15:55 Tea Mamut: (R)
16:00 Regionalni dnevnik
16:27 Slastičarski dnevnik
Rachel Allen, dokumentarna serija
16:50 Tea Mamut: (R)
16:57 Sumatranski tigrovi
ljudožderi, dokumentarni film (R)
17:47 Village folk:
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:05 One Direction - Koncert
s turneje Up All Night
21:00 Vrijeme na Drugom
21:05 Dobra žena, serija
21:55 Viši inspektor Banks, serija
23:30 Zločinački umovi, serija
00:20 Garaža: Hakuna Matata
00:50 Sama u neonskoj džungli, američki film
02:20 Noćni glazbeni program

06:35 RTL Danas, (R)
07:15 Virus attack
07:35 Tenkai vitezovi
08:00 Timon i Pumbaa
08:25 Sve u šest, magazin (R)
08:55 TV prodaja
09:10 Hitna služba, serija (R)
10:05 TV prodaja
10:20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
11:15 Pomorska ophodnja, akcijska serija
12:10 TV prodaja
12:25 Hitna služba, serija
13:25 Pet na pet, kviz (R)
14:20 Vatre ivanjske, dramska serija (R)
15:20 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Dr. House, serija (R)
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Državni neprijatelj, igrani film, akcijski triler
22:00 Rambo 2, film, akcijski
23:05 Eurojackpot
23:10 Rambo 2, film, akcijski
00:30 Paranormalno, igrani film, horor
02:10 Opsesivna ljubav, igrani film, triler
03:35 RTL Danas, (R)
04:20 Kraj programa

SUBOTA **14.3.2015.**

07:45 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Šerif iz Dodge Cityja, američki film
09:05 Normalan život
09:55 Kućni ljubimci
10:30 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:25 Veterani mira
13:10 Duhovni izazovi
13:45 Prizma - multinacionalni magazin
14:35 Sama na medenome mjesecu, američki film
16:20 Potrošački kod
16:55 Snaga volje
17:40 Manjinski mozaik: Albanci u Osijeku
18:00 Lijepom našom: Belica
19:00 Dnevnik
19:55 LOTO 7/39
20:00 The Voice - Najljepši glas Hrvatske

21:30 Vikinzi, serija
22:25 Dnevnik 3
22:45 Brzi i mrtvi, američki film - Filmski maraton
00:35 Šerif iz Dodge Cityja, američki film - Filmski maraton
01:55 C.R.A.Z.Y., kanadski film - Filmski maraton
03:58 Duhovni izazovi
04:28 Veterani mira
05:13 Prizma - multinacionalni magazin
05:58 Lijepom našom: Belica

05:40 Generalna špica
05:45 Biblija
05:55 Juhuhu
06:08 Penelopa, crtana serija
06:14 Tigrasta patka, crtani film
06:20 Moj mali poni, crtani film
06:31 Grimmov bajke, crtana serija
06:53 Juhuhu najava + špica
08:55 Laboratorij na kraju svemira
09:05 Campi Campi, crtana serija
09:30 Grčka mitologija, crtana serija
09:55 Nick Praskaton, crtani film
10:50 Marija Bistrica: Nacionalno hodočašće osoba posvećenog života, prijenos mise
12:15 Kranjska Gora: Svjetski skijaški kup (M) - veleslalom, snimka 1. vožnje
12:25 Kranjska Gora: Svjetski skijaški kup (M) - veleslalom, prijenos 2.

vožnje
13:30 Lidijina kuhinja, dokumentarna serija
13:56 Svijet vrtlara, dokumentarna serija
14:30 Ciklus James Bond: Dozvola za ubojstvo, britansko-američki film
16:40 Subotom ujutro
17:55 Rukomet, LP (M): PPD Zagreb - Kolding, prijenos
19:45 Najava
19:50 Dječja usta
20:05 Top Gear
20:55 Vrijeme na Drugom
21:00 Ray Donovan, serija
21:50 Igra prijestolja, serija
00:20 Noćni glazbeni program

05:00 RTL Danas, (R)
05:45 Timon i Pumbaa
06:35 Aladdin
07:00 Tenkai vitezovi, animirana serija
07:25 TV prodaja
07:40 Vatre ivanjske, serija (R)
08:40 Vatre ivanjske, serija (R)
09:40 TV prodaja
09:55 Pet na pet, kviz (R)
10:50 TV prodaja
11:05 Konferencija životinja, igrani film, animirani
12:50 Cirkus, zabavna emisija
14:30 Dynamo: Majstor nemogućega, zabavna emisija
15:30 Gospodar vremena, igrani film, avanturistički/ fantastični
16:30 RTL Vijesti
16:40 Gospodar vremena, igrani film, avanturistički/ fantastični
17:30 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
18:30 RTL Danas
19:15 Galileo - nove epizode
20:00 Sumrak saga: Praskozorje - 2. dio - TV premijera, igrani film, romantični/ fantazija/ avanturistički
22:20 Blade: Trojstvo, igrani film, fantastični
00:25 Rambo 2, igrani film, akcijski (R)
02:15 Astro show
03:15 RTL Danas, (R)
04:00 Kraj programa

NEDJELJA **15.3.2015.**

07:24 Klasika mundi: Dan dvorane Vatroslava Lisinskog - Španjolska

noć uz SOHRT-a pod ravnanjem Ivana Repušića
08:25 Zlatna kinoteka: Gideonov dan, američki film
10:00 Press klub
10:50 Istrage gospođice Fisher, serija
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Split: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Mir i dobro
15:30 Posljednji tango u Halifaxu, serija
16:25 Vrtlarica
16:59 Put neandertalca, dokumentarna serija
17:33 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
19:00 Dnevnik
19:55 LOTO 6/45
20:00 Goli, dokumentarni film
21:15 Vikinzi, serija
22:10 Dnevnik 3
22:30 Damin gambit
23:15 Zlatna kinoteka: Gideonov dan, američki film

00:45 Press klub
01:30 Nedjeljom u dva
02:30 Damin gambit
03:10 Riječ i život: Korizma - radost ili depresija?
03:40 Put neandertalca, dokumentarna serija
04:10 Mir i dobro
04:35 Plodovi zemlje
05:25 Split: More
05:55 Vrtlarica

06:05 Generalna špica
06:10 Juhuhu
09:10 Ninin kutak
09:15 Čarobna ploča: Širimo vidike
09:30 Action Man, serija za djecu
10:25 Pozitivno
10:50 Biblija
11:00 Karlovac: Misa, prijenos
12:30 Kranjska Gora: Svjetski skijaški kup (M) - slalom (M)
13:30 Sportska popuna
14:40 4 Wedding Planners, američki film
16:00 Magazin LP
16:30 Olimp
17:15 Košarka, PH: Zagreb - Šibenik, prijenos
19:00 Juhuhu
19:02 Oskarove priče, crtana serija
19:33 Lijeni grad, crtana serija
20:05 Upoznajte se s majmunima
20:55 Vrijeme na Drugom

U tri riječi - SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !

ЈКП "Суботичке пијаче"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1300 dinara

☐ 1 godina = 2600 dinara

* INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 75 eura

☐ 1 godina = 150 eura

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje

* Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VUBURS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

*Zbog povećanja troškova dostave novina primorani smo povišiti cijenu pretplate.
Hvala na razumijevanju.

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

21:00 Ray Donovan, serija
21:50 HNL - emisija
22:40 Igra prijestolja, serija
00:20 Noćni glazbeni program

05:40 RTL Danas, (R)
06:25 Timon i Pumbaa, (R)
07:15 Aladdin, (R)
07:40 Tenkai vitezovi
08:05 TV prodaja
08:20 Vatre ivanjske, serija (R)
09:20 Vatre ivanjske, serija (R)
10:25 TV prodaja
10:40 Galileo - nove epizode
11:30 InDizajn s Mirjanom Mikulec - nova sezona, lifestyle emisija
12:00 TV prodaja
12:15 Dynamo: Majstor nemogućega, (R)
13:15 Gospodar vremena, film, avanturistički/fantastični (R)
15:00 Sumrak saga: Praskozorje - 2. dio - TV premijera, igrani film, romantični/fantazija/ avanturistički (R)
16:30 RTL Vijesti
16:40 Sumrak saga: Praskozorje - 2. dio - TV premijera, igrani film, romantični/fantazija/ avanturistički (R)
17:30 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
18:30 RTL Danas
19:15 Galileo - nove epizode
20:00 Shrek uvijek i zauvijek, igrani film, animirana komedija
21:45 Ja, ja i Irena, film, komedija
23:55 CSI: Miami, serija
00:50 CSI: Miami, serija
01:45 Astro show
02:45 RTL Danas, (R)
03:30 Kraj programa

PONEDJELJAK
16.3.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:07 Pod otvorenim nebom, dokumentarna serija
11:02 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Treća dob
13:40 Split: More
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža
15:35 Glas domovine

16:00 Da, ministre - humoristična serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Odmori se, zaslužio si
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:00 Crno-bijeli svijet, serija
20:50 Priča s Tuškanca, dokumentarni film
22:00 Dnevnik 3
22:30 Otvoreno
23:20 Drugi format
00:05 Kino Milenij - filmovi
Nilsa Malmrosa: Tuga i radost, danski film
01:45 Da, ministre
02:15 Društvena mreža
03:20 Glas domovine
03:45 Skica za portret
04:00 Jezik za svakoga
04:10 Dr. Oz, talk show
04:55 Hrvatska uživo
05:50 Dolina sunca, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Divlja Arabija: Pijesak, vjetar i zvijezde - dokumentarna serija
10:00 Action Man, serija
10:30 Notica
10:45 Školski sat
11:15 Briljanteen
12:00 Glee, serija
12:40 Volite hranu, dokumentarna serija
13:05 Pustolovine Sherlocka Holmesa, serija (R)
14:00 Vera, serija
15:35 Najljepši vrtovi Australije, dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slastičarski dnevnik Rachel Allen, dokumentarna serija
17:00 Divlja Arabija: Pijesak, vjetar i zvijezde - dokumentarna serija (R)
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:00 Kauč surferica, dokumentarno-putopisna serija za mlade
20:30 Pariška arhitektura, dokumentarna serija
20:55 Vrijeme na Drugom
21:03 Dobra žena, serija
21:55 Željezna Lady, britanski film
23:35 C.S.I., serija
00:20 Kauč surferica, dokumentarno-putopisna serija za mlade
01:05 Noćni glazbeni program

06:35 RTL Danas, (R)
07:20 Virus attack
07:35 Tenkai vitezovi
08:00 Timon i Pumbaa
08:25 Sve u šest, magazin (R)
08:55 TV prodaja
09:10 Hitna služba, serija (R)
10:05 TV prodaja
10:20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
11:15 Pomorska ophodnja, akcijska serija
12:10 TV prodaja
12:25 Hitna služba, serija
13:25 Cirkus, zabavna emisija (R)
15:00 Shrek uvijek i zauvijek, igrani film, animirana komedija (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Shopping kraljica, show
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Vatre ivanjske, serija
21:00 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
22:15 Dr. House, serija
23:10 RTL Vijesti
23:25 Kost, serija
00:20 Heroji iz strasti, serija
01:10 Kost, serija (R)
02:00 Astro show, (R)
03:00 RTL Danas
03:40 Kraj programa

UTORAK
17.3.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:10 Pod otvorenim nebom, dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz, talk show
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Poslovna zona
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža
15:35 Crno-bijeli svijet, serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Odmori se, zaslužio si - humoristična serija
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:00 Crno-bijeli svijet, serija
20:47 Piramida
22:00 Dnevnik 3
22:30 Paralele
23:20 Hollywood Between Paranoia & Sci-Fi - The Power of Myth, dokumentarni film

00:20 Golgota, snimka kazališne predstave
01:35 Svaki dan dobar dan
02:05 Društvena mreža
03:10 Turistička klasa
03:35 Poslovna zona
04:05 Jezik za svakoga
04:15 Dr. Oz, talk show
05:00 Hrvatska uživo
05:50 Dolina sunca, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Divlja Arabija: Dragulj Arabije, dokumentarna serija
10:00 Action Man, serija za djecu
10:30 Dječja usta
10:42 Školski sat
11:12 EBU dokumentarni film za djecu
11:27 Ton i ton
11:42 Kokice
12:00 Glee, serija
12:40 Volite hranu, dokumentarna serija
13:05 Pustolovine Sherlocka Holmesa, serija (R)
14:00 Vera, serija
15:30 Najljepši vrtovi Australije, dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slastičarski dnevnik Rachel Allen, dokumentarna serija
17:00 Divlja Arabija: Dragulj Arabije, dokumentarna serija (R)
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:00 8. kat - izbor emisija
20:46 Vrijeme na Drugom
20:50 Dobra žena, serija
21:35 DW: Shift (R)
21:55 Rocky 3, američki film
23:31 C.S.I., serija
00:15 Noćni glazbeni program

05:35 RTL Danas, (R)
06:20 Virus attack, animirana serija
06:35 Tenkai vitezovi, animirana serija
07:00 Timon i Pumbaa, animirana serija
07:25 Sve u šest, magazin (R)
07:55 TV prodaja
08:10 Hitna služba, dramska serija (R)
09:05 TV prodaja
09:20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
10:15 Pomorska ophodnja, akcijska serija

11:15 TV prodaja
11:30 Hitna služba, serija
12:25 Shopping kraljica, show (R)
13:25 Pet na pet, kviz
14:20 Vatre ivanjske, serija (R)
15:20 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Shopping kraljica, show (R)
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Vatre ivanjske, serija
21:00 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
22:15 Dr. House, serija
23:10 RTL Vijesti
23:25 Kost, serija
00:20 Heroji iz strasti, serija
01:10 Kost, serija (R)
02:00 Astro show
03:00 RTL Danas, (R)
03:45 Kraj programa

SRIJEDA
18.3.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce
10:05 Najava
10:07 Svemirska meteorologija: stvaranje nove znanosti, dokumentarni film
11:02 Dr. Oz, talk show
11:45 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Potrošački kod
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža
15:35 Crno-bijeli svijet, serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Odmori se, zaslužio si
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
19:55 LOTO 7/39
20:00 Crno-bijeli svijet, serija
20:47 Seoska gozba, gastroputopis
22:00 Dnevnik 3
22:30 Otvoreno
23:20 Kino Europa: Vénus noire, francusko-belgijski film
02:00 Svaki dan dobar dan
02:30 Društvena mreža
03:35 Eko zona
04:00 Jezik za svakoga
04:10 Dr. Oz, talk show
04:55 Hrvatska uživo
05:45 Dolina sunca, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 06:00 Juhuhu
 09:00 Divlja Arabija: Promjene u pustinji, dokumentarna serija
 10:00 Action Man, serija za djecu
 10:30 Čarobna ploča
 10:45 Školski sat
 11:15 Boli glava
 11:30 Generacija Y
 12:00 Glee, serija
 12:40 Volite hranu, dokumentarna serija
 13:05 Pustolovine Sherlocka Holmesa, serija (R)
 14:00 Vera, serija
 15:35 Najljepši vrtovi Australije, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Slastičarski dnevnik Rachel Allen, dokumentarna serija
 17:00 Divlja Arabija: Promjene u pustinji, dokumentarna serija (R)
 18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Juhuhu
 20:00 Nogomet, LP - emisija
 20:35 Nogomet, LP: Borussia D - Juventus, prijenos
 22:37 Nogomet, LP - emisija
 23:05 Vrijeme na Drugom
 23:10 Meribel: Svjetski skijaški kup - spust (M) i spust (Ž), snimka
 00:05 U potrazi za Amandom, američki film
 01:40 Noćni glazbeni program

05.35 RTL Danas, (R)
 06.20 Virus attack
 06.35 Tenkai vitezovi
 07.00 Timon i Pumbaa
 07.25 Sve u šest, magazin (R)
 07.55 TV prodaja
 08.10 Hitna služba, serija (R)
 09.05 TV prodaja
 09.20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 10.15 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11.15 TV prodaja
 11.30 Hitna služba, serija
 12.25 Shopping kraljica, show (R)
 13.25 Pet na pet, kviz (R)
 14.20 Vatre ivanjske, serija (R)
 15.20 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica, show (R)
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 22.15 Dr. House, serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kost, serija
 00.20 Heroji iz strasti, serija
 01.10 Kost, serija (R)
 02.00 Astro show
 03.00 RTL Danas, (R)
 03.45 Kraj programa

**ČETVRTAK
19.3.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Eiffelov toranj, dokumentarni film
 11:05 Dr. Oz, talk show
 11:47 TV kalendar
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Paralele
 14:25 Društvena mreža
 15:35 Crno-bijeli svijet, serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Odmori se, zaslužio si - humoristična serija
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 20:00 Crno-bijeli svijet, serija
 20:47 Večer na 8. katu
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Labirint
 23:20 Pola ure kulture
 23:55 Svaki dan dobar dan
 00:25 Društvena mreža
 01:30 Pučka i predajna kultura
 02:00 Večer na 8. katu
 02:50 Labirint
 03:35 Pola ure kulture
 04:05 Jezik za svakoga
 04:15 Dr. Oz, talk show
 05:00 Hrvatska uživo
 05:50 Dolina sunca, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 09:00 Klokun Dundee, dokumentarni film
 10:00 Action Man, serija
 10:30 Laboratorij na kraju svemira
 10:37 Navrh jezika
 10:47 Školski sat
 11:17 Kokice
 11:35 Indeks
 12:00 Glee, serija
 12:40 Chris Saleem's Boho Kitchen, dok. serija
 13:05 Pustolovine Sherlocka Holmesa, serija (R)
 14:00 Knjižara krimića: Opjevaj mi umorstvo, američki film
 15:35 Najljepši vrtovi Australije, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Slastičarski dnevnik Rachel Allen, dokumentarna serija
 17:00 Klokun Dundee, dokumentarni film
 18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Edukativno-zabavna emisija za djecu (JUHUUH - večernje izdanje od nedjelje)
 19:55 Večer s Joolsom Hollandom
 20:52 Vrijeme na Drugom
 21:00 Nogomet, EL - prijenos
 23:00 Nogomet, EL - emisija
 23:20 Meribel: Svjetski skijaški kup - superG (M) i superG (Ž), snimka
 00:15 Biti Flynn, američki film
 01:55 Noćni glazbeni program

05.35 RTL Danas, (R)
 06.20 Virus attack, animirana serija
 06.35 Tenkai vitezovi, animirana serija
 07.00 Timon i Pumbaa, animirana serija
 07.25 Sve u šest, magazin (R)
 07.55 TV prodaja
 08.10 Hitna služba, serija (R)
 09.05 TV prodaja
 09.20 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 10.15 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11.15 TV prodaja
 11.30 Hitna služba, serija
 12.25 Shopping kraljica, show (R)
 13.25 Pet na pet, kviz (R)
 14.20 Vatre ivanjske, serija (R)
 15.20 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica, show
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 22.15 Dr. House, serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kost, serija
 00.20 Heroji iz strasti, serija
 01.10 Kost, serija (R)
 02.00 Astro show, emisija uživo
 03.00 RTL Danas, (R)
 03.45 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetnik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13.20 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
 Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov (četvrtkom) • Minute za jazz (petkom)

19.30 - 20.00

• *Evropski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18.15 Vojvodanski tjedan
 • 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19.00 Vjerska emisija, duhovna glazba
 • 20.00 Divni novi svijet
 • 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19.30 Putnici kroz vrijeme emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20.00 Hrvatima izvan domovine - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

PETAR PAŠIĆ, UMIROVLJENIK I AKTIVNI ČLAN KUD-A HRVATA *BODROG* IZ MONOŠTORA

Život je tamo gdje su korijeni i obitelj

Držim se onoga – mogu birati prijatelje, ali roditelje ne. Sukladno tome poštujem svoje običaje i tako odgajam i djecu i unučad

Aktivni član *Bodroga*, uvijek tu kada treba pomoći udruzi, najstariji je član lovačkog društva, višegodišnji član uprave seoskog nogometnog kluba i trgovac u mirovini koji se i danas nađe u pomoći svojoj kćeri u njenom dućanu. Sve je to **Petar Pašić** iz Monoštora. Progovoriti po malo o svemu pobrojanom i eto zanimljive priče! Za razliku od mnogih kojima je životna želja bila otići u grad, naš sugovornik nikada nije težio za time. Kaže: »Tu di se rodio, tu će umrići«. Dobri i poštjeni ljudi, običaji, obitelj neraskidive su veze koje su ga zauvijek vezale za Monoštor.

UVIJEK UZ *BODROG*

Dolazak u Kulturno umjetničko društvo Hrvata *Bodrog* naš sugovornik vezuje za vrijeme kada je njegova sestra **Katica Pašić** bila koreograf u udruzi. »Aktivan sam u kulturno-umjetničkom društvu i trudim se pružiti materijalnu i moralnu potporu. Nisam samo ja aktivan već i cijela moja obitelj – supruga, kći, unuci. Supruga je veliki zaljubljenik u našu šokačku nošnju i rado se *sprima* u šokačko, dok je kći **Ružica** u pjevačkoj skupini *Kraljice Bodroga*. Nadam se da ćemo uspjeti formirati i plesачku skupinu. U udruzi se radi s puno entuzijazma i volje, a sve je više i mladih u *Bodrogu*, što je zaslu-

ga **Anite Đipanov**. Zahvaljujući Mariji Šeremešić postavili smo i svadbeni običaj s kojim smo sudjelovali na manifestaciji *Šokci i baština*«, priča nam o *Bodrogu* čika Pera. I ne samo da naš sugovornik uvijek kada može pomaže monoštorskoj udruzi, već rado prati udruhu i na gostovanjima u Hrvatskoj. Pa čak i kada *Bodrog* ne sudjeluje u programu čika Pera i njegova obitelj su u Osijeku, na Đakovačkim vezovima, Vinkovačkim jesenima, Zimskom spremanju u Antinu... Ima i jednu zamjerku, a to je mala zanteresanost učitelja i nastavnika u školi da kroz razne sekcije potaknu djecu da se bave tradicijskom pjesmom i plesom i da se upoznaju i zavole stare običaje. »Bojim se da će se uskoro mnogo toga zaboraviti, jer mladi neće prihvatiti tu našu tradiciju. Čini mi se kada bi u školi još od nižih razreda kroz školski program bili usmjereni k tome da bi se više interesirali za naše običaje, kulturu i tradiciju«, priča naš sugovornik. Na našu konstataciju da onima koji nisu iz Monoštora baš izgleda da je Monoštor ostao jedna kompaktna sredina u kojoj je očuvana šokačka ikavica, nošnja, pjesma, običaji kaže da to mi izvana imamo jednu sliku, ali da gledano iz sela to baš i nije tako. »Starije generacije naučile su u svojim obiteljima čuvati ikavicu, nošnju, ali mladi sve više to zaboravljaju«, odgovara čika Pera.

Osim u *Bodrogu* naš sugovornik i ugodni domaćin član je DSHV-a, još od 90-tih godina, kada i nije bilo lako biti član hrvatske stranke. »Držim se onoga – mogu birati prijatelje, ali roditelje ne. Sukladno tome poštujem svoje običaje i tako odgajam i djecu i unučad«, jednostavan je odgovor.

LOV I NOGOMET

Monoštor je okružen vodom i šumama pa su Monoštorci ili strastveni ribiči ili lovci, ili i jedno i drugo. Čika Pera nije ljubitelj pecanja, ali je zato dugogodišnji lovac. S lovačkim stažom od 46

godina najstariji je član Lovačkog društva Fazan. »Nije mi to dika, ali jesam najstariji član. U sezoni ne propuštam lov, jer fala Bogu zdravlje me služi. Sada nema lova, ali smo angažirani oko hranjenja divljači, obnavljanja hranilica i objekata. Nažalost lov prije 46 godina i danas ne može se usporediti. Divljači je bilo toliko da smo lov završavali za sat, dva. Danas je broj divljači drastično smanjen i da bi ulovili zeca ili fazana morate provesti cijeli dan u ataru«, priča o lovačkim mukama naš sugovornik izražavajući bojazan da će za nekoliko godina u monoštorskom ataru uopće biti visoke divljači.

To što ne peca ne znači da ne kuha dobar paprikaš. Dapače, jer u Monoštoru se teško može naći netko tko ne kuha paprikaš, a naročito riblji. »Riblji paprikaš, pravi alaski paprikaš, je luk, sol, voda, paprika i riba. Sada je i naš monoštorski paprikaš od gojenog šarana, a nekada se kuhao od dunavske ribe i to što više vrsta ribe, to je paprikaš bio bolji«, doznajemo dio tajne dobrog monoštorskog paprikaša.

Godine je proveo i u Nogometnom klubu *Dunav* i kao igrač i kao član uprave – nakupilo se 35 punih godina. S ponosom ističe da je bio jedan od organizatora proslave 80-te obljetnice kluba gdje je bilo više od 600 uzvanika, u vrijeme njegovog rada u upravi uspostavljena je suradnja s klubovima iz Mađarske i tadašnje Čehoslovačke pa su Monoštorci igrali i međunarodne utakmice.

TRGOVINA

Čika Pera je umirovljenik, a radni vijek proveo je u trgovini. Trgovački nerv ni danas mu ne da mira pa se rado nađe u pomoći svojoj kćeri Ružici koja vodi trgovinu u obiteljskoj kući. U razgovoru doznajemo da je poslom bio vezan za Sombor tri desetljeća, a poslije vodio je svoju trgovinu koju je kasnije preuzela njegova kći. Prisjeća se u svojim šegrtskih dana 60-tih godina i jedne zanimljive priče. Kaže tada su

šegrti dobivali plaću, a sjeća se i iznosa – 24.000 dinara. Dogodilo se da plaću nisu dobili jedan mjesec pa su sljedećeg dobili dvije plaće, a za to se mogao kupiti i hladnjak i bicikl. Nije mu majka povjerovala da je kao šegrt imao plaću i da je zaradio hladnjak i bicikl pa je već sutra ujutro sjela na vlak i uputila se u Sombor da to provjeri. »Volio sam posao kako u trgovinu tako i ugostiteljstvu, jer je supruga **Eva** preuzela ugostiteljsku radnju od mog oca. Rekao bih da je trgovac i ugostitelj bilo najlakše biti 80-tih godina. Bile su to općenito najbolje godine. Moglo se zaraditi i u društvenim poduzećima. Jest da se puno radilo, ali se i zarađivalo. Svi su imali novca i lakše je bilo u trgovini nego sada. Nekada su se i trgovci više cijenili nego danas. Nisam siguran da danas mali trgovci imaju perspektivu, jer su danas primat preuzeli veliki trgovinski lanci«, priča čika Pera.

Iako je i danas od pomoći svojoj kćeri i unuku kaže da nekadašnja i današnja trgovina nemaju mnogo veze jedna s drugom. Nekada se išlo po robu, roba se gledala, birala prije kupovine, a danas se sve obavlja internetom.

I tu završavamo ovu priču uz, zašto ne reći, gostoljubive domaćine, koji su nas ugostili kao da smo im rod najrođeniji, onako kako samo može u Monoštoru.

Zlata Vasiljević

NA MANIFESTACIJI SRIJEMSKI KOLAČ

Veliki broj izlagača i posjetitelja

Pod pokroviteljstvom općine Ruma tradicionalna manifestacija *I kad prođu slave ostaje kolač*,

XI. *Srijemski kolač* je svečano otvorio načelnik općinske uprave općine Ruma **Dušan Ljubišić**.

Svoje suvenire je predstavilo i HKPD *Matija Gubec*

održana je u subotu, sedmoga ožujka po 11. put u Rumi. U Hotelu *Park*, organizatori manifestacije poznate i kao *Srijemski kolač*, odlučili su se da ove godine promoviraju i srijemske suvenire. Ovogodišnja manifestacija bila je najbrojnija i po broju izlagača, ali i po broju posjetitelja. Organizator *Srijemskog kolača* **Petar Dimitrijević** iz Turističke agencije *Panonija turs* ističe da su se udruženja žena predstavila na ukupno 44 štanda, a da je Hotel *Park* izabran s namjerom kako bi se ženskom stvaralaštvu dao dodatni značaj. »Počeli smo širiti priču i pored srijemskog kolača, akcent stavljamo i na srijemski suvenir. Zato su s nama danas i udruge žena iz Tavankuta, Bačkog Jarka, Maglića, Kulpina i Temerina, koja, pored toga što su među najaktivnijim u Vojvodini, se ističu tradicijom pravljenja suvenira. Cilj nam je aktivima žena dati podršku kako bi se suveniri i naši srijemski kolači plasirali na tržište i od toga ostvarili prihodi.«

»Vrlo smo ponosni što je naš grad domaćin *Srijemskog kolača*, jer su upravo ovakve manifestacije preduvjet očuvanja tradicije i onog iskonskog iz Srijema«, kazao je Ljubišić. Načelnik je napomenuo da će općina Ruma i u buduću podržavati ovakve manifestacije, ali i da će biti na usluzi udruženjima žena i pomoći njihove napore k brandiranju suvenira i plasmanu istih na tržište.

Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo *Matija Gubec* iz Tavankuta prepoznatljiv sa svojom slamarskom umjetnošću predstavio se sa suvenirima od slame. Voditeljica slamarskog odjela **Jozefina Skenderović** nam je izjavila da će ovaj vid umjetnosti, jedinstven u svijetu, prenijeti i svim ženama u Srijemu koje žele naučiti ovu interesantnu tehniku izrade suvenira od slame, koji će se organizirati na kreativnim radionicama u Rumi, ali i u drugim sredinama Srijema.

I. D.

POGLED S TRIBINA

Proljeće

Kalendarski, proljeće nam stiže tek idućeg tjedna, ali nogometno proljeće je već uveliko stiglo na travnjake 1. HNL. Prvih nekoliko prvenstvenih kola donijelo je dobrog nogometa, nekoliko iznenađujućih rezultata i prve rotacije na tablici. *Hajduk* nije više treći jer ga je *Lokomotiva* potisnula stepenik niže, *Zadar* nije više posljednji zahvaljavajući novom treneru Štimcu i pobjedi

nad izravnim konkurentom za ispadanje, *Istrom* 1961. Novi strateg *Osijeka* **Šušak** također je preporodio momčad s obala Drave, a kad smo već kod novih trenerskih imena i *Hajduk* ima svog novog – starog stratega, **Poklepovića**. Nova godina, nova sezona i nova imena.

A tko će biti novi pobjednik Hrvatskog nogometnog kupa znat će se koncem proljeća, kada prije svega budu poznati sudionici velikog finala. Ždrijeb polufinala odredio je prošlogodišnje finaliste *Dinamo* i *Rijeku* na jednu, a *Hajduk* i pobjednika duela između *Splita* i *Zadra* na drugu stranu. Riječani brane Rabuzinovo sunce, a hoće li ono i dalje sijati na Kantridi znat ćemo nakon polufinalnih duela.

Koncem ovog mjeseca, točnije 28. ožujka kada nam je proljeće već uveliko stiglo, Hrvatsku očekuje nastavak kvalifikacijskog ciklusa za plasman na EP 2016 u Francuskoj. Na Maksimir stiže Norveška, a na vatreima je opravdati ulogu favorita skupine H. Može se reći kako je ovaj susret i mali derbi, obzirom kako je Hrvatska prva, a Norveška treća i razdvaja ih samo jedan bod.

Novom kvalifikacijskom pobjedom momčad izbornika **Kovača** učinila bi još jedan veliki korak prema završnom turniru najboljih europskih reprezentacija i na najbolji način otvorila svoje nogometno proljeće.

Ah, da. I Liga prvaka je zakoračila u proljeće, jer ćemo nakon uzvratnih duela znati kojih je osam veličanstvenih izborilo plasman u četvrtfinale najjačeg svjetskog klupskog natjecanja.

I tu će biti hrvatskih nogometaša.

Naravno...

D. P.

NOGOMET

Pobjeda Hajduka u Osijeku

Poslije nekoliko godina pobjedničkog posta *Hajduk* je konačno nakon četiri poraza i četiri remija konačno uspio slaviti na gostovanju kod *Osijeka* (1:0). Istim rezultatom slavila je *Lokomotiva* protiv *Rijeke* (1:0), zadržavajući treću poziciju na tablici 1. HNL.

Ostali rezultati 24 kola: *Dinamo* – *Zagreb* 2:0, *Zadar* – *Istra* 1961 2:0, *Split* – *Slaven* 2:0

Tablica 1. HNL: *Dinamo* 62, *Rijeka* 48, *Lokomotiva* 38, *Hajduk* (-3) 36, *Zagreb* 30, *Split* 26, *Slaven* 24, *Osijek* 22, *Zadar* 20, *Istra* 1961 19

KOŠARKA

Zadar – Cedevita 70:74

Važnu gostujuću pobjedu u malom hrvatskom derbiju ABA lige zabilježila je *Cedevita* na gostovanju kod *Zadra* (74:70). *Cibona* je doživjela novi poraz, ovoga puta na svom parketu protiv *Igokee* (78:81). *Cedevita* je osigurala četvrtu poziciju i plasman u polufinale doigravanja, *Zadar* je osmi, a *Cibona* se nalazi na jedanaestoj poziciji regionalne košarkaške lige.

TENIS

Čoriću ranking karijere

Osamnaestogodišnji **Borna Čorić** nalazi se na najnovijoj ATP ranking ljestvici na 60. mjestu, što je njegov novi najbolji ranking karijere. Najbolji hrvatski tenisač **Marin Čilić** unatoč dvomjesečnoj pauzi i dalje je 10. tenisač svijeta, dok se veteran **Ivo Karlović** nalazi na odličnom 24. mjestu. Posljednji hrvatski igrač u TOP 100 je **Ivan Dodig** na 96. mjestu. Predstojeći turnir iz Masters serije 1000 u Indian Wellsu prilika je za nove bodove i uspon na svjetskoj ljestvici.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovađa i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Molim Zvonka Rođenovića, koji me putem jednog časopisa obavijestio da je u Švicarskoj da se javi ako ima prijatelje u Orahovici, Varaždinu, Kr. Toplice, da bi me prihvatili. I druga mjesta. Tel.: +381/628377263.

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Dajem satove engleskog jezika za sve uzraste. Tel.: 528-944.

Prodajem kuću u Keru, 385a površine, 4 sobe, 2 kuhinje. 2 kupatila. Tel.: 528-994.

Poklanja se veći crni pas, kratkodlak, a prodaju: »IMT« jednobrazni plug. tel.: 528 682 i kukuruz u kipu. tel.: 532 570.

Tražim mlađu ženu, oko 40 godina, radi tjednog ili po dogovoru spremanja. Tel.: 024 520 764, zvati oko 14 sati.

Poklanjam bijele i šarene mace po izboru i prodajem trajnožareći štednjak, veći i manji. Tel.: 024 528 682.

Prodajem soju (može i sjeme). Tel.: 024 532 570.

Prodaje se plac na obali jezera Palić, 2 motike. Informacije na telefon: 069 2887213.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Zagreb, uži centar Černomerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu – 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

Prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG, u središtu Sombora. Tel.: 025-5449220 ili 064-2808432.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorcula.com. email: marko.gusak@apartmanikorcula.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/ 9622059.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Prodaje se roljka za glačanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel. 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com.

Sombor – prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Zagreb, u Srednjacima izdajem jednosobni stan, soba, kuhinja, kupatilo. gr. grijanje, telefon, renoviran, nov namještaj. Tel.: 024 547 204.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Poklanjam crno-žute kratkodlake štence niskog rasta. Tel.: 024 528682 i 024 532570.

Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.

Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.

Poklanja se žuta kera kratkodlaka, nižeg rasta i štene, može i odvojeno jer je već samostalno. Prodaje se njem. prikolica *Gobell* 10 t nosivosti. Tel.: 024 532-570.

Subotica centar – izdaje se uredski poslovni prostor, 4 prostorije, 130 m², tri telefonske linije, internet, parking prostor. Cijena po dogovoru. Tel.: 024/529-745, 063/518-218.

Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavenska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatliju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju. Ivan Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavenska, Hrvatska.

Prodaju se koturaljke, stolovi, stolice, tepisi, trajnožareći štednjak, bunjevačka ruva, marame na vrat i male, muško odijelo, šubara, čizme i poklanjaju se bijele mace i žuto štene nižeg rasta, kratke dlake. Tel.: 024 528 682

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 20. 3. 2015.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel.: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK

GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik *Kužiša*)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo) i urednica *Hrčka*
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Katalogizacija
u publikaciji Biblioteka
Matije crkvice, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: ROĐENDAN OLIVERU NAGELU

Ulazak u tinejdžerske dane

Ovoga tjedna naša čestitka nije upućena mladencima, rođenju djeteta, krštenju, proslavi imendana... već obilježavanju 13. rođendana **Olivera Nagela**. Po čemu je ovaj rođendan vrijedan spomena i drukčiji od ostalih zna dobro naš Oliver, ali i svi njegovi vršnjaci. To je uzrast kada dječaci ili djevojčice službeno postaju tinejdžeri i ovaj popularni naziv nose punih 6 godina, odnosno dok ne proslave 19. rođendan.

Za našega sugovornika-slavljenika koji je 25. veljače ušao u tinejdžerski svijet ovaj rođendan je specifičan jer kako kaže, predstavlja mu prvi korak k zrelosti i odrastanju. Sada kada je tinejdžer, osjeća se starije, ali i odgovornije.

Oliver je učenik 6. razreda u školi *Kizur Istvan*. Najdraži predmeti su mu povijest, geografija i glazbeno, a u slobodno vrijeme voli igrati igrice na računalu, gledati filmove i serije i sportske utakmice. Najdraži sport mu je košarka, koju je i trenirao.

Oliver se ne boji godina koje su ispred njega i iako je svjestan da ga svašta u životu čeka, on kao pravi optimist kaže: »Bit će lijepo!« Želja mu je upisati opći smjer u Gimnaziji ili Ekonomsku školu, a kada odraste želi postati turistički vodič jer voli putovati. Najdraža mjesta koja je posjetio su otok Prvić i Nacionalni parkovi *Plitvička jezera* i *Krka*, a države koje ga najviše privlače za neka buduća putovanja su Švicarska i Španjolska.

Oliver je rođendan proslavio u krugu obitelji, majke **Teodore**, oca **Zorana** i mlađeg brata **Adama**.

J. D. B.

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Di se obazrit?

Piše: Branko Ivković

Faljniš čeljadi moja, baš smo vas spominjali ode nas trojica. Sidimo i lipo ne možmo virovat šta se to trevilo s našim svitom, jel smo mi uvračani jal šta kad na nas Bunjevce 'Rvate svako se otresa kako smisli. Gledimo jeto ja Joso i Pere jedan u drugog i

sve ne virujemo radijonu, al inkap ne bi triput ponavljali da to nije istina. Moj rođo Joso je taki bisan da sve siva: »Jel ti znadeš Braniša da je kadgod još prija onog rata naš dida stričko bijo gradonačelnjak ove naše varoši? Jel ti znadeš da je naš pradija pravijo tu varošku kuću, a i polak našeg svita išlo na kuluk, ni se ondak plaćalo to lažedu bome se to radilo zabadavad, a sad se falidu da Austro-Ugarska nije nikom ostala dužna. Nije očin, taki su oni bili kugod i drugi oni su nas i podilili na dvi strane pa se sad glođamo med sobom kugod vaške.« A na to sam mu kazo: »Ta idi rođo već tamo di ne triba, šta si se razmavo mal mi nisi privrnijo bokalić s vinom, a to je veća grijota od ovog divana. Na ovo smo već navikli da s nama omlačadu di stignedu, ta ti misliš da ovi čerez svoje volje vičedu da nisu 'Rvati? Tako njim naređeno čovče moj, kad se vačas u kolo onda tako moraš iskvrcavat kako veliki zapoviedadu, sve je to zabadavad, ja kad sam bijo u tim Blagaju na reki Buni sve sam vidijo bome, a na toj ploči na staroj crkvi lipo piše da su Bunjevci 'Rvati, to je napisano još dvadeseti godina prošlog vika, a tako su nas i dide učile. Ta moj dida Mijo rođen devetsto prve u Gornjim Tavankutu je uvik divanijo da smo 'Rvati i da su njegovog baću prdačili 'Šlavonač. Kad bi se ja primundurivo taj bi usto sa starog groblja i tako bi me plenijo da bi sam sebi kazo 'faljniš. Šta se ti opšte nerviraš, nek divanidu šta oće, ta i pivac se na odžaku okreće kako vitar duva pa zato ni ne hajimo. Doduše to što nije dato da se održi taki skup o knjigama što ji pisalo tušta profesora o našim svitu, e to nije lipo bome. Misto da se slažemo i pazimo, bar mi što istim divanom divanimo mi se mrzimo i svađamo a ovi okolo se smiju s nama. Sve su to krivi novci kažem ja vama, da se svitu dade da čestito i pošteno radi i zaradi za lip život, niko ne bi ni hajo za vake pripovitke, a vako ćemo se mi naslušat vakog mudrovanja još za dosta.«

Periša se niki vrpolti na stocu kugod da ga grize buva jel imade pundravca pa će: »Čeljadi moja ja to ništa ne svaćam, pa di je sad ovaj naš konzulat? Ta valdar je konzul oma trevijo lupit šakom o astal i kast 'ne mož to tako omlačat s našim svitom, pa ako triba i kod predsednika uručit notu bunjenja«. »Hahaha, ta idi Periša šta ti divaniš, kaku notu, nisi ti valda škulovan svirac? Ne triba nama nikaka nota, nama triba samo da svit svati već jedared da i mi postojimo! Čuj njega 'notu' ta baš... Nas se oni site samo kad su koji kaki izbori i glasanja, a vako ji baš briga. Neg idem donet još jedan bokalić da se mi malkoc smirimo, ovi likovi i nako nisu ništa, čestitog čovika najlipče smiri čaša vina«, kažem ja njemu. Zbogom čeljadi.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Džaba škole na matrnomu

Bač Iva i njegova sami, ko mlada i đuegija. Kuća jim pusta i prazna, a kako proliće dolazi, vata ji i nikaka tuga. Cure dolazu sve riđe, nikako da se zastal metnu sva četiri tanjura. Starija vazdan zauzeta poslim, slobodne dane ritko ima, a mlada imade sve više obaveza u škole. Eto, malo malo, pa nikaki državni svetac u po nedilje. Taj dan nemu škole, pa ga odradu subotom. Evo, potli nikoga vrimenta sad u nedilju bila doma, ispratijo je u ponedjeljak ujutru. Starija iznenada došla utorak ujutru, ispratijo je u sridu, pa ope on i njegova ostali doma sami ko dvi pokisnite kokoše. Njegova malo, malo, pa čošim maranke otrije oko, veli ne zna jel je uvatila kaka promaja, jel štogoda drugo, puno je trunjica. Njemu, ope, sve smeta. Sijo za sokočalo, traži ništa, ni sam ne zna šta. I za dram našo. Nema dana da se njegovi i priko sokočala ne pokrnu i samo tražu kako će ko i koga težje uvredit i jače popljuvat. »Ajoj, Bože dragi, pa jel smo mi kako triba, jel smo sklepani naopako. Koj to vidiyo, evo nam ope naše nove bruke, pa di će, ku će, neg priko sokočala, tako da to što natrukuju, mož čitat u cilomu svitu. A što je najgorje, kecku se međ sobom ni sa najvećima školama. Nit popa poštuje fiškalja, nit doktor anđelira, kvacu se gorje neg najprostiji svit. Vamo gledam, jedna gospoja u knjige natrukovala pismice što su već ranije natrukovali drugi, svi se svađu i vridu brog toga. A svako od nji je te gospoje prija ljubijo ruku. Namo, ope, nikaki popa ruku pod ruku sonim što je kadgoda bijo naš, pa je sad od naši što ne priznaju da su naši, ošiniyo po našima što neće kako oće ni što nas, kako kažu, ne volju, pa se mišu u no što ne bi tribali«, polako se počimlje bisit bač Iva. Njegova čuti, latila se štrikanja. Malo, malo, pa teško izdane. »Ta šta si već navro sotim tvojim naši su nisu naši? Zaglumo si se u nji ko u svece, pa ništa drugo ni ne vidiš, ni ne čuješ. To što se oni međ sobom pecku, njeva je sramota, ne naša. Mene više žulji vo što više niko ni ne divani, a no što bi tribovalo bit zabadva mi plaćamo, a što bi se tribovalo naučit u škole, uči se naopako.«, veli i ope otrije oko. »Pa šta sad ope ima?«, pita bač Iva. »No, vile ti odnele, pa jel ti čuješ kako nam i šta mlada divani? Jel smo je zoto poslali vraganajst kilometri odoma da veće škole uči na matrnomu? Jel si već zaboravijo da je skoro sve knjige što je zabadva dobila o naši, cura vratila? Učitelji ne dadu da se uči iz nji, neg iz njevi, pa smo to morali platit. A sad mi i kaže kako ji uču, pa tako jim jedna učiteljica kaže da triba reč poviježite, druga bi proljala tiječnost, treća bi, doduše ko i polak naši, izbirala prijedcnika i da ne divanim još. Ako tako ne kažu, ocena manje. A ti se samo zamlaciavaj tvojima popama, fiškaljima, anđelirima i doktorima.«, provali odjedamput iz njoje svaj jad i počme glasno drečat.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

Matoš: Postati čovjek je ljepše nego postati kralj.

Hipokrat: Za oporavak je potrebno vrijeme, ali i pravi uvjeti.

Lao Ce: Tko zna da ne zna – najveći je.

KVIZ

Tin Ujević

Koje godine i gdje se rodio hrvatski pjesnik Tin Ujević?

Gdje se školovao?

Kada je počeo pisati pjesme?

Kako se zvao njegov prvi sonet?

Tko je bio njegov mentor u Zagrebu?

Kako se zovu njegove prve dvije zbirke pjesama?

A kako je naziv njegovoj posljednjoj zbirci?

Kada i gdje je umro Tin Ujević?

Umrlo je 12. studenoga 1955. godine u Zagrebu.
Zedan kamen na studencu (1954).
Lelek sebra (1920.) i Kolajna (1926).
Antun Gustav Matoš
Za novim vidicima.
5 trinaest godina.
U Imotskom, Makarskoj, Splitu i Zagrebu.
Rodio se 5. srpnja 1891. godine u Virgorcu.

FOTO KUTAK

Prvi proljetni cvijet!

VICEVI

Da bi jedna obitelj bila sretna, mora postojati ljubav, razumijevanje svih njenih članova i najmanje dva računala!

Ispituje učitelj đake i prozove Pericu.

- Perice, što je slijedilo poslije Napoleonove smrti?

- Pokop, učitelju.

- Dobro. Vidimo se za 40 dana.

NK *Radnički* Sombor

Nogometni klub FK *Radnički* iz Sombora osnovan je 1912. godine. Prvo ime koje je nosio bilo je *Somborski SK*, a klupska boja bila je crvena i bijela. Iako je u vrijeme između dva svjetska rata igrao u vrlo teškim uvjetima, *Somborski SK* se 1924. godine uspio plasirati u Prvu jugoslavensku ligu. Poslije drugog svjetskog rata kraće vrijeme se zvao *Polet*, a potom je promijenio ime u FK *Radnički*, koje nosi do danas. U razdoblju iza II. svjetskog rata u prvenstvenim i kup utakmicama nastupao je s promjenljivom srećom. Već 1946. godine bio je pobjednik somborskog okruga i plasirao se u sjevernu skupinu Vojvođanske lige, gdje su bili pretposljednji, peti. Naredne godine su u Kupu Jugoslavije prošli varaždinski *Tekstilac* i sarajevski *Željezničar*, a ispali od novosadske *Sloge*, a 1950. godine ispali su već u I. krugu od beogradskog *Radničkog*. U Jedinствenoj vojvođanskoj ligi *Radnički* se počeo natjecati u sezoni 1952./53. i zauzeo je drugo mjesto. Iste godine u kupu su dospjeli do završnice, u šesnaestini finala ispali su od beogradske *Crvene zvezde*. Naredne, 1954. godine, bili su prvaci Prve vojvođanske lige, tada treće razine natjecanja u Jugoslaviji i plasirali se u 2. ligu. Veliki uspjeh u natjecanju za jugoslavenski kup postigli su u sezoni 1957/58. godine, kad su ušli u završnice. U osmini finala na jedanaesterce su ispali od slavnog *Hajduka* iz Splita. U sezoni 1958./59. godine bili su u Drugoj saveznoj ligi Istok, plasirajući se izravno iz Zonske lige. U natjecanju 1962. godine, ponovno su se plasirali u završnicu Kupa Jugoslavije. U šesnaestini finala su u Nikšiću pobijedili domaći *Čelik* (4:2), u osmini splitski *Hajduk* rezultatom 1:0, a poklekli su tek u četvrtfinalu, od *Crvene zvezde* u Beogradu (1:2). Već u narednoj sezoni, 1962/63. vraćaju se u Drugu ligu Istok, 1963/64. ispadaju, 1965/66. se vraćaju i zauzimaju peto mjesto, a 1966/67. treće. Od tada se bilježi pad, 1968./69. su bili posljednji i ispali u Vojvođansku ligu. Klub je upao u financijske probleme, a naredno desetljeće i pol su proveli u nižim ligama. U sezoni 1977/78. *Radnički* je ispao iz Vojvođanske lige u Jedinствenu ligu FSP Sombora. Vratio se 1982/83. onda su 1985./86. su osvojili prvo mjesto i plasirali se na višu razinu natjecanja. U sezoni 1991/92. natjecao se u međurepubličkoj ligi *Sjever*, a danas se natječe u Srpskoj ligi Vojvodine. Dres *Radničkog* kroz povijest nosila su mnoga slavna imena, pa bi nabranje iziskivalo puno prostora, a možda bi se mnogima izostavljanjem učinila velika nepravda.

Ivan Andrašić

NOGOMET

Bačka 1901 – Radnički (NP)

SUBOTICA – Domaćim susretom protiv *Radničkog* iz Nove Pazove nogometaši *Bačke 1901* u subotu 14. ožujka od 14.30 sati otvaraju nastavak natjecanja u Srpskoj ligi skupina Vojvodina. U proljetni dio crveno – bijeli ulaze s osme pozicije i 20 osvojenih bodova.

D. P.

Generalka uz dobru igru i poraz

DALJ – Posljednju pripremnu utakmicu prije početka proljetnoga dijela prvenstva nogometaši sonćanskoga *Dinama* su odigrali protiv NK *Dunava* u Dalju (Hrvatska). Iako su Sonćani imali blagu inicijativu, u prednost su došli domaćini u 25. minuti, a već u 35. poravnao je *Josip Gal* iz opradano dosuđenoga jedanaesterca. Zgoditak za poraz (1:2) Sonćani su primili nakon grube greške u obrani u samom finišu utakmice.

I. A.

Poraz i neodlučno u Monoštoru

MONOŠTOR – Nogometaši *Dunava* su u prošlog tjedna odigrali dvije posljednje pripremne utakmice prije nedjeljnog početka proljetnog dijela prvenstva Područne lige Sombor. Prvo su u gostili ekipu somborskog *ŽAK*-a, člana *Bačke zone* i doživjeli poraz 2: , dok su generalku imali protiv somborskog OFK *Metalca* (1:1)

I. A.

PLIVANJE

Zimsko prvenstvo Vojvodine

KIKINDA – U organizaciji Plivačkog saveza Vojvodine i Plivačkog kluba *Banat* iz Kikinde 7. i 8. ožujka u Kikindi, održano je dvodnev-

no Zimsko prvenstvo Vojvodine u plivanju. Prvog dana natjecali su se mladi pioniri (11 i 12 godina), dok su se drugog dana natjecale sve ostale uzrasne kategorije. U oba dijela prvenstva naši plivači su osvojili ukupno 39 medalja.

DAVIS CUP: SRBIJA – HRVATSKA 5:0

Sve izuzev rezultata je bilo pozitivno

Kraljevo je besprijekorno organiziralo susret

Gostovanje hrvatske Davis Cup reprezentacije u Kraljevu bilo je rezultatski neuspješno, jer je završeno porazom, no sve ostalo bilo je pozitivno! U susretu prvog kola Svjetske skupine, dakle najvišeg ranga neslužbenog svjetskog momčadskog prvenstva tenisača, Srbija je s 5:0 svladala Hrvatsku, dobrim dijelom iskoristivši činjenicu da je gostujući sastav došao oslabljen, bez osvajača US Opena **Marina Čilića** i jednog od najboljih igrača svijeta u konkurenciji parova **Ivana Dodiga**. Čilića nije bilo u postavi zbog ozljede ruke, a Dodigu se ovaj susret nije uklapao u raspored turnira, pa je u ulozi prvog hrvatskog reketista bio tek 18-godišnji **Borna Ćorić**. Istina jest da se radi o jednom od najvećih talenata u svijetu tenisa, koji je u posljednjih nekoliko mjeseci svladao zvijezde kao što su **Rafael Nadal** i **Andy Murray**, no bilo je nerealno očekivati da će protiv vrlo jake Srbije, predvođene najboljim igračem svijeta **Novakom Đokovićem**, moći donijeti pobjedu.

JEDAN OD DVA NAJTEŽA PORAZA

Hrvatska je u Kraljevu doživjela jedan od dva najteža poraza uopće otkako se 1993. godine pod svojom zastavom uključila u ovo natjecanje: do sada jedini poraz rezultatom 0:5 doživjela je 2003. na gostovanju kod Španjolske u Valenciji. Ipak, u ovim okolnostima, kad se ionako znalo da je oslabljena u statusu autsajdera, poraz i nije teško pao, tim prije što je s druge strane bio suparnik kojem se – u ovakvom sastavu i u ovakvoj formi – prognozirala borba za osvajanje još jednog naslova u ovom natjecanju. Ulogu da bude domaćin ovom susretu pripala je Kraljevu, a upravo ovom prigodom je otvorena nova dvorana. Grad je Teniskom savezu Srbije pokrio sve troškove organizacije, a zauzvrat dobio nemalu promociju u medijima. Hrvatska reprezentacija, istina, nije bila smještena u Kraljevu, nego u nedalekoj Vrnjačkoj Banji, što dakako nije bio problem bez obzira na dva putovanja

dnevno na relaciji hotel – dvorana.

ĐOKOVIĆ I ĆORIĆ

Novak Đoković je i u Kraljevu imao status božanstva, to se jasno vidjelo na svakom njegovom koraku, no ugodna je spoznaja da je domaća publika pljeskom nagradila i Borna Ćorića, kojem mnogi teniski stručnjaci predviđaju blistavu karijeru, nastavi li putem kojim ide. Njegov profesionalizam, unatoč mladosti, prepoznali su i mediji, jer je obavio mnogo intervjua, odgovorio na mnoga pitanja, podijelio stotine autograma i fotografirao se s desecima ljubitelja tenisa. »Čuvaj ovu sliku, on će jednog dana biti kao Novak Đoković«, rekao je jedan otac sinu nakon što se ovaj, presretan, fotografirao s Ćorićem, kojem, po stilu igre, doista mnogi nalaze sličnosti s vodećim igračem svijeta. Iz sportske perspektive, hrvatskoj reprezentaciji to je bio neuspješan vikend, jer će sada morati u borbu za ostanak u elitnom rang. Idući

okršaj imat će u rujnu, u kvalifikacijama za Svjetsku skupinu, a ime suparnika doznat će tek u srpnju. No u tom će susretu, nadajmo se, biti u mnogo jačem sastavu, odnosno da će se, kako je rekao izbornik **Željko Krajan**, »odazvati svi koje će pozvati«. U takvoj postavi Hrvatska svakome može biti pretežak protivnik, a nije bez pokrića ni optimizam koji zaziva borbu za još jedan trijumf u Davis Cupu, odnosno ponavljanje 2005. godine. S razlogom, jer uz Marina Čilića, Borna Ćorića te dva sjajna igrača u paru, Ivana Dodiga i **Marina Draganju**, ovo je doista reprezentacija spremna za najveće rezultate. Samo da se napokon u isto vrijeme nađu u sastavu...

ZA GOSTOLJUBIVOST SAMO POHVALE

Susret Srbije i Hrvatske je i u Međunarodnom teniskom savezu (ITF) okarakteriziran kao »rizičan« te je u Kraljevo poslana iskusna i kvalitetna ekipa sudaca i kontrolora. Domaćin je obećao najvišu razinu sigurnosti i bilo je baš tako: na osiguranju i putovanju hrvatskog sastava bili su angažirani temeljna i prometna policija, žandarmerija i obavještajna služba, a posao je – po dojmu svih članova hrvatske reprezentacije – obavljen besprijekorno. Možda će zazvučati pretjerano, no put od hotela do dvorane te natrag nalikovao je prolasku konvoja najvažnijih svjetskih državnika. »Dočekani smo izvanredno, imamo samo riječi pohvale. Svi su se trudili oko nas, od osoblja u hotelu do ljudi u organizaciji, a vrlo ugodno nas je iznenadilo ponašanje publike u dvorani. Očekivali smo da će biti pokoji zvižduk ili dobacivanje, ali ništa od toga se nije dogodilo. Dočekani smo pljeskom, a pljeskalo se i nakon izvođenja naše himne. Zahvaljujemo kraljevačkoj publici na fer praćenju susreta«, rekao je izbornik hrvatskog sastava **Željko Krajan**.

Iz Kraljeva za Hrvatsku riječ:
Igor Rajković PR Hrvatskog tenis saveza,
photo: Dana Anders

AquaHome

by **bane**
DESIGN

● Kreativnost ● Inovativnost ● Kvalitet

www.banes.rs

SALONI KUHINJA

Subotica - Batinska 34, Tel: 024 456 1187, 456 1186

Novi Sad - Rumenički put 11, Tel: 021 518 092

Novi Beograd - Žemunska 22, Tel: 011 612 8 995, 011 612 8 996

PROIZVODNJA: Batinska 34, 24000 Subotica, Tel: 024 4561 187

priprema@banes.rs